

II.
C. 22286.

f. 2.

80 IV.

DOMAČ
KOLENDAR

SLOVENSKI

za

prestopno leto

1864.

Spisal

P. HITZINGER,

farman in dekan postojnski.

~~~~~  
**Deveti pomnoženi tečaj.**  
~~~~~

S podobšino sedanjega Velehrada.

~~~~~  
**V Ljubljani.**  
**ZALOŽIL JANEZ GIONTINI.**

Natisnil J. Rud. Milic.

22386 I.C. f. 2





Tisk Karla Bellmanna v Praze 1863.

Velehrad na Moravskem.

DOMAČ

# KOLENDAR

SLOVENSKI

za

prestopno leto

1864.



Spisal

**P. Hitzinger,**

farman in dekan postojnski.

~~~~~  
**Deveti pomnoženi tečaj.**  
~~~~~

S podobšino sedanjega Velehrada.

~~~~~  
**V LJUBLJANI.**

**ZALOŽIL JANEZ GIONTINI.**

~~~~~  
Natisnil J. R. Milic v Ljubljani.

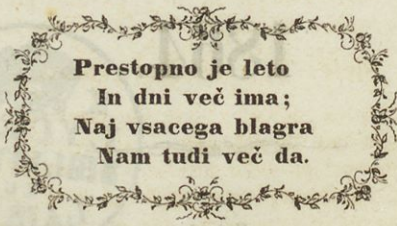
DOMA

KOLENDAR

SLOVENSKI

28

Prestopno leto

**Prestopno je leto
In dni več ima;
Naj vsacega blagra
Nam tudi več da.**

P. Hitzinger

Druckerei in Wien

Novell herausgegeben

Verlag des Verfassers

Y LUDJANI

N=030004853

MAKSIKOV

Verlag J. B. Metzner & Co.

V V O D.

Koledar naznanuje razne čase, svete godove in nebesne prikazni za vsaktero leto; rad prinaša tudi druge potrebne in koristne vesti za vsakdanje življenje.

Koledar je že stara naredba. V dober red je vendar koledar djāl še le rimski samovladar Juli Cezar l. 45. pred Kristusom; Nicejski prvi zbor pa je zraven vverstil keršanske godove l. 325. po Kristusu. Ta stari koledar je popravil rimski papež Gregor XIII., ter je novega vpe-ljal l. 1582. Stari koledar je še v navadi pri Grekih in Rusih, in je zdaj že 12 dni zastal za novim koledarjem.

Štetev in razdelitev časov.

Časi se sploh delijo v leta in mesce, v tedne in dneve, v ure, minute in sekunde.

Leto se meri po teku zemlje krog solnca, od zime do zime, ter na tanko znaša 365 dni 5 ur 48 minut 47 sekund. Za navadno leto se gladko šteje 365 dni; ostale ure pa v štirih letih dajo 1 dan več, in tedaj je *pre-stopno leto*, ki ima 366 dni. Po višjem ali nižjem stanji solnca proti zemlji se ločijo čveteri letni časi.

Mesec se po stari šegi meri po teku lune krog zemlje, od mlaja do mlaja, tako obsega 29 dni 12 ur 44 minut 3 sekunde. Na leto se šteje 12 mescov; da se šte-tev primeri solnčnemu letu, imajo mesci v obče 30 ali 31 dni, le en mesec ima 28 ali v prestopnem letu 29 dni.

Dan se loči po sukanji zemlje krog svoje osi, od noči do noči; ta čas znaša 24 ur. Sedem dni se šteje za *teden*. Izhodni narodi so dan šteli od večera do večera, navadno pa se dan jemlje od polnoči do polnoči.

Časi so se začeli šteti o stvarjenji sveta. *Po stvarjenji sveta* do Kristusoviga rojstva je po navadni in naj bolj poterjeni štetvi minulo 4000 let; po greški štetvi pa se ima 5508 let, in po družih še drugač. *Po Kristusovem rojstvu* je poleg navadne štetve do slej pre-teklo 1863 let, po bolj natančni cenitvi pa se nahaja 1867 let.

Iz števil, ki se v koledarji rabijo za odločitev godov, je sestavljena *Julijanska doba*; tista obsega 7980 let,

in se šteje, kakor da bi se bila začela 4714 pred Kristusom; z njenim začetkom se snida začetek vseh godovnih števil.

Časovna štetev leta 1864.

Leto 1864 je prestopno leto, ima 52 tednov in 2 dni, ali 366 dni; se začne s petkom in se konča s saboto.

Tisto je:

5864. leto po stvarjenji sveta, poleg navadne štetve;

7372. " " " " poleg greške štetve;

6577. " " julijanski koledarski dobi.

Letni časi l. 1864.

Pomlad se začne 20. marca. | Jesen se začne 22. septemb.

Poletje " 21. junija. | Zima " 21. decembr.

Štetev in odločitev godov.

Koledar ima tudi lastne štetve za odločitev nebesnih prikazen in posebnih godov.

Mlaje šteti pomaga *lunski krog* ali *zlato število*, to je doba za 19 let, po kateri se mlaji povračujejo na ravno tiste dni v letu. Dalje *epakta* ali *lunsko kazalo*, to je število dni, ki izteka med zadnjim mlajem starega, in prvim dnevom novega leta.

Dnevi v tednu se od 1. dné v letu poredoma znamenjujejo s 7 čerkami: A, B, C, D, E, F, G; čerka, ki v posameznem letu zadeva v nedelje, je *nedeljska čerka*. V prestopnem letu se nahajate dve nedeljske čerki, ena pred godom, ena za godom s. Matija. Nedelje dalje naznačuje *solnčni krog* ali *nedeljska doba*; to je število za 28 let, po katerem se nedelje povračujejo na ravno tiste dni v letu. Oboje števila skupaj služijo za najdbo velikonočnega praznika.

Namesti letnice se je kdaj rabilo *rimsko število*: to je doba za 15 let, po kateri se je v rimskem cesarstvu ves davek napovedoval iz novega.

Godovna štetev l. 1864.

Lunski krog ali zlato število	3
Epakta ali lunsko kazalo	XXII.
Solnčni krog ali nedeljska doba	25
Nedeljska čerka	C. B.
Rimsko število	7

Posebni dnevi in godovi v letu.

Med dnevi v letu se po cerkveni postavi ločijo nedelje, prazniki, postni dnevi, po državni postavi pa prepovedani dnevi.

Nedelja je prvi dan vsacega tedna; celo leto jih ima 52, včasih pa 53. Nedelje se imenujejo in štejejo po svetih časih in godovih, v ktere zadevajo.

Godovi in prazniki so trojni: Gospodovi, Matere Božje in Svetnikov.

Eni so zapovedani prazniki, eni niso zapovedani; pri nekterih je zapoved praznovanja odjenjana, so soproznaniki. Za posamezne kraje veljajo godovi deželnih priporočnikov. Eni so premakljivi godovi, to je, ne navezani na stanovitven dan, eni so nepremakljivi. Za večjimi godovi se obhaja osmina ali spomin skozi 8 dni.

Zapovedani prazniki z nedeljami vred so v koledarji celoma rudeče natisnjeni, soproznaniki se kažejo deloma v rudečem, deloma v črnem tisku.

Poglavitni prazniki so: Božič, god rojstva Gospodovega; Velikanoč ali Vuzem, god vstajenja Gospodovega; Binkošti ali Duhovo, god prihoda sv. Duha. Božič je nepremakljiv god, z njim vred tudi drugi božični prazniki. Velikanoč je premakljiva, in se obhaja vselej v nedeljo po prvem pomladnem šipu; tako utegne zadeti v vse dni od 22. marca do 25. aprila.

Postni dnevi so čveteri: adventni, pred božičem; 40 danski, pred velikonočjo; kvaterni, o 4 letnih časih; predgodovi, pred večjimi prazniki. Petek in sabota sta le nemmesna dneva; zdaj je pri sabotah in pri postnih dneh prepoved mesne jedi za velik del odnehana.

Začetek leta 1864.

Občno	leto se začne	v novega leta dan,	1 januarja.
Cerkveno	„ „ „	v 1. adventno nedeljo,	27. nov. 1863.
Vladno	„ „ „	v god vseh svetnikov,	1. nov. 1863.

Premakljivi in drugi godovi l. 1864.

1. predpepelnična ned.	24. jan.	Binkošti ali duhovo	15. maj.
Pepelnica	10. febr.	Sveto rešnje Telo	26. maj.
Cvetna nedelja . . .	20. marc.	Nedelj po Binkoštih	XXVII.
Velikanoč ali vuzem	27. marc.	1. adventna nedelja	27. nov.
Vnebohod Gospodov	5. maj.	Božič, v nedeljo	25. dec.

Godovi deželnih priporočnikov.

- Sv. Ciril in Metodi, aposteljna slovenska, na Moravskem, tudi na Štajarskem, Ogerskem in Horvaškem, 9. marca in 5. julija.
 Sv. Jožef, na Krajskem, Štajarskem, Koroškem, Primorskem in Tirolskem, 19. marca.
 Sv. Rupert, na Solnograškem, 27. marca.
 Sv. Marka, na Beneškem, 25. aprila.
 Sv. Janez Nep., na Českem, 16. maja.
 Sv. Ladislav, na Erdeljskem, 27. junija.
 Sv. Mohor in Fortunat, na Krajskem, Štajarskem, Goriškem in Furlanskem, 12. julija.
 Sv. Elija, na Horvaškem, 20. julija.
 Sv. Štefan, kralj, na Ogerskem, 20. avgusta.
 Sv. Tilen, na Koroškem, 1. septembra.
 Sv. Venceslav, na Českem, 28. septembra.
 Sv. Mihael, v Galiciji, 29. septembra.
 Sv. Just, na Teržaškem, 2. novembra.
 Sv. Leopold, na Avstrijskem, 15. novembra.
 Sv. Spiridion, v Dalmaciji, 14. decembra.

Kvaterni in drugi posti l. 1864.

- I. kvatri, pomladni ali postni . . . 17. 19. 20. febr.
 II. „ poletni ali binkoštni . . . 18. 20. 21. maj.
 III. „ jesenski . . . 21. 23. 24. septembra.
 IV. „ pozimski ali adventni . . 14. 16. 17. decembra.
 Štiridesetdanski post je od pepelnice do velike sabote, 10. februarja do 26. marc.

Adventni in drugi posti so zaznamnjani s križem †.

Cerkveni prepovedani čas.

Ženitve se ne smejo obhajati od prve adventne nedelje do razglašenja Gospodovega, 27. novembra do 6. januarja, in od pepelnice do bele nedelje, 10. februarja do 3. aprila.

Deržavni prepovedani dnevi.

Gledišne igre so prepovedane: v pepelico, postni šmaren, veliki teden, velikonoč, binkošti, sv. Telo, mali šmaren, vse Svete, božič s 3 dnevi poprej.

Plesi in bali so prepovedani: adventni in božični čas do sv. 3. kraljev, postni čas, velikonočni teden, v kvaterni in druge zapovedane poste, v petke in sabote, in v godove deželnih priporočnikov.

S sodnimi opravili se praznuje: od božiča do sv. 3. kraljev, od cvetnice do velikonočnega ponedeljka, v osmini sv. Telesa, vse nedelje in zapovedane praznike.

Dnevi	Godovi in nedeljski evangeli	Posebni spomini
1 Pet. A	Novo leto. Obrezovanje Gosp.	4. Je bil rojen Jakob Grimm, pervak nemškega jezikoslovstva na Pruskem l. 1785.
2 Sabota	Osm. Štefana m. Makari opat	6. Je umrl Jožef Dobrovsky, pervak slovanskega jesikoslovstva v Prazi l. 1829.
<i>Jesus se verne iz Egipta. Mat. 2.</i>		
3 Ned. C	N. predRazgl. Osm. Janeza ap.	8. je umrl Valentin Vodnik, obuditelj sloven. slovstva v Ljubljani l. 1819.
4 Poned.	Osm. ned. otrok. Tit škof	8. je umrl Galileo Galilei, znamenit naravoslovec, v Pizi na Italijanskem l. 1642.
5 Torek	Predgod Razgl. Telesfor p. m.	8. je umrl Karol bl. Linné, slavil rastlinoslovec v Upsali na Švedskem l. 1778.
6 Sreda	Razglašenje Gosp. III Kralji	10. je umrl Eleazar Haquet, znamenit naravoslovec, v Levovu na Poluskem, l. 1815.
7 Četert.	Med osm. Razgl. Lucijan m.	13. je umrl Janez Mihael Leonhard, vojaški škof in pisatelj veroznanskih bukev, na Dunaji l. 1863.
8 Petek	Med osm. Razgl. Severin op.	17. je umrl Horac Vernet, znamenit slikar v Parizu na Francoskem, l. 1863.
9 Sabota	Med osm. Razgl. Julijan m.	18. je bil posvečen Jakob Maksimilijan Stepišnik, Lavantski škof, l. 1863.
<i>Jesus 12 let star gre v tempelj. Luk. 2.</i>		
10 Ned. C	1. Ned. po Razgl. Agaton p.	
11 Poned.	Med osm. Razgl. Higin. p. m.	
12 Torek	Med osm. Razgl. Ernest op.	
13 Sreda	Osmina Razgl. Leonci šk.	
14 Četert.	Hilari šk. uč. Peter Urs. sp.	
15 Petek	Pavel puš. Maver op.	
16 Sabota	Marcel p. m. Ticijan šk.	
<i>Jesus na ženitnini v Kani. Jan. 2.</i>		
17 Ned. C	2. Ned. po Razgl. S. Imé Jezus	
18 Poned.	Stol Petra ap. v R. Priska d. m.	
19 Torek	Kanut kr. m. Mari m.	
20 Sreda	Fabijan in Sebastijan muč.	
21 Četert.	Neža d. m. Majnard op.	
22 Petek	Vincenci in Anastazi muč.	
23 Sabota	Poroka Marije D. Rajmund op.	
<i>Prilika o delavcih v vinogradu. Mat. 20.</i>		
24 Ned. C	1. predpep. N. Timotej šk. m.	
25 Poned.	Spreob. Pavla ap. Ananija m.	
26 Torek	Molitev Gosp. Polikarp šk. m.	
27 Sreda	Janez Kriz. šk. uč. Vitalijan p.	
28 Četert.	Julijan šk. Marjeta kr. dev.	
29 Petek	Franc Sal. šk. Julijan sp.	
30 Sabota	Martina d. m. Feliks p.	
<i>Prilika o sejavcu in semenu. Luk. 8.</i>		
31 Ned. C	2. predpep. N. Peter Nol. sp.	

Dnevi	Godovi in nedeljski evangeli	Posebni spomini
1 Poned.	Ignaci šk. m. Efreml diak. uč.	
2 Torek	Svečnica, Darovanje Gosp.	1. je umerl Jakob bl. Schellenburg, velik podpornik za šolsko mladino v Ljubljani l. 1715.
3 Sreda	Terplenje Gosp. Blaž šk. m.	
4 Četert.	Andrej Kors. šk. Evtihi m.	
5 Petek	Agata d. m. Japonski muč.	
” ”	Ingenuin in Albuin šk.	
6 Sabota	Rolija d. m. Amand šk.	3. je bil rojen Valentin Vodnik, o-buditelj slovenskega slovstva, l. 1758.
<i>Jezus ozdravi slepca poleg pota. Luk. 18.</i>		
7 Ned. C	3. predpep. N. Romuald op.	
8 Poned.	Janez Mat. sp. Juvenci šk.	4. je umerl Anton Günther, mašnik, znamenit modroslovec na Dunaji, l. 1863.
9 Torek	Pavlin šk. Apolonija d. m. (Pust)	
10 Sred. †	Pepelnica. Školastika d.	
11 Četert.	VII Služabnikov Marije D.	
12 Petek	Ternj. krona G. Valentin šk.	4. je bil rojen Juri Strossmaier, diakovarski škof, podpornik jugoslovanskega slovstva, l. 1815.
13 Sabota	Katarina Rič. d. Fuska d.	
<i>Jezus se posti 40 dni, je skušan. Mat. 4.</i>		
14 Ned. C	1 N. v postu. Valentin m. Zoil	
15 Poned.	Favstin in Jovita muč.	
16 Torek	Julijana d. m. Onezim šk. m.	8. je umerl France Prešeren, slaviti slovenski pesnik, v Kranji l. 1849.
17 Sred. †	Kvatri. Krizancijan s tov. muč.	
18 Četert.	Simeon šk. Flavijan šk.	
19 Pet. †	Sulica in žebli Gospodovi.	
” ”	Viktor m. Konrad sp.	
20 Sab. †	Elevteri šk. Evheri šk.	11. je umerl Renat Descartes, slovec modroslovec in računoslavec na Francosk. l. 1650.
<i>Jezus se spremeni na gori. Mat. 17.</i>		
21 Ned. C	2. kvat. N. v postu. Eleonora kr.	15. je umerl Tomaž Dolinar, Krajnec in slovec pravoslavec na Dunaji, l. 1839.
22 Poned.	Stol Petra ap. Papija šk.	
23 Torek	Peter Dam. šk. Margarita Kort.	
24 Sreda	Predg. Matija ap. Romana d.	
25 Četert.	Matija ap. Primitiva m.	17. je umerl Mihael Ang. Buonarotti, naj slavitiši slikar v Rimu, l. 1564.
26 Petek	Tančica Gosp. Valburga d.	
27 Sabota	Nestor šk. Aleksander šk.	24. je umerl Janez Guttenberg, iznajditelj tiskarstva v Mogunci l. 1468.
<i>Jezus izšene hudiča iz mutca. Luk. 11.</i>		
28 Ned. B	3. Ned. v postu. Leander šk.	
29 Poned.	Makari muč. Roman op.	

Dnevi	Godovi in nedeljski evangelii	Posebni spomini
1 Torek	Albin šk. Joana Marija d.	
2 Sreda	Jovin m. Simplici p. (Sredpost)	3. je umerl Marka Gerbec, znamenit zdravitelj v Ljubljani l. 1718.
3 Četert.	Kunigunda ces. Agapa d. m.	
4 Petek	V ran Gosp. Kazimir sp.	
5 Sabota	Friderik op. Fridolin sp.	5. je umerl Peter Sim. Laplace, slav. naravoslovec in računoslavec v Parizu l. 1827.
<i>Jezus nasiti 5000 mož. Jan. 6.</i>		
6 Ned. B	4. N. v postu. Viktor m.	
7 Poned.	Tomaž Akv. uč. Perpetua m.	
8 Torek	Janez od B. sp. Filemon m.	10. je umerl Blaž Kumerdaj, slovensk jezikosl. v Ljubljani l. 1805.
9 Sreda	Ciril in Metodi šk. Franciška v.	
10 Četert.	40 Mučencov. Kaj muč.	
11 Petek	Sv. Kri Gospod. Herakli m.	
12 Sabota	Gregor p. uč. Mamilijan m.	12. je umerl Korneli a Lapide, znamenit tolmač s. pisma v Belgiji l. 1637.
<i>Judje hočejo Jezusa kamnjati. Jan. 8.</i>		
13 Ned. B	Tiha ned. Nicefor šk.	
14 Poned.	Matilda kr. Afrodisi m.	
15 Torek	Zaharija p. Longin m.	22. je umerl Bogoljub bl. Ankershofen, znamenit zgodovinar v Celjovcu l. 1860.
16 Sreda	Hilari šk. m. Tacijan m.	
17 Četert.	Patrici šk. Jedert dev.	
18 Petek	VII Žalost Marije D. Edvard kr.	
19 Sabota	Jožef ženin Marije Dev.	24. je umerl Albert Thorwaldson, sloveč podobar na Švedskem l. 1844.
<i>Jezus častito jezdi v Jeruzalem. Mat. 21.</i>		
20 Ned. B	Cvetna ned. Arhip m.	
21 Poned.	Veliki pon. Benedikt op.	26. je umerl Ludovik Beethoven, znamenit skladatelj godbe, na Dunaji l. 1827.
22 Torek	Veliki tor. Epafrodit šk.	
23 Sreda	Velika sreda. Akvila m.	
24 Četert.	Veliki četert. Gabriel arh.	
25 Petek	Veliki petek. Kvirin m.	
26 Sabota	Velika sabota. Teodor šk.	28. je umerl Žiga bar. Herberstein, Krajnec in pisatelj o Rusii, na Dunaji l. 1566.
<i>Jezus častito vstane iz groba. Mark. 16.</i>		
27 Ned. B	Velika noč. Vstajenje Gosp. Rupert šk. Katarina Bol. d.	
28 Poned.	Velikonočni pon. Ksist III. p.	30. je umerl Izak Newton, sloveč naravoslovec v Londnu na Angleškem l. 1727.
29 Torek	Velikonočni tor. Jona m.	
30 Sreda	Velikon. sr. Janez Klim. op.	
31 Četert.	Velikon. čet. Amos. pr.	

Dnevi	Godovi in nedeljski evangeli	Posebni spomini
1 Petek	Velikon. pet. Hugon škof.	
2 Sabota	Bela sab. Francišek P. sp.	6. je umrl Albert Dürer, slaviti slikar, v Nurembergi na Nemškem l. 1528.
<i>Jesus se prikaže zbranim učencom. Jan. 20.</i>		
3 Ned. B	Bela ned. Abundi šk.	
4 Poned.	Oznanjenje Marije Dev.	10. je umrl Mihael Stojan, znameniti slovenski pisatelj na Štajerskem l. 1863.
5 Torek	Vincenci Fer. sp. Irena d. m.	
6 Sreda	Ksist p. m. Celestin p.	
7 Četert.	Epifani šk. Hegezip sp.	
8 Petek	Edezi m. Dionizi šk.	
9 Sabota	Prohor m. Marija Klefova	11. je bil posvečen Jernej Legat, Terzaški škof, l. 1847.
<i>Jesus se imenuje dobrega pastirja. Jan. 10.</i>		
10 Ned. B	2. N. po Vel. Ecehiel pr.	
11 Poned.	Leon p. uč. Domnija šk. m.	12. je umrl Janez Bossuet, škof in učen bogoslovec na Francoskem l. 1704.
12 Torek	Ženon šk. m. Lazar m.	
13 Sreda	Hermenegild kr. m. Urs šk.	
14 Četert.	Tiburci m. Lambert šk.	
15 Petek	Helena ces. Bazilisa m.	
16 Sabota	Kalist m. Turibi šk.	12. je umrl Imanuel Kant, sloveč modroslovec v Kraljevcu na Pruskem l. 1804.
<i>Jesus napoveduje svoj odhod. Jan. 16.</i>		
17 Ned. B	3. N. po V. Prip. Jožefa žen. M.	
18 Poned.	Apoloni m. Erik kr. sp.	21. je umrl Janez Racine, slaviti francoski pesnik v Parizu l. 1699.
19 Torek	Leon IX. p. Hermogen m.	
20 Sreda	Sulpici m. Justin m.	
21 Četert.	Anselm šk. uč. Simeon šk. m.	23. je bil rojen Juri bar. Vega, sloveč računoslavec, v Moravčah na Krajnškem l. 1754.
22 Petek	Soter in Kaj pap. muč.	
23 Sabota	Juri m. (sploh). Adalbert šk. m.	23. je umrl Mihael Cervantes, sloveč španski pesnik, v Matritu l. 1616.
<i>Jesus učencem obljubi sv. Duka. Jan. 16.</i>		
24 Ned. B	4. N. po Vel. Juri m. (Kr. Og.)	
"	Fidel Sigm. m. Egbert sp.	
25 Poned.	Veliko križevo. Marka ev.	23. je umrl Vilhelm Shakespeare, sloveč angleški pesnik, v Londnu l. 1616.
26 Torek	Marija D. dobrega sveta Klet in Marcellin p. m.	
"	Peregrin L. sp. Anastazi p.	
27 Sreda	Vital m. Valerija m.	
28 Četert.	Peter m. Tihik sp.	
29 Petek	Katarina Sen. d. Sofija d. m.	
30 Sabota		

Dnevi	Godovi in nedeljski evangeli	Posebni spomini
<i>Jesus razlaga moč molitve. Jan. 16.</i>		
1 Ned. B	5. N. po V. Filip in Jakob ap.	2. je umerl Benedikt XIV., posebno učen papež, l. 1758.
2 Poned.	Križevo. Atanazi šk. uč.	6. je umerl Aleksander Humbold, sloveč naravoslovec, v Berolinu, l. 1859.
3 Torek	Znajd. s. Križa. Aleksander p.	8. je bil rojen Just Liebig, sloveč ločbar, na Bavarskem, l. 1803.
4 Sreda	Florijan m. Monika v.	9. je umerl Friderik Schiller, sloveč nemški pesnik, na Sakonskem l. 1805.
5 Četert.	Vnebohod Gospodov.	10. je umerl Avgust F. Gfrörer, znamenit zgodovinar v južni Nemčiji, l. 1861.
6 Petek	Janez ap. pred lat. vrati.	13. je umerl Ludovik Bourdaloue, sloveč govornik v Parizu, l. 1704.
7 Sabota	Štanislav šk. m. Flavija d. m.	16. je bil rojen Friderik Rückert, slov. nemški pesnik l. 1789.
<i>Jesus govori o pričevanji s. Duha. Jan. 15.</i>		
8 Ned. B	6. N. po V. Prikaz. Mihaela arh.	24. je umerl Stanko Vraz, znamenit ilirski pesnik v Zagrebu l. 1848.
9 Poned.	Gregor Naz. šk. uč. Beat sp.	28. je bil rojen Vajkard bar. Valvazor, slav. krajnski zgodov. l. 1641.
10 Torek	Antonin šk. Izidor sp. Job	31. je umerl Jožef Haydn, znamenit skladatelj, na Dunaji l. 1809.
11 Sreda	Mamert šk. Gandolf sp.	
12 Četert.	Nerej, Ahilej in Pankraci m.	
13 Petek	Servaci šk. Muci m.	
14 Sab. †	Binkoštna sab. Bonifaci m.	
<i>Jesus govori o s. Duhu in ljubezni. Jan. 14.</i>		
15 Ned. B	Binkošti. Prihod s. Duha	
16 Poned.	Binkoštni pon. Janez Nep. m.	
17 Torek	Binkoštni tor. Paškal sp.	
18 Sred. †	Kvatri. Bink. sred. Venanci m.	
19 Četert.	Binkoštni čet. Peter Cel. p.	
20 Pet. †	Binkoštni pet. Bernardin sp.	
21 Sab. †	Sabota po B. Feliks Kant. sp.	
<i>Jesus uči dobrotljivost in usmiljenje. Luk. 6.</i>		
22 Ned. B	1. kvat. N. po B. Sv. Trojica	
23 Poned.	Dezideri šk. m. Evfebi šk.	
24 Torek	Marija D. pomoč. Servul m.	
25 Sreda	Gregor VII. p. Urban p. m.	
26 Četert.	S. rešnje Telo Gospodovo	
27 Petek	Med osm. s. Tel. Janez p. m.	
28 Sabota	Med osm. s. Tel. Emili m.	
<i>Prihika o veliki večerji. Luk. 14.</i>		
29 Ned. B	2. N. po Bink. Maksim šk. m.	
30 Poned.	Med osm. s. Tel. Ferdinand kr.	
31 Torek	Kancijan in tov. m. Angela d.	

Dnevi	Godovi in nedeljski evangeli	Posebni spomini
1 Sreda	Med osm. s. Tel. Nikomed m.	
2 Četert.	Osmina s. Tel. Erazem šk. m.	3. je bil posvečen Andrej Gollmaier, Goriški nadškof, l. 1855.
3 Petek	Sv. Seree Jezus. Klotilda kr.	
4 Sabota	Kvirin šk. m. Franc Kar. sp.	
<i>Prilika o zgubljeni ovci. Luk. 15.</i>		
5 Ned. B	3. N. po B. Marija D. na sv. Gori	11. je umerl Nikolaj Kopernik, sloveč zvezdoznance, na Pruskem l. 1543.
6 Poned.	Norbert šk. Bertrand šk.	
7 Torek	Pavel šk. m. Robert op.	14. je bil rojen France Palacky, sloveč zgodovinar, na Českem l. 1798.
8 Sreda	Medard šk. Vilhelm šk.	
9 Četert.	Primaž in Felicijan muč.	
10 Petek	Marjeta kr. Asteri šk.	
11 Sabota	Barnaba ap. Feliks, Fortunat m.	16. je bil izvoljen papež Pij IX. l. 1846.
<i>Jezus da velik ribji vlak. Luk. 15.</i>		
12 Ned. B	4. N. po Bink. Janez F. sp.	17. je bil posvečen Jernej Vidmar, Ljubljanski škof, l. 1860.
13 Poned.	Anton Pad. sp. Felikula d.	
14 Torek	Bazili šk. uč. Elizej pr.	
15 Sreda	Vid, Modest in Krescencija m.	18. je umerl France Petrarka, sloveč italijanski pesnik, l. 1374.
16 Četert.	Francišek R. sp. Benon šk.	
17 Petek	Ciriaka in Muska d. m.	
18 Sabota	Marka in Marcelijan m.	
<i>Jezus svari o farizejski pravičnosti. Mat. 5.</i>		
19 Ned. B	5. N. po Bink. Julijana Falk. d.	21. je bil kronan papež Pij IX. l. 1846.
20 Poned.	Nazari šk. Gervazi in Protazi	
21 Torek	Silveri p. Florentina d.	26. je umerl Janez P. Šafarik, sloveč zgodovinar, na Českem l. 1861.
22 Sreda	Alojzi sp. Alban m.	
23 Četert.	Niceta šk. Ahaci in tov. m.	
24 Petek	Predgod Jan. K. Ediltruda kr.	28. je umerl Primaž Truber, začetnik slovenskega slovstva l. 1586.
25 Sabota	Rojstvo Janeza Kerst. Vilhelm op. Galikan m.	
<i>Jezus nasiti 4000 mož. Mark. 8.</i>		
26 Ned. B	6. N. po B. Janez in Pavel m.	30. je umerl kardinal Baroni, znamenit cerkveni zgodovinar v Rimu l. 1607.
27 Poned.	Vladislav kr. Hema v.	
28 Tor. †	Leon II. p. m. Predgod apost.	
29 Sreda	Peter in Pavel apost.	
30 Četert.	Spomin Pavla apost.	

Dnevi	Godovi in nedeljski evangeliï	Posebni spomini
1 Petek	Osm. Janeza K. Aron duh.	
2 Sabota	Obiskanje Marije D. Proces m.	2. je umerl Samuel Hahnemann, znamenit zdravitelj, na Nemškem leta 1843.
<i>Jesus svari o lažnih prerokih. Mat. 7.</i>		
3 Ned. B	7. N. po Bink. S. Kri Gosp.	3. je bil rojen Friderik Overbeck, sloveč slikar v severni Nemčiji, l. 1789.
4 Poned.	Ulrik šk. Prokopi sp.	
5 Torek	Filomena d. Zoa m.	
6 Sreda	Osmina apost. Izaija pr.	
7 Četert.	Benedikt IX. p. Vilibald šk.	
8 Petek	Elizabeta kr. Kilijan šk.	
9 Sabota	Zenon m. Veronika Jul. d.	12. je umerl Janez Gerson, znamenit bogosl. na Francoskem l. 1429.
<i>Prilika o krivičnem hišniku. Luk. 16.</i>		
0 Ned. B	8. N. po Bink. VII bratov m.	14. je bil rojen France Metelko, znamenit slovenski jezikoslovec, l. 1789.
1 Poned.	Pij p. m. Predg. Mohorja šk.	
2 Torek	Mohor šk. m. Fortunat m.	14. je umerl Klavdi Fleury, znamenit cerkven zgodovinar, na Francoskem l. 1723.
3 Sreda	Janez Gv. sp. Marjeta d. m.	
4 Četert.	Anaklet. Posv. akvil. cerkve	
5 Petek	Bonaventura šk. uč. Just m.	
6 Sabota	Razdelitev apost. Henrik ces.	19. je umerl Volfg. Lazius, znamenit zgodovinar, na Dunaji l. 1565.
<i>Jesus joka nad Jeruzalemom. Luk. 19.</i>		
7 Ned. B	9. N. po Bink. Aleš sp.	24. je umerl Tomaž Kempčan, dobro znani pobožni pisatelj v severni Nemčiji l. 1471.
8 Poned.	Kamil Lel. sp. Eli sp.	
9 Torek	Osm. s. Mohorja. Vincenci P. sp.	
20 Sreda	Hieronim Em. sp. Elija. Marjeta	
21 Četert.	Prakseda d. Daniel pr. Olga	
22 Petek	M. Magdalena. Sintiba v.	
23 Sabota	Apolinar šk. Libori šk.	24. je bil rojen Jakob bl. Schellenburg, velik podpornik šolske mladine, l. 1652.
<i>Prilika o fariseji in colnarji. Luk. 18.</i>		
24 Ned. B	10. N. po Bink. Kristina d. m.	
25 Poned.	Jakob ap. Krištof m.	
26 Torek	Ana mati Marije D.	
27 Sreda	Pantaleon m. VII spijočih m.	
28 Četert.	Viktor p. m. Inocenci p.	
29 Petek	Marta d. Olav kr.	
30 Sabota	Abdon in Senen muč.	30. je umerl Bernard Montfaucon, učen starinoslovec v Parizu l. 1741.
<i>Jesus ozdravi gluhomutca. Mark. 7.</i>		
31 Ned. B	11. N. po Bink. Ignaci Loj. sp.	

Dnevi	Godovi in nedeljski evangeli	Posebni spomini
1 Poned.	Vezi Petra ap. Mak. bratje m.	
2 Torek	Alfonz Lig. šk. (Porciunkula)	2. je bil rojen kard. Nikolaj Wiseman, vestminst. nadškof, l. 1802.
3 Sreda	Najdba Štefana m. Lidija v.	
4 Četert.	Dominik sp. Aristarh šk.	
5 Petek	Marija D. Snežn. Ozvald kr. m.	11. je umrl Jernej Kopitar, slaviti slovenski jezikoslovec, na Dunaji, l. 1844.
6 Sabota	Spremenitev Gosp. Ksist p. m.	
<i>Prilika o usmiljenem Samarijanu. Luk. 10.</i>		
7 Ned. B	12. N. po Bink. Kajetan sp.	
8 Poned.	Ciriak, Larg in Smaragd m.	16. je umrl Janez Jahn, znameniti učenik izhodnih jezikov, na Dunaji l. 1816.
9 Torek	Roman m. Predg. Lavrenca m.	
10 Sreda	Lavrene m. Asterija d. m.	
11 Četert.	Tiburci m. Filomena d. m.	
12 Petek	Klara d. Hilarija m.	
13 Sab. †	Predgod v. Šmarna. Hipolit m.	18. je bil rojen avstrijski cesar Franc Jožef, leta 1830.
<i>Jesus ozdravi deset gobovih. Luk. 17.</i>		
14 Ned. B	13. Ned. po Bink. Evzebi m.	
15 Poned.	V. Šmaren. Vnebovz. Marije D.	19. je umrl Andrej Palladio, slaviti stavbar na Benškem l. 1580.
16 Torek	Hiacint sp. Rok sp.	
17 Sreda	Osm. Lavrenca m. Liberat m.	
18 Četert.	Agapit m. Helena ces.	
19 Petek	Ludovik Tol. šk. Juli m.	23. je bil rojen Jernej Kopitar, slaviti slovanski jezikoslovec, l. 1780.
20 Sabota	Bernard op. uč. Stefan kr.	
<i>Jesus razlaga Božjo previdnost. Mat. 6.</i>		
21 Ned. B	14. N. po B. Joahim oče M. D.	
” ”	Joana Franc. v. Donat m.	25. je umrl Fridr. Vilhelm Herschel, slaviti zvezdoznaneec, v Londnu l. 1822.
22 Poned.	Osm. v. Šmarna. Timotej	
23 Torek	Filip Ben. sp. Predg. Jern. ap.	
24 Sreda	Jernej ap. Ptolemej šk. m.	
25 Četert.	Ludovik kr. Evzebi m.	28. je umrl Hugo Grotius, znameniti pravoslovec, v Nizkozemljiji l. 1645.
26 Petek	Zefirin p. m. Peter Ak. sp.	
27 Sabota	Jožef Kal. Prenes. Mohorja šk.	
<i>Jesus obudi mladenca v Najmu. Luk. 7.</i>		
28 Ned. B	15. N. po B. Angeli V. Avguštin	
29 Poned.	Obglav. Janeza K. Sabina m.	30. je umrl Juri Dalmatin, slov. pisatelj l. 1589.
30 Torek	Roza d. Hermet m.	
31 Sreda	Rajmund Non. sp. Amat šk.	

Dnevi	Godovi in nedeljski evangelii	Posebni spomini
1 Četert.	Tilen op. XII bratov muč.	
2 Petek	Štefan kr. Maksima d.	
3 Sabota	Evfemija in tov. dev. m.	
<i>Jezus ozdravi vodeničnega. Luk. 14.</i>		
4 Ned. B	16. N. po B. Osm. Angelov v. Rozalija d. Mojzes pr.	2. je umrl Matija Vertovec, znamenit slovenski pisatelj na Vipavskem l. 1851.
5 Poned.	Lavrenci Just. šk. Viktorin šk.	5. je umrl Marka Hansiz, znamenit sgodovinar, na Koroškem l. 1766.
6 Torek	Hermogen in Fortunat m.	6. je umrl Leonard Euler, slaviti računovodca, na Pruskem l. 1783.
7 Sreda	Anastazi m. Regina d. m.	9. je umrl kard. Angelo Mai, znameniti jezikoslov., v Rimu l. 1854.
8 Četert.	M. Šmaren. Rojstvo Marije D.	14. je umrl Dante Alghieri, slaviti italijanski pesnik l. 1321.
9 Petek	Gorgoni m. Korbinijan šk.	Krog 15. je umrl Vajkard Valvazor, sloveči krajski zgodov. l. 1693.
10 Sabota	Nikolaj Tol. sp. Pulherija ces.	17. je umrl kard. Robert Belarmin, slaviti bogoslovec v Rimu, l. 1621.
<i>Jezus uči naj večje zapovedi. Mat. 22.</i>		
11 Ned. B	17. N. po B. Ime Marije D.	23. je bil rojen Pet. Cornelius, sloveči slikar na Pruskem l. 1787.
12 Poned.	Pelagi m. Erentruda d.	24. je umrl Anton Martin Slomšek, lav. škof, l. 1862.
13 Torek	Filip m. Makrobi m.	26. je bil Juri Vega. Krajec in znameniti računovodca, mertev najden v Donavi l. 1802.
14 Sreda	Povikš. s. Križa. Notburga d.	
15 Četert.	Osm. m. Šmarna. Nikomed m.	
16 Petek	Korneli in Ciprijan šk. muč.	
17 Sabota	Vtis ran s. Franc. Lambert šk.	
<i>Jezus ozdravi mertvoudnega. Mat. 9.</i>		
18 Ned. B	18. N. po B. VII žal. Marije Jožef Kup. sp. Metodi m.	
19 Poned.	Januari šk. m. Marija Cerv. d.	
20 Torek	Evstahi m. Agapit p.	
21 Sred. †	Kvatri. Matevž ap. Jona prer.	
22 Četert.	Tomaž Vil. šk. Mavrici m.	
23 Pet. †	Lin pap. m. Tekla d. m.	
24 Sab. †	Marija D. reš. jetn. Gerard m.	
<i>Prilika o kraljevi ženitnini. Mat. 22.</i>		
25 Ned. B	19. kvat. N. po B. Kleofa sp.	
26 Poned.	Ciprijan m. Justina d. m.	
27 Torek	Kozma in Damijan muč.	
28 Sreda	Venceslav v. m. Evstohija d.	
29 Četert.	Mihael arh. Tiemon šk.	
30 Petek	Hieronim uč. Sofija v.	

Dnevi	Godovi in nedeljski evangeli	Posebni spomini
1 Sabota	Remigi šk. Areta m.	
<i>Jesus ozdravi kraljičevega sina. Jan. 4.</i>		
2 Ned. B	20. N. po B. Marije D. s. Rož.	1. je umrl Peter Corneille, znamenit franc. pesnik, v Parizu l. 1684.
3 Poned.	Kandid m. Evald m.	4. God avstrij. ces. Franc Jožefa I.
4 Torek	Francišek Ser. sp. Krisp m.	11. je umrl Juri Japel, znamenit slovenski jezikoslovec v Celjovcu l. 1807.
5 Sreda	Placid in tov. m. Gala v.	13. je umrl Anton Canova, slaviti podobar, v Benedkah, l. 1822.
6 Četert.	Brunon op. Fida d. m.	15. je umrl Ludovik Schönleben, znameniti krajski zgodov. v Ljubljani, l. 1681.
7 Petek	Marka p. Sergi in Bah m.	16. je umrl Luka Kranach, znameniti slikar, v južni Nemčiji, l. 1553.
8 Sabota	Birgita v. Simeon sp.	17. je umrl Krist. Bogolj. Salzman, znameniti odgojiti. mladine na Saksoskem l. 1811.
<i>Prilika o kraljevem obražtu. Mat. 18.</i>		23. je umrl Nikolaj Lyran, znameniti tolmač sv. pisma na Italijanskem, l. 1340.
9 Ned. B	21. N. po Bink. Dionizi šk. m.	23. je umrl Fridr. Vilh. Gesenius, slaviti učenik izhodnih jezikov na Pruskem l. 1842.
10 Poned.	Franc. Borg. sp. Gereon m.	24. je umrl Friderik Savigny, slaviti pravosl. v Berlinu l. 1862.
11 Torek	Justina d. m. Nikazi šk.	
12 Sreda	Maksimilijan šk. m. Domnina d.	
13 Četert.	Edvard kr. Koloman m.	
14 Petek	Kalist p. m. Fortunata d. m.	
15 Sabota	Terezija d. Brunon šk. m.	
<i>Nauk, dati cesarju cesarjevo, Bogu Božje. Mat. 20.</i>		
16 Ned. B	22. N. po B. Posveč. vseh cerk.	
17 Poned.	Hedviga kr. Heron šk.	
18 Torek	Luka ev. Asklepiad šk. m.	
19 Sreda	Peter Alk. sp. Etbin op.	
20 Četert.	Janez Kanci sp. Vital šk.	
21 Petek	Uršula d. m. Hilarion op.	
22 Sabota	Kordula d. m. M. Saloma v.	
<i>Jesus obudi Jairovo hčer. Mat. 9.</i>		
23 Ned. B	23. N. po B. Osm. posv. v. cerk.	
24 Poned.	Rafael arh. Evergist šk. m.	
25 Torek	Krispin in Krispinijan muč.	
26 Sreda	Evarist p. m. Demetri m.	
27 Četert.	Predgod apost. Flori šk.	
28 Petek.	Simon in Juda apost.	
29 Sabota	Hiacint m. Narcis šk.	
<i>Jesus pomiri vihar na morji. Mat. 8.</i>		
30 Ned. B	24. N. po Bink. Marcel m.	
31 Pon. †	Volfgang šk. Predg. vs. Svetn.	

Dnevi	Godovi in nedeljski evangelii	Posebni spomini
1 Torek	God vseh Svetnikov	
2 Sreda	Spomin vseh vernih mertvih.	6. je bil posvečen Otokar Marija gr. Attems, sekovski škof, l. 1853.
3 Četert.	Just m. Viktorin šk. m.	
4 Petek	Malahija šk. Hubert šk.	6. je umerl Bernard Jussieu, slaviti rastlinoslovec na Francosk. l. 1770.
5 Sabota	Karol Bor. šk. Vital m.	
	Emerik sp. Caharija duh.	
<i>Prilika o pšenici in luliki. Mat. 13.</i>		
6 Ned. B	25. N. po Bink. Zahvalnica	8. je umerl Galileo Galilei, znamenit naravosl. v Pizi na Italijanskem l. 1642.
7 Poned.	Prosdocim šk. Herkulan šk. m.	
8 Torek	Osm. vseh Svetn. IV. kron. m.	
9 Sreda	Posv. cerkve Zvel. Teodor m.	
10 Četert.	Andrej Avel. sp. Trifon m.	10. je umerl baron Žiga Cojz, velik podpornik slov. slovstva v Ljubljani l. 1819.
11 Petek	Martin šk. Mena m.	
12 Sabota	Martin p. m. Avreli šk.	
<i>Prilika o ženof. zernu in kvasu. Mat. 13.</i>		
13 Ned. B	26. N. po B. Pripor. Marije D.	14. je umerl Bogom. V. Leibniz, slaviti modrosl. v Gotingi na sev. Nemčiji l. 1714.
14 Poned.	Didak sp. Brici šk. Homobon	
15 Torek	Serapion m. Klementin m.	
16 Sreda	Leopold vojv. Jedert d.	
17 Četert.	Rufin m. Otmar op.	
18 Petek	Gregor čud. šk. Evfemija d. m.	15. je umerl Janez Kepler, sloveč zvezdoznanec v južni Nemčiji l. 1630.
19 Sabota	Posv. cerkve Apost. Roman	
	Elizabeta kr. Poncijan p. m.	
<i>Govor o razdjanji Jeruzalema in sodbi. Mat. 24.</i>		
20 Ned. B	27. N. po Bink. Feliks Val. sp.	20. je bil rojen Fr. Miklosič, slaviti slovanski jeziko-slovec, na Štajerskem l. 1813.
21 Poned.	Darovanje Marije D.	
22 Torek	Cecilija d. m. Maver m.	
23 Sreda	Klemen p. m. Felicita m.	
24 Četert.	Janez od Kr. sp. Krizogon m.	21. je bil posvečen Val. Vieri, kerški škof l. 1858.
25 Petek	Katarina d. m. Jukunda d.	
26 Sabota	Peter šk. m. Konrad šk.	
<i>Prerokovanje o poslednji sodbi. Luk. 21.</i>		
27 Ned. B	1. N. v Adv. Valerijan. Virgili	23. je bil rojen bar. Žiga Cojz l. 1747.
28 Poned.	Sosten m. Eberard šk.	
29 Torek	Saturnin m. Predg. Andr. ap.	
30 Sred.	† Andrej apost. Kastul m.	25. je umerl France Hladnik, znamenit rastlinoslovec v Ljubljani l. 1844.

Dnevi	Godovi in nedeljski evangellii	Posebni spomini
1 Četert.	Eligi šk. Nahum pr.	
2 Pet. †	Kromaci šk. Bibijana d. m.	2. je umerl Ladislav Pyrker, znamenit nemški pesnik, nadškof v Jagru na Ogerskem l. 1847.
3 Sabota	Francišek Ks. sp. Luci kr.	
<i>Janez Kerstnik je v ječi. Mat. 11.</i>		
4 Ned. B	2. N. v Adv. Barbara d. m.	
5 Poned.	Saba op. Krišpina d. m.	
6 Torek	Nikolaj šk. Apolinar m.	5. je umerl Leopold gr. Stolberg, znamenit cerkven zgodovinar v severni Nemčiji l. 1819.
7 Sred. †	Ambrož šk. uč. Agaton m.	
8 Četert.	Preč. Spočetje Marije Dev.	
9 Pet. †	Sir šk. Leokadija d. m.	
10 Sabota	Melhiad p. m. Pren. Lavr. hiše	6. je bil rojen K. A. Menzel, znamenit nemški zgodovinar na Pruskem l. 1784.
<i>Janez Kerstnik pričuje o Kristusu, Jan. 1.</i>		
11 Ned. B	3. N. v Adv. Damaz pap.	
12 Poned.	Sinezi m. Epimak m.	
13 Torek	Lucija d. m. Otilija d. Jodok	
14 Sred. †	Kvatri. Špiridion šk. Heron m.	11. je umerl Dionizi Petavius, učen bogoslovec in zgodovinar v Parizu l. 1652.
15 Četert.	Osm. Spoč. M. D. Kristjana d.	
16 Pet. †	Evzebi šk. Albina d. m.	
17 Sab. †	Lazar šk. Frank Sen. sp.	16. je umerl Vihelm Grimm, slaviti nemški jezikoslovec na Pruskem l. 1859.
<i>Janez Kerstnik je poklican v prerokovanje. Luk. 3.</i>		
18 Ned. B	4. kv. N. v. A. Prič. porod. M. D.	
19 Poned.	Nemezi m. Favsta m.	
20 Torek	Liberat m. Predg. Tomaža ap.	
21 Sred. †	Tomaž ap. Anastazi šk. m.	24. je bila rojena avst. cesarica Elizabeta l. 1837.
22 Četert.	Flavijan m. Demetri m.	
23 Pet. †	Viktorija d. m. Servul sp.	26. je bil rojen Leop. Ranke, znameniti zgodovinar na Pruskem l. 1795.
24 Sab. †	Predbož. dan. Adam in Eva	
<i>Jezus je rojen v Bellehemu. Luk. 2.</i>		
25 Ned. B	Božič. Rojstvo G. Jezusa Kr.	27. je umerl France Metelko, znameniti slovenski jezikoslovec v Ljubljani l. 1861.
26 Poned.	Štefan p. m. Med osm. B.	
27 Torek	Janez ap. ev. Med osm. B.	
28 Sreda	Nedolžni otroci. Med osm. B.	
29 Četert.	Tomaž šk. m. David kr. Osm.	29. je umerl Wolfgang Mozart, sloveč skladatelj v Solnemgradu l. 1791.
30 Petek	Nicefor m. Med osm. B.	
31 Sabota	Silvester p. Melanija v. Med osm. B. Zadnji dan leta.	

Stvari in prikazni na nebesu.

Na nebesu se vidi solnce in luna, se kažejo planeti in kometi, se gledajo zvezde.

Solnce je velika, svetla krogla, 1,409.725krat večja od zemlje; njegov premernik znaša 192,600 milj, in njegova pot kaže v nezmerne nebesne daljave. Okoli solnca se sučejo in premikajo planeti z našo zemljo vred, krog tistega tekajo tudi kometi; uni imajo bolj okrogle, ti bolj podolgaste poti, in vsi dobivajo svetlobo od solnca.

Tek zemlje, kot družih planetov, je včasih nekoliko hitreji, včasih kasneji; zatoraj se dobra stenska ura ne snida vedno s solnčno uro, in pravo poldne po solncu je zdaj spred, zdaj zad memo srednjega poldna po teku navadnih ur. Tudi je os, okoli ktere se zemlja suče, ravno kot pri družih planetih, nekaj nagnjena proti poti, po kateri se premika; to je vzrok, da letni časi niso enako gorki, in da beli dan ni vedno enako dolg.

Velkih planetov je 8, ki tako sledijo od solnca dalje: **Merkur**, se prosto malokdaj vidi; njegov premernik je 671 milj, daljava od solnca 8 mil. milj, in obhod 87 dni 23 ur.

Venera, znana kot danica in večernica, je naj lepše svetla; njeni premernik je 1694 milj, daljava od solnca 15 mil. milj, in obhod 222 dni 16 ur.

Zemlja, je človeški začasni dom; njeni premernik je 1718 milj, daljava od solnca 20 do 21 mil. milj, in pravi obhod 365 dni 6 ur 9 m.

Mart, sveti z rudečo lučjo; njegov premernik je 892 milj, daljava od solnca 31 mil. milj, in obhod 1 leto 321 dni.

Jupiter, sveti z belo lučjo; njegov premernik je 20018 milj, daljava od solnca 107 mil. milj, in obhod 11 let 314 dni.

Saturn, bolj blede sije, in ima svetel kolobar ob sredi; njegov premernik je 16200 milj, daljava od solnca 197 mil. milj, in obhod 29 let 166 dni.

Uran, se prosto komaj vidi; njegov premernik je 7466 milj, daljava od solnca 396 mil. milj, in obhod 84 let 5 dni.

Neptun, se prosto ne vidi; njegov premernik je 7830 milj, daljava od solnca 621 mil. milj, in obhod 164 let 225 dni.

Malih planetov, kolikor je do slej znanih, je 78; njih poti so med Martom in Jupitrom, in s prostim očesam se ne vidijo. Njih daljava od solnca znaša 45 do 65 mil. milj, in obhod 3 leta 96 dni do 5 let 221 dni. Naj bolj znane so med njimi Cerera, Palada, Junona in Vesta, ki so bile naj poprej najdene; zadnja je bila ugledana Diana.

Stranski planeti ali **lune** so tovarši večjim planetom; sučejo se okoli njih, in z njimi vred tekajo krog solnca. Vseh taci planetov je 23; naša zemlja ima 1 luno, Jupiter 4, Saturn 8, Uran 8, in Neptun 2 luni.

Luna naše zemlje je krogla, 50krat manjša od tiste; njeni premernik je 468 milj, daljava od zemlje 51803 milje, in pravi obhod 27 dni 7 ur 8 m. Luna kaže spremene v svoji svetlobi; o mlaji je njena svetla stran skrita, o kraju se tista vidi deloma, o šipu pa celoma.

Ko luna na svoji poti stopi med sonce in zemljo, solnce mrakne; ko zemlja v svojem teku stopi med sonce in luno, luna mrakne. Pomrak se godi celoma ali deloma; meri se na pavce, 12 na celino.

Vseh **kometov**, ki so se do slej vidili, je čez 700; kažejo se v megleni luči, dostikrat s svetlim repom. Bolj znani kometi so: Enketov, Brorsenov, Bielov, zdaj v dvoje razdeljen, in Fejev, katerih obhod je 3 leta 115 dni do 7 let 158 dni; dalje Olbersov in Halejev, prostim očem viden, katerih tek je po 74 in 76 let; v zadnje Donatov komet, ki se je lepo vidil l. 1858, in hodi 2500 let v okolici.

Zvezde se svetijo z lastno lučjo bolj ali manj bliščeče; njih število je nesmerjeno, daljava prečudna, vsakodanje premikanje pa le videzno. Bolj znane so: Polarnica, vedno v severji stoječa; Siri, med vsemi naj bolj svetel; Rimšice, 3 svetle zvezde po versti; Gostosevci, kupec malih zvezd.

Trume zvezd, ki se sestavljajo po raznih podobah, se kličejo zvezdiša; vseh zvezdiš se zdaj šteje 108. Bolj znane so: veliki in mali Voz ali Medved proti severju; veliki in mali Pes proti jugu; in dvanajstere nebeške znamenja, ki so v velikem zverinskem krogu po versti. Rimska cesta so le neštevilne množice zvezd skupaj.

V okrogu dvanajsternih nebeških znamenj se vidi solnce premikati s planeti vred. V znamenji kozla stoji solnce po zimi naj nižje proti jugu, v znamenji raka o poletji naj višje proti severju; pri sredi, v ravniku, ostaja o pomladi v znamenji ovna, in o jeseni v znamenji tehtnice.

Znamenja solnea in planetov.

☉ Solnce.	♁ Merkur.	♂ Mart.	♅ Uran.
☾ Luna.	♀ Venera.	♃ Jupiter.	♆ Neptun.
	♁ Zemlja.	♄ Saturn.	

Lunini spremeni.

☾ Mlaj.	☾ Pervi krajec.	☾ Šip.	☾ Zadnji krajec.

Dvanajstere nebeške znamenja.

Oven.	rak.	tehtnica.	kozel.
junec.	lev.	škorpiljon.	vodnar.
dvojčki.	devica.	strelec.	ribe.

Pomraki l. 1864.

Solnce mrakne 2krat: 5. maja in 30. oktobra, obkrat pri nas nevidoma. Luna ne mrakne nobenkrat.

Januari.

Solčni stan.

Solnce je v dan pred 1. jan. zemlji naj bližje ob 10 u. 55 m. zjutraj.

1. izhaja ob 7 u. 54 m. zjutr.	zahaja ob 4 u. 12 m. zvečer.
8. " " 7 " 42 " "	" " 4 " 30 " "
15. " " 7 " 39 " "	" " 4 " 39 " "
22. " " 7 " 35 " "	" " 4 " 49 " "
1. je dan dolg 8 u. 18 m.	pravo poldne ob 12 u. 3 m.
8. " " 8 " 48 " "	" " " 12 " 6 "
15. " " 9 " 0 " "	" " " 12 " 9 "
22. " " 9 " 14 " "	" " " 12 " 12 "

Solnce stopi 20. jan. v znamenje vodnarja ob 6 u. 38 m. zvečer.

Lunini stan.

1. zahaja ob 11 u. 0 m. zjutr.	izhaja ob 11 u. 12 m. zvečer.
8. " " 6 " 41 " "	" " 3 " 49 " "
15. izhaja " 10 " 46 " "	zahaja " 12 " 46 " opolnoči.
22. " " 4 " 2 " "	" " 6 " 54 " zvečer.

Luna stopi 1. jan. v zn. tehtnice, 8. v zn. kozla, 14. v zn. ovna, 21. v zn. raka, 28. v zn. tehtnice.

Luna je 10. jan. zjutraj zemlji naj bližje, 24. zvečer naj dalje.

☾ zadnji krajec je 2. jan. ob 8 u. 36 m. zjutraj.	☽ prvi krajec je 16. jan. ob 12 u. 3 m. opolnoči.
♊ mlaj je 9. jan. ob 8 u. 43 m. zjutraj.	♋ šip je 23. jan. ob 11 u. 0 m. zvečer.

Planetni stan.

Merkur je 1. jan. v zn. vodnarja, stopi 30. v zn. kozla; izhaja, 1. ob 8 u. 59 m. zjutraj, zahaja ob 5 u. 43 m. zvečer; je 17. zjutraj solncu naj bližje, 25. zjutraj pri solncu zdolaj.

Venera je 1. jan. v zn. škorpijona, stopi 7. v zn. strelca; izhaja 1. ob 4 u. 0 m. zjutraj, zahaja ob 1 u. 50 m. zvečer.

Mart je 1. jan. v zn. strelca, stopi 27. v zn. kozla; izhaja 1. ob 5 u. 35 m. zjutraj, zahaja ob 2 u. 23 m. zvečer.

Jupiter je v zn. škorpijona; izhaja 1. jan. ob 3 u. 42 m. zjutraj, zahaja ob 1 u. 28 m. zvečer.

Saturn je v zn. tehtnice; izhaja 1. jan. ob 12 u. 43 m. zjutraj, zahaja ob 12 u. 17 m. opoldne; je 8. zvečer solncu na četert.

Uran je v zn. dvojčkov; zahaja 1. jan. ob 6 u. 43 m. zjutraj, izhaja ob 2 u. 55 m. zvečer.

Neptun je na meji znamenj rib in ovna celo leto.

Dozdevno vreme.

O zadnjem krajeu sneg iz burje, dež iz zahodnika; o mlaji ravno tako; o prvem krajeu dež in sneg; o šipu merzlo z vetrom.

Februari.

Solnčni stan.

1. izhaja ob 7 u. 24 m. zjutr.	zahaja ob 5 u. 2 m. zvečer.
8. " " 7 " 15 " "	" " 5 " 13 " "
15. " " 7 " 4 " "	" " 5 " 24 " "
22. " " 6 " 52 " "	" " 5 " 34 " "
1. je dan dolg 9 u. 38 m.	pravo poldne ob 12 u. 13 m.
8. " " " 9 " 58 "	" " " 12 " 14 "
15. " " " 10 " 20 "	" " " 12 " 14 "
22. " " " 10 " 42 "	" " " 12 " 13 "

Solnce stopi 19. febr. v zn. rib ob 8 u. 57 m. zjutraj.

Lunini stan.

1. izhaja ob 1 u. 15 m. zjutr.	zahaja ob 10 u. 57 m. zjutraj.
8. " " 7 " 15 " "	" " 6 " 29 " zvečer.
15. zahaja " 1 " 42 " "	izhaja " 11 " 18 " zjutraj.
22. " " 6 " 24 " "	" " 5 " 56 " zvečer.

Luna stopi 4. febr. v zn. kozla, 10. v zn. ovna, 17. v zn. raka, 24. v zn. tehtnice.

Luna je 7. febr. zvečer zemlji naj bližje, 20. zvečer naj dalje.

☾ zadnji krajec je 1. febr. ob 1 u. 14 m. zjutraj.	☽ prvi krajec je 14. febr. ob 2 u. 21 m. zvečer.
☾ mlaj je 7. febr. ob 7 u. 7 m. zvečer.	♁ šip je 22. febr. ob 5 u. 58 m. zvečer.

Planetni stan.

Merkur je 1. febr. v zn. kozla, stopi 13. v zn. vodnarja; izhaja 1. ob 6 u. 18 m. zjutraj, zahaja ob 3 u. 52 m. zvečer.

Venera je 1. febr. v zn. kozla, stopi 23. v zn. vodnarja; izhaja 1. ob 5 u. 0 m. zjutraj, zahaja ob 1 u. 52 m. zvečer.

Mart je v zn. kozla; izhaja 1. febr. ob 5 u. 12 m. zjutraj, zahaja ob 1 u. 38 m. zvečer.

Jupiter je v zn. škorpiona; izhaja 1. febr. ob 2 u. 3 m. zjutraj, zahaja ob 11 u. 33 m. zvečer; je 15. zvečer solncu na četert, 29. zvečer tik lune.

Saturn je v zn. tehtnice; izhaja 1. febr. ob 10 u. 13 m. zjutraj, zahaja ob 10 u. 39 m. zvečer.

Uran je v zn. dvojčkov; izhaja 1. febr. ob 12 u. 38 m. zjutraj, zahaja ob 4 u. 34 m. zvečer.

Dozdevno vreme.

O zadnjem kraju lepo; o mlaji dež in sneg iz juga, lepo iz severja; o prvem kraju lepo, voljno; o šipu lepo.

M a r c i.

Solnčni stan.

1. izhaja ob 6 u. 40 m. zjutr.	zahaja ob 5 u. 44 m. zvečer.
8. " " 6 " 28 " "	" " 5 " 54 " "
15. " " 6 " 15 " "	" " 6 " 3 " "
22. " " 6 " 1 " "	" " 6 " 13 " "
1. je dan dolg 11 u. 4 m.	pravo poldne ob 12 u. 12 m.
8. " " " 11 " 26 "	" " " 12 " 11 "
15. " " " 11 " 48 "	" " " 12 " 9 "
22. " " " 12 " 12 "	" " " 12 " 7 "

Noč in dan sta 19. marca enako dolga, 12 ur.

Solnce stopi 20. marca v zn. ovna ob 9 u. 59 m. zjutraj.

Pomlad se začne.

Lunini stan.

1. izhaja ob 1 u. 12 m. zjutr.	zahaja ob 10 u. 22 m. zjutraj.
8. " " 6 " 13 " "	" " 6 " 35 " zvečer.
15. zahaja " 2 " 14 " "	izhaja " 10 " 54 " zjutraj.
22. " " 6 " 46 " "	" " 6 " 34 " zvečer.

Luna stopi 2. marca v zn. kozla; 9. v zn. ovna, 15. v zn. raka, 23. v zn. tehtnice, 30. v zn. kozla.

Luna je 7. marca zjutraj zemlji naj bližje, 19. zjutraj naj dalje.

☾ zadnji krajec je 1. marca ob 2 u. 9 m. zvečer.

☽ prvi krajec je 15. marca ob 7 u. 4 m. zjutraj.

♊ mlaj je 8. marca ob 4 u. 56 m. zvečer.

♋ šip je 23. marca ob 11 u. 21 m. zvečer.

☾ zadnji krajec je 30. marca ob 11 u. 17 m. zvečer.

Planetni stan.

Merkur je 1. marca v zn. vodnarja, stopi 9. v zn. kozla; izhaja 1. ob 5 u. 55 m. zjutraj, zahaja ob 2 u. 35 m. zvečer; je 1. zjutraj solncu naj dalje.

Venera je 1. marca v zn. vodnarja, stopi 19. v zn. rib; izhaja 1. ob 5 u. 19 m. zjutraj, zahaja ob 1 u. 39 m. zvečer.

Mart je 1. marca v zn. kozla, stopi 5. v zn. vodnarja; izhaja 1. ob 4 u. 48 m. zjutraj, zahaja ob 1 u. 36 m. zvečer.

Jupiter je v zn. škorpijona; izhaja 1. marca ob 12 u. 24 m. o polnoči, zahaja ob 9 u. 5 m. zjutraj; je 27. zvečer tik lune.

Saturn je v zn. tehtnice; zahaja 1. marca ob 8 u. 22 m. zjutraj, izhaja ob 8 u. 44 m. zvečer.

Uran je v zn. dvojčkov; zahaja 1. marca ob 2 u. 47 m. zvečer, izhaja ob 10 u. 47 m. zvečer; je 11. zjutraj solncu na četert.

Dozdevno vreme.

O zadnjem kraju lepo, voljno; o mlaji lepo; o prvem kraju vihar; o šipu in zadnjem kraju merzlo z vetrom.

A p r i l.

Solnčni stan.

1. izhaja ob 5 u. 42 m. zjutr.	zahaja ob 6 u. 26 m. zvečer.
8. " " 5 " 30 " "	" " 6 " 34 " "
15. " " 5 " 16 " "	" " 6 " 44 " "
22. " " 5 " 4 " "	" " 6 " 54 " "
1. je dan dolg 12 u. 44 m.	pravo poldne ob 12 u. 4 m.
8. " " " 13 " 4 "	" " " 12 " 2 "
15. " " " 13 " 28 "	" " " 12 " 0 "
22. " " " 13 " 50 "	" " " 11 " 59 "

Solnce stopi 19. aprila v zn. junca ob 9 u. 0 m. zvečer.

Lunini stan.

1. izhaja ob 2 u. 27 m. zjutr.	zahaja ob 12 u. 25 m. opoldne.
8. " " 6 " 25 " "	" " 9 " 5 " zvečer.
15. zahaja " 2 " 40 " "	izhaja " 1 " 6 " "
22. " " 5 " 20 " "	" " 7 " 20 " "

Luna stopi 5. apr. v zn. ovna, 12. v zn. raka, 19. v zn. tehtnice, 26. v zn. kozla.

Luna je 4. apr. zjutraj zemlji naj bližje, 16. zjutraj naj dalje.

☽ mlaj je 6. apr. ob 2 u. 46 m. zvečer.	☽ šip je 22. apr. ob 2 u. 16 m. zjutraj.
☾ prvi krajec je 14. apr. ob 1 u. 6 m. zjutraj.	☾ zadnji krajec je 29. apr. ob 5 u. 31 m. zjutraj.

Planetni stan.

Merkur je 1. apr. v zn. ovna, stopi 12. v zn. junca; izhaja 1. ob 5 u. 41 m. zjutraj, zahaja ob 6 u. 27 m. zvečer; je 3. zvečer pri solncu spodaj, 14. zjutraj solncu naj bližje.

Venera je 1. apr. v zn. rib, stopi 14. v zn. ovna; izhaja 1. ob 4 u. 47 m. zjutraj, zahaja ob 3 u. 57 m. zvečer; je 5. zjutraj solncu naj dalje.

Mart je 1. apr. v zn. vodnarja, stopi 14. v zn. rib; izhaja 1. ob 3 u. 5 m. zjutraj, zahaja ob 1 u. 34 m. zvečer.

Jupiter je v zn. škorpijona; zahaja 1. apr. ob 7 u. 41 m. zjutraj, zahaja ob 10 u. 21 m. zvečer; je 23. zvečer tik lune.

Saturn je v zn. tehtnice; zahaja 1. apr. ob 5 u. 14 m. zjutraj, izhaja ob 7 u. 30 m. zvečer; je 4. zjutraj solncu nasproti.

Uran je v zn. dvojčkov, zahaja 1. apr. ob 12 u. 47 m. zjutraj, izhaja ob 8 u. 47 m. zvečer.

Dozdevno vreme.

O mlaji premenljivo; o prvem krajcu lepo; o šipu merzlo z dežjem; o zadnjem krajcu dež.

M a j.

Solnčni stan.

1. izhaja ob 4 u. 50 m. zjutr.	zahaja ob 7 u. 6 m. zvečer.
8. " " 4 " 40 " "	" " 7 " 14 " "
15. " " 4 " 31 " "	" " 7 " 21 " "
22. " " 4 " 24 " "	" " 7 " 30 " "
1. je dan dolg 14 u. 16 m.	pravo poldne ob 11 u. 58 m.
8. " " " 14 " 34 "	" " " 11 " 57 "
15. " " " 14 " 50 "	" " " 11 " 56 "
22. " " " 15 " 6 "	" " " 11 " 57 "

Solnce stopi 20. maja v zn. dvojčkov ob 9 u. 18 m. zvečer.

Solnce mrakne 5. in 6. maja celoma, med 10 u. 28 m. zvečer in 4 u. 1 m. zjutraj, vidoma samo v južni Aziji, Avstraliji in severni Ameriki.

Lunini stan.

1. zahaja ob 2 u. 29 m. zjutr.	izhaja ob 2 u. 25 m. zvečer.
8. izhaja " 7 " 31 " "	zahaja " 9 " 53 " "
15. zahaja " 1 " 14 " "	izhaja " 1 " 12 " "
22. " " 5 " 26 " "	" " 8 " 18 " "

Luna stopi 2. maja v zn. ovna, 9. v zn. raka, 16. v zn. tehtnice, 23. v zn. kozla, 30. v zn. ovna.

Luna je 1. maja zjutraj zemlji naj bližje, 13. zvečer naj dalje, 26. zvečer naj bližje.

☾ mlaj je 6. maja ob 1 u. 7 m. zjutraj.	☽ šip je 21. maja ob 2 u. 21 m. zvečer.
☾ prvi krajec je 13. maja ob 7 u. 18 m. zvečer.	☾ zadnji krajec je 28. maja ob 10 u. 18 m. zjutraj.

Planetni stan.

Merkur je 1. maja zn. junca, stopi 2. v zn. dvojčkov, 24. zopet v zn. junca; izhaja 1. ob 3 u. 24 m. zjutraj, zahaja ob 9 u. 20 m. zvečer; je 23. zjutraj pri solncu zdolaj, 28. zjutraj solncu naj dalje.

Venera je 1. maja v zn. ovna, stopi 10. v zn. junca; izhaja 1. ob 4 u. 9 m. zjutraj, zahaja ob 5 u. 15 m. zvečer.

Mart je v zn. vodnarja; izhaja 1. maja ob 2 u. 50 m. zjutraj, zahaja ob 1 u. 42 m. zvečer.

Jupiter je v zn. škorpiona; zahaja 1. maja ob 5 u. 42 m. zjutraj, izhaja ob 8 u. 6 m. zvečer; je 13. zjutraj solncu nasproti, 20. zvečer tik lune.

Saturn je v zn. tehtnice; zahaja 1. maja ob 3 u. 45 m. zjutraj, izhaja ob 4 u. 55 m. zvečer.

Uran je v zn. dvojčkov; izhaja 1. maja ob 6 u. 56 m. zjutraj, zahaja ob 10 u. 58 m. zvečer.

Dozdevno vreme.

O mlaji lepo, o prvem krajcu lepo iz severja, dež iz juga; o šipu premenljivo; o zadnjem krajcu veliko dežja.

J u n i.

Solčni stan.

1. izhaja ob 4 u. 16 m. zjutr.	zahaja ob 7 u. 40 m. zvečer.
8. " " 4 " 12 " "	" " 7 " 46 " "
15. " " 4 " 11 " "	" " 7 " 49 " "
22. " " 4 " 10 " "	" " 7 " 52 " "
1. je dan dolg 15 u. 24 m.	pravo poldne ob 11 u. 58 m.
8. " " " 15 " 34 "	" " " 11 " 59 "
15. " " " 15 " 38 "	" " " 12 " 0 "
22. " " " 15 " 42 "	" " " 12 " 1 "

Dan je 21. junija naj daljši, 15 ur 42 m.

Solnce stopi 21. jun. v zn. raka ob 5 u. 41 m. zjutraj.

Poletje se začne.

Lunini stan.

1. izhaja ob 2 u. 15 m. zjutr.	zahaja ob 4 u. 29 m. zvečer.
8. " " 8 " 11 " "	" " 10 " 29 " "
15. zahaja " 1 " 31 " "	izhaja " 3 " 13 " "
22. " " 8 " 2 " "	" " 9 " 50 " "

Luna stopi 5. jun. v zn. raka, 13. v zn. tehtnice, 20. v zn. kozla, 26. v zn. ovna.

Luna je 10. jun. zvečer zemlji naj dalje, 22. zvečer naj bližje.

☽ mlaj je 4. jun. ob 12 u. 37 m. opoldne.

♁ šip je 19. jun. ob 11 u. 51 m. opolnoči.

☾ prvi krajec je 12. jun. ob 12 u. 45 m. opoldne.

♁ zadnji krajec je 26. jun. ob 3 u. 12 m. zvečer.

Planetni stan.

Merkur je 1. jun. v zn. junca, stopi 14. v zn. dvojčkov; izhaja 1. ob 3 u. 52 m. zjutraj, zahaja ob 6 u. 30 m. zvečer; je 1. zvečer pri Veneri.

Venera je 1. jun. v zn. junca, stopi 4. v zn. dvojčkov; izhaja 1. ob 3 u. 30 m. zjutraj, zahaja ob 7 u. 46 m. zvečer, je 3. opoldne tik lune, 23. zjutraj pri Uranu.

Mart je v zn. ovna; izhaja 1. jun. ob 1 u. 33 m. zjutraj, zahaja ob 1 u. 43 m. zvečer; je 21. zvečer solncu naj bližje.

Jupiter je v zn. škorpionja; zahaja 1. jun. ob 3 u. 28 m. zjutraj, izhaja ob 5 u. 44 m. zvečer; je 17. zjutraj tik lune.

Saturn je v zn. tehtnice; zahaja 1. jun. ob 2 u. 9 m. zjutraj, izhaja ob 2 u. 15 m. zvečer.

Uran je v zn. dvojčkov; izhaja 1. ob 4 u. 57 m. zjutraj, zahaja ob 8 u. 59 m. zvečer; je 16. zjutraj pri solncu.

Dozdevno vreme.

O mlaji veliko dežja; o prvem kraju ravno tako; o šipu lepo; o zadnjem kraju premenljivo.

J u l i.

Solnčni stan.

Solnce je 2. jul. zemlji naj dalje ob 9 u. 14 m. zvečer.

1. izhaja ob 4 u. 15 m. zjutr.	zahaja ob 7 u. 51 m. zvečer.
8. " " 4 " 20 " "	" " 7 " 48 " "
15. " " 4 " 26 " "	" " 7 " 44 " "
22. " " 4 " 34 " "	" " 7 " 38 " "
1. je dan dolg 15 u. 36 m.	pravo poldne ob 12 u. 3 m.
8. " " " 15 " 28 "	" " " 12 " 4 "
15. " " " 15 " 18 "	" " " 12 " 5 "
22. " " " 15 " 4 "	" " " 12 " 6 "

Solnce stopi 22. jul. v zn. leva ob 4 u. 20 m. zvečer.

Solnce izhaja 24. jul. s Sirijem v zn. Vel. pesa vred, začnejo se pasji dnevi.

Lunini stan.

1. izhaja ob 3 u. 6 m. zjutr.	zahaja ob 6 u. 28 m. zvečer.
8. " " 9 " 0 " "	" " 9 " 52 " "
15. zahaja " 1 " 27 " "	izhaja " 4 " 15 " "
22. " " 9 " 36 " "	" " 9 " 36 " "

Luna stopi 3. jul. v zn. raka, 10. v zn. tehtnice, 17. v zn. kozla, 23. v zn. ovna, 30. v zn. raka.

Luna je 8. jul. zjutraj zemlji naj dalje, 20. zvečer naj bližje.

☉ mlaj je 4. jul. ob 1 u. 21 m. zjutraj.	☽ šip je 19. jul. ob 7 u. 33 m. zjutraj.
☾ prvi krajec je 12. jul. ob 4 u. 48 m. zjutraj.	☾ zadnji krajec je 25. jul. ob 9 u. 43. m. zvečer.

Planetni stan.

Merkur je 1. jul. v zn. dvojčkov, stopi 10 v zn. raka, 18. v zn. leva; izhaja 1. ob 3 u. 0 m. zjutraj, zahaja ob 6 u. 46 m. zvečer; je 3. zvečer tik Urana, 11. zjutraj solncu naj bližje, 17. zjutraj tik Venere.

Venera je 1. jul. v zn. raka, stopi 20. v zn. leva; izhaja 1. ob 3 u. 45 m. zjutraj, zahaja ob 7 u. 49 m. zvečer; je 18. opoldne pri solncu zgoraj, 26. zvečer solncu naj bližje.

Mart je 1. jul. v zn. ovna, stopi 11. v zn. junca; izhaja 1. ob 12 u. 18 m. opolnoči, zahaja ob 1 u. 51 m. zvečer.

Jupiter je v zn. škorpiona; zahaja 1. jul. ob 1 u. 39 m. zjutraj, izhaja ob 3 u. 49 m. zvečer.

Saturn je v zn. tehtnice; izhaja 1. jul. ob 12 u. 14 m. opoldne, zahaja ob 12 u. 8 m. opolnoči; je 3. zjutraj solncu na četert.

Uran je v zn. dvojčkov; izhaja 1. jul. ob 3 u. 6 m. zjutraj, zahaja ob 7 u. 8 m. zvečer.

Dozdevno vreme.

O mlaji lepo; o prvem kraju deževno; o šipu dež in veter; o zadnjem kraju lepo iz severja, dež iz juga.

A v g u s t.

Solnčni stan.

1. izhaja ob 4 u. 45 m. zjutr.	zahaja ob 7 u. 27 m. zvečer.
8. " " 4 " 53 " "	" " 7 " 17 " "
15. " " 5 " 1 " "	" " 7 " 7 " "
22. " " 5 " 10 " "	" " 6 " 54 " "
1. je dan dolg 14 u. 42 m.	pravo poldne ob 12 u. 6 m.
8. " " " 14 " 24 "	" " " 12 " 5 "
15. " " " 14 " 6 "	" " " 12 " 4 "
22. " " " 13 " 44 "	" " " 12 " 2 "

Solnce stopi 22. avg. v zn. device ob 11 u. 9 m. zvečer.

Lunini stan.

1. izhaja ob 2 u. 53 m. zjutr.	zahaja ob 7 u. 31 m. zvečer.
8. " " 10 " 50 " "	" " 9 " 36 " "
15. zahaja " 5 " 43 " "	izhaja " 3 " 13 " "
22. " " 12 " 9 " opold.	" " 9 " 41 " "

Luna stopi 6. avg. v zn. tehtnice, 13. v zn. kozla, 19. v zn. ovna, 26. v zn. raka.

Luna je 4. avg. zvečer zemlji naj dalje, 17. zvečer naj bližje.

☉ mlaj je 2. avg. ob 3 u. 31 m. zvečer.	♃ šip je 17. avg. ob 2 u. 34 m. zvečer.
☾ prvi krajec je 10. avg. ob 6 u. 54 m. zvečer.	♁ zadnji krajec je 24. avg. ob 7 u. 1 m. zjutraj.

Planetni stan.

Merkur je 1. avg. v zn. leva, stopi 3. v zn. device, 27. v zn. tehtnice; izhaja 1. ob 5 u. 59 m. zjutraj, zahaja ob 8 u. 25 m. zvečer; je 23. opoldne solncu naj dalje.

Venera je 1. avg. v zn. leva, stopi 13. v zn. device; izhaja 1. ob 4 u. 58 m. zjutraj, zahaja ob 7 u. 56 m. zvečer.

Mart je 1. avg. v zn. junca, stopi 29. v zn. dvojčkov; zahaja ob 1 u. 31 m. zvečer, izhaja ob 11 u. 5 m. zvečer; je 18. zvečer solncu na četert, 24. zjutraj tik lune.

Jupiter je v zn. škorpionja; izhaja 1. avg. ob 1 u. 31 m. zvečer, zahaja ob 11 u. 21 m. zvečer; je 10. zvečer tik lune, 11. zjutraj solncu na četert.

Saturn je v zn. tehtnice; izhaja 1. avg. ob 10 u. 18 m. zjutraj, zahaja ob 10 u. 4 m. zvečer.

Uran je v zn. dvojčkov; izhaja 1. avg. ob 1 u. 11 m. zjutraj, zahaja ob 5 u. 15 m. zvečer.

Dozdevno vreme.

O mlaji premenljivo; o prvem krajcu lepo iz severja, dež iz juga; o šipu premenljivo; o zadnjem krajcu dež in veter.

September.

Solčni stan.

1. izhaja ob 5 u. 23 m. zjutr.	zahaja ob 6 u. 37 m. zvečer.
8. " " 5 " 32 " "	" " 6 " 24 " "
15. " " 5 " 41 " "	" " 6 " 11 " "
22. " " 5 " 49 " "	" " 5 " 57 " "
1. je dan dolg 13 u. 14 m.	pravo poldne ob 12 u. 0 m.
8. " " " 12 " 52 "	" " " 11 " 58 "
15. " " " 12 " 30 "	" " " 11 " 56 "
22. " " " 12 " 8 "	" " " 11 " 53 "

Noč in dan sta 23. sept. enako dolga, 12 ur.

Solnce stopi 22. sept. v zn. tehtnice ob 8 u. 6 m. zvečer.

Jesen se začne.

Lunini stan.

1. izhaja ob 5 u. 44 m. zjutr.	zahaja ob 6 u. 26 m. zvečer.
8. " " 12 " 33 " opold.	" " 10 " 14 " "
15. zahaja " 5 " 58 " zjutr.	izhaja " 5 " 56 " "
22. " " 1 " 3 " zveč.	" " 9 " 49 " "

Luna stopi 3. sept. v zn. tehtnice, 10. v zn. kozla, 16. v zn. ovna, 22. v zn. raka. 30. v zn. tehtnice.

Luna je 15. sept. zjutraj zemlji naj bližje, 28. zjutraj naj dalje.

☾ mlaj je 1. sept. ob 7 u. 5 m. zjutraj.

☽ šip je 15. sept. ob 10 u. 6 m. zvečer.

☾ prvi krajec je 9. sept. ob 6 u. 44 m. zjutraj.

☽ zadnji krajec je 22. sept. ob 7 u. 51 m. zvečer.

☾ mlaj je 30. sept. ob 11 u. 40 m. zvečer.

Planetni stan.

Merkur je 1 sept. v zn. tehtnice, stopi 24. v zn. device; izhaja 1. ob 7 u. 51 m. zjutraj, zahaja ob 7 u. 23 m. zvečer; je 3. zvečer tik lune, 14. zjutraj pri Veneri, 24. zjutraj pri solncu zdolaj.

Venera je 1. sept. v zn. device, stopi 7. v zn. tehtnice; izhaja 1. ob 6 u. 24 m. zjutraj, zahaja ob 7 u. 18 m. zvečer; je 23. zvečer pri Saturnu.

Mart je v zn. dvojkov; zahaja 1. sept. ob 1 u. 7 m. zvečer, izhaja ob 9 u. 47 m. zvečer.

Jupiter je v zn. škorpijona; izhaja 1. sept. ob 11 u. 45 m. zjutraj, zahaja ob 9 u. 25 m. zvečer; je 7. zjutraj tik lune.

Saturn je v zn. tehtnice; izhaja 1. sept. ob 8 u. 34 m. zjutraj, zahaja ob 8 u. 12 m. zvečer.

Uran je v zn. dvojkov; zahaja 1. sept. ob 5 u. 20 m. zjutraj, izhaja ob 11 u. 12 m. zvečer.

Dozdevno vreme.

O mlaji dež in veter; o prvem krajecu ravno tako; o šipu lepo; o zadnjem krajecu lepo iz severja, dež iz juga; o mlaji lepo.

O k t o b e r.

Solnčni stan.

1. izhaja ob 6 u. 0 m. zjutr.	zahaja ob 5 u. 40 m. zvečer.
8. " " 6 " 10 " "	" " 5 " 26 " "
15. " " 6 " 19 " "	" " 5 " 13 " "
22. " " 6 " 29 " "	" " 5 " 1 " "
1. je dan dolg 11 u. 40 m.	pravo poldne ob 11 u. 50 m.
8. " " 11 " 16 "	" " 11 " 48 "
15. " " 10 " 54 "	" " 11 " 46 "
22. " " 10 " 32 "	" " 11 " 45 "

Solnce stopi 23. okt. v zn. škorpijona ob 4 u. 38 m. zjutraj.
Solnce mrakne 30 okt. deloma (7.6 pavc.) med 1 u. 29 m. in 7 u. 28 m. zvečer, vidoma samo v srednji in južni Ameriki in v južni Afriki.

Lunini stan.

1. izhaja ob 6 u. 37 m. zjtr.	zahaja ob 5 u. 45 m. zvečer.
8. " " 1 " 12 " zveč.	" " 10 " 52 " "
15. zahaja " 7 " 21 " zjtr.	izhaja " 5 " 31 " "
22. " " 1 " 34 " "	" " 11 " 26 " "

Luna stopi 7. okt. v zn. kozla, 13. v zn. ovna, 20. v zn. raka, 27. v zn. tehtnice.

Luna je 13. okt. zjutraj zemlji naj bližje, 25. zvečer naj dalje.

☉ prvi krajec je 8. okt. ob 4 u. 30 m. zvečer.	☾ zadnji krajec je 22. okt. ob 12 u. 25 m. opoldne.
♁ šip je 15. okt. ob 7 u. 9 m. zjutraj.	♂ mlaj je 30. okt. ob 4 u. 25 m. zvečer.

Planetni stan.

Merkur je 1. okt. v zn. device, stopi 10. v zn. tehtnice, 31. v zn. škorpijona; izhaja 1. ob 4 u. 51 m. zjutraj, zahaja ob 5 u. 19 m. zvečer; je 6. opolnoči solncu naj bližje, 25. zvečer tik Saturna.

Venera je 1. okt. v zn. tehtnice, stopi 4. v zn. škorpijona, 28. v zn. strelca; izhaja 1. ob 7 u. 47 m. zjutraj, zahaja ob 6 u. 31 m. zvečer; je 2. zvečer tik lune, 27. pri Jupitru.

Mart je v zn. dvojčkov; zahaja 1. okt. ob 12 u. 21 m. opoldne, izhaja ob 8 u. 39 m. zvečer.

Jupiter je v zn. škorpijona; izhaja 1. okt. ob 10 u. 14 m. zjutraj, zahaja ob 7 u. 40 m. zvečer; je 4. zvečer tik lune.

Saturn je v zn. tehtnice; izhaja 1. okt. ob 6 u. 44 m. zjutraj, zahaja ob 6 u. 20 m. zvečer; je 14. zjutraj pri solncu.

Uran je v zn. dvojčkov; zahaja 1. okt. ob 1 u. 22 m. zvečer, izhaja ob 9 u. 18 m. zvečer; je 20. zjutraj pri solncu.

Dozdevno vreme.

O prvem kraju lepo; o šipu dež in veter; o zadnjem kraju veliko dežja; o mlaji dež.

N o v e m b e r.

Solnčni stan.

1. izhaja ob 6 u. 43 m. zjutraj.	zahaja ob 4 u. 45 m. zvečer.
8. " " 6 " 53 " "	" " 4 " 35 " "
15. " " 7 " 3 " "	" " 4 " 27 " "
22. " " 7 " 13 " "	" " 4 " 21 " "
1. je dan dolg 10 u. 2 m.	pravo poldne ob 11 u. 44 m.
8. " " " 9 " 42 "	" " " 11 " 44 "
15. " " " 9 " 24 "	" " " 11 " 45 "
22. " " " 9 " 8 "	" " " 11 " 47 "

Solnce stopi 22. nov. v zn. strelca ob 12 u. 35 m. zjutraj.

Lunini stan.

1. izhaja ob 9 u. 34 m. zjutraj.	zahaja ob 6 u. 0 m. zvečer.
8. zahaja " 1 " 23 " "	izhaja " 1 " 39 " "
15. " " 9 " 32 " "	" " 6 " 16 " "
22. izhaja " 12 " 11 " "	zahaja " 12 " 57 " "

Luna stopi 3. nov. v zn. kozla, 10. v zn. ovna, 16. v zn. raka, 23. v zn. tehtnice.

Luna je 10. nov. zjutraj zemlji naj bližje, 22. zvečer naj dalje.

☉ prvi krajec je 7. nov. ob 12 u. 50 m. zjutraj.	☾ zadnji krajec je 21. nov. ob 8 u. 14 m. zjutraj.
♁ šip je 13. nov. ob 6 u. 30 m. zvečer.	♃ mlaj je 29. nov. ob 8 u. 15 m. zjutraj.

Planetni stan.

Merkur je 1. nov. v zn. škorpijona, stopi 19. v zn. strelca; izhaja 1. ob 6 u. 7 m. zjutraj, zahaja ob 4 u. 43 m. zvečer; je 10. zjutraj pri solncu zgoraj, 19. opolnoči solncu naj dalje, 22. zjutraj pri Jupitru.

Venera je 1. nov. v zn. strelca, stopi 20. v zn. kozla; izhaja 1. ob 9 u. 14 m. zjutraj, zahaja ob 6 u. 2 m. zvečer; je 16. zjutraj solncu naj dalje.

Mart je v zn. dvojčkov; zahaja 1. nov. ob 10 u. 37 m. zjutraj; izhaja ob 4 u. 37 m. zvečer.

Jupiter je v zn. strelca; izhaja 1. nov. ob 8 u. 45 m. zjutraj; zahaja ob 5 u. 55 m. zvečer.

Saturn je v zn. tehtnice; izhaja 1. nov. ob 5 u. 11 m. zjutraj, zahaja ob 4 u. 27 m. zvečer.

Uran je v zn. dvojčkov; zahaja 1. nov. ob 11 u. 18 m. zjutraj, izhaja ob 7 u. 14 m. zvečer.

Dozdevno vreme.

O prvem kraju lepo; o šipu sneg in dež iz juga; o zadnjem kraju dež iz zahodnika, sneg iz juga; o mlaji ravno tako.

December.

Solčni stan.

1. izhaja ob 7 u. 23 m. zjutr.	zahaja ob 4 u. 15 m. zvečer.
8. " " 7 " 32 " "	" " 4 " 12 " "
15. " " 7 " 37 " "	" " 4 " 13 " "
22. " " 7 " 42 " "	" " 4 " 16 " "
1. je dan dolg 8 u. 52 m.	pravo poldne ob 11 u. 49 m.
8. " " " 8 " 40 "	" " " 11 " 52 "
15. " " " 8 " 36 "	" " " 11 " 55 "
22. " " " 8 " 34 "	" " " 11 " 59 "

Dan je 22 dec. naj krajši, 8 u. 34 m.

Solnce stopi 21. dec. v zn. kozla ob 1 u. 53 m. zvečer.

Zima se začne.

Lunini stan.

1. izhaja ob 9 u. 11 m. zjutr.	zahaja ob 6 u. 35 m. zvečer.
8. zahaja " 2 " 49 " "	izhaja " 1 " 15 " "
15. " " 9 " 41 " "	" " 6 " 55 " "
22. izhaja " 1 " 15 " "	zahaja " 2 " 49 " "

Luna stopi 1. dec. v zn. kozla, 7. v zn. ovna, 13. v zn. raka, 21. v zn. tehtnice, 28. v zn. kozla.

Luna je 6. dec. zvečer zemlji naj bližje, 20. zjutraj naj dalje.

☾ prvi krajec je 6. dec. ob 8 u. 31 m. zjutraj.	☾ zadnji krajec je 21. dec. ob 6 u. 0 m. zjutraj.
♁ šip je 13. dec. ob 8 u. 9 m. zjutraj.	♁ mlaj je 26. dec. ob 10 u. 19 m. zvečer.

Planetni stan.

Merkur je 1. dec. v zn. strelca, stopi 7. v zn. kozla; izhaja 1. ob 8 u. 38 m. zjutraj, zahaja ob 4 u. 48 m. zvečer.

Venera je 1. dec. v zn. kozla, stopi 12. v zn. vodnarja, izhaja 1. ob 10 u. 14 m. zjutraj, zahaja ob 6 u. 30 m. zvečer.

Mart je 1. dec. v zn. dvojčkov, stopi 24. v zn. junca; zahaja ob 7 u. 42 m. zjutraj, izhaja ob 3 u. 38 m. zvečer; je 1. zjutraj solncu nasproti.

Jupiter je v zn. strelca, izhaja 1. dec. ob 7 u. 21 m. zjutraj, zahaja ob 4 u. 19 m. zvečer.

Saturn je v zn. tehtnice; izhaja 1. dec. ob 3 u. 10 m. zjutraj, zahaja ob 2 u. 36 m. zvečer.

Uran je v zn. dvojčkov; zahaja 1. dec. ob 5 u. 12 m. zjutraj, izhaja ob 9 u. 16 m. zvečer; je 19. zjutraj solncu nasproti.

Dozdevno vreme.

O prvem krajcu premenljivo; o šipu ravno tako; o zadnjem krajcu sneg z medenjem; o mlaji lepo.

Štetev posvetnih in cerkvenih zgodeb.

V letu 1864 se šteje:

Leto 5864, kar je Bog svet stvaril	l. 4000 pr. Kr.
„ 4208, kar je bil vesoljni potop	„ 1656 po stv.
„ 3781, kar je bil Abraham poklican	„ 2083 „
„ 2864, kar je Salomon sozidal Jeruzalemski tempelj	„ 3000 „
„ 2617, kar je bilo sozidano Rimsko mesto	„ 753 pr. Kr.
„ 2470, kar so šli Judje v babilonsko sužnjost	„ 606 „
„ 2400, kar je Cir povzdignil perzijansko kraljestvo	„ 636 „
„ 2195, kar je Aleksander povzdignil macedonsko kraljestvo	„ 331 „
„ 2045, kar je Akvileja postala rimsko selišče	„ 181 „
„ 1909, kar je Juli Cezar poravnal Koledar	„ 45 „
„ 1894, kar je Avgust postal rimski cesar	„ 30 „
„ 1881, kar je vsa slovenska zemlja prišla v rimsko oblast	„ 13 „
„ 1864, kar je bil rojen Jezus Kristus	„ 1 po Kr.
„ 1831, kar je Kristus umerl	„ 33 „
„ 1801, kar je sv. Marka keršansko vero oznanoval v Akvileji	„ 63 „
„ 1793, kar je bil Jeruzalem razdjan po cesarji Titu	„ 71 „
„ 1551, kar je keršanska cerkev mir dobila po cesarji Konstantinu	„ 313 „
„ 1469, kar je bilo rimsko cesarstvo razdeljeno v dvoje	„ 395 „
„ 1412, kar je grozovitni Atila razdjal Akvilejo	„ 452 „
„ 1388, kar je razpadlo zahod. rimsko cesarstvo	„ 476 „
„ 1272, kar so novi rodovi prišli v slovensko zemljo	„ 592 „
„ 1076, kar je slovenska zemlja prišla v oblast Frankov	„ 788 „
„ 1065, kar sta sv. Pavlin, Akvilejski patriarh, in Arn. Solnograški nadškof, Slovence vere učila	„ 798 „

Leto 1064,	kar je Karol veliki postal rimski cesar	l. 800 po Kr.
" 1001,	kar sta ss. Ciril in Metodi prišla, Slovence vere učiti	" 863 "
" 902,	kar je rimska cesarska krona prišla na Nemce	" 962 "
" 810,	kar se je greška ali izhodna cerkev odcepila od rimske	" 1054 "
" 768,	kar so se začele križanske vojske	" 1096 "
" 624,	kar je bil najden papir iz cunj	" 1240 "
" 582,	kar so habsburski knezi prejeli Av- strijo s Slovenskim vred	" 1282 "
" 522,	kar se smodnik rabi v Evropi	" 1342 "
" 499,	kar je na Dunaji vseučiliše vstavljeno	" 1365 "
" 424,	kar je bilo tiskanje bukev najdeno	" 1440 "
" 417,	kar je bil prvi koledar natisnjen	" 1447 "
" 410,	kar so si Turki prisvojili Carjigrad	" 1454 "
" 372,	kar je Kristof Kolumb znašel Ameriko	" 1492 "
" 347,	kar je Martin Luter začel vero pre- narejati	" 1517 "
" 305,	kar je bil tabak prinesen v Evropo	" 1559 "
" 301,	kar je bil končan Tridentinski zbor	" 1563 "
" 282,	kar je papež Gregor XIII. koledar popravljal	" 1582 "
" 280,	kar je bil korun prinesen v Evropo	" 1584 "
" 249,	kar je bila kava prinesena v Evropo	" 1615 "
" 165,	kar je bila prva mašina na sopar narejena	" 1699 "
" 124,	kar vlada habsbursko-lotarinska hiša v Avstrii	" 1740 "
" 82,	kar je cesar Jožef II. kmetijski stan zlajšal	" 1782 "
" 75,	kar se je začela francoska prekucija	" 1789 "
" 60,	kar je Franc I. avstrijske dežele povzdignil v cesarstvo	" 1804 "
" 55 do 50,	kar je bil del slovenske zemlje v francoski oblasti	l. 1809 do 1813 "
" 49,	kar je bil konec francoske vojske	" 1815 "
" 21,	kar je bil narejen prvi električni tele- graf	" 1833 "
" 18,	kar je prišel papež Pij IX. na stol sv. Petra	" 1846 "
" 16,	kar je Franc Jožef I. prevzel avstri- jansko cesarstvo	" 1848 "

Pregled vse zemlje.

Poveršje vse zemlje meri 9,280.000, suhi svet samo 2,434.000 zemljopisnih □ milj; vseh ljudi na zemlji je do 1288 milijonov.

Pet delov sveta.

<i>Evropa</i> , z Uralskim in Kavkaskim,	183.500 □ m.	275 mil. ljudi.
<i>Azija</i> , z indiskimi otoki,	793.900 "	720 " "
<i>Afrika</i> , z otoki vred,	543.500 "	200 " "
<i>Amerika</i> , severna in južna,	751.100 "	89 " "
<i>Avstralija</i> , z oceanskimi otoki,	162.600 "	4 " "

Evropejske države.

Avstrija, z 11.733 □ m. 36,965.000 lj., in 20 kronovinami; cesar **Frane Jožef I.**, glavno mesto Dunaj s 489.095 ljudi.

Prusija, s 5.103 □ m. 16,940.000 lj. in 8 krajinami; kralj Vilhelm I., gl. mesto Berlin 468,958 lj.

Nemške države, skupaj z 11.486 □ m. 43,280.000 lj., in 35 zveznimi državami; središnje mesto Frankobrod z 62.511 lj.; brez avstrijskega in pruskega s 5502 □ m. 17,416.000 lj.

a) *Bavarsko*, z 1387 □ m. 4,560.000 lj., in 8 okrogi; kralj Maksimilijan Jožef II., glavno mesto Monakov s 127.385 lj.

b) *Virtemberško*, s 354 □ m. 2,230.000 lj.; kralj Vilhelm I., gl. mesto Štutgard s 50.000 lj.

c) *Saksonsko*, z 271 □ m. 1,990.000 lj.; kralj Janez Nep., gl. mesto Draždani s 104.500 lj.

d) *Hanoversko*, s 700 □ m. 1,820.000 lj.; kralj Juri Friderik V., gl. mesto Hanover s 43.000 lj.

e) 7 velicih vojvodstev: Badensko, Hesensko-Kaselsko, Hesen-Darmstatsko, Oldenbursko, dvoje Meklenbursko in Vajmarsko.

f) 9 vojvodstev, 9 knežij, in 4 proste mesta.

Švajcarsko, s 730 □ m. 2,390.000 lj., in 22 kantoni; zvezna država z zveznim zborom, glavno mesto Bern z 28.000 lj.

Italija, vsa skupaj s 5590 □ m. 27,000.000 lj. brez avstrijskega in francoskega s 4704 □ m. 23,111.200 lj.

- a) *Sardinsko* brez Savoje in Nice, s 1097 □ m. 4,083.000 lj. in 9 krajinami; kralj Viktor Emanuel II., glavno mesto Turin s 204.000 lj.; zraven privzeto:
Lombardsko, s 338 □ m. 2,720.000 lj. in 7 krajinami;
Parmezansko, s 112 □ m. 508.000 lj., prejšna vojvodinja Luiza;
Modeneško, s 109 □ m. 606.000 lj., prejšni vojvoda Franc V.
Romansko in *Marke*, s 605 □ m. 2.679.000 lj., pravi lastnik papež Pij IX.
Toskansko, s 397 □ m. 1,820.000 lj., prejšni veliki vojvoda Ferdinand II.
Neapoljsko, s 1535 □ m. 6,843.000 lj. s 17 krajinami; prejšni kralj Franc II., gl. mesto Neapolj s 417.824 lj.;
Sicilija, s 497 □ m. 2,208.000 lj. in 7 krajinami.
- b) *Rimsko*, sama rimska okolica s 197 □ m. 628.000 lj. in 5 delegacijami; papež Pij IX., glavno mesto Rim s 191.078 lj.
- Francosko*, s 9894 □ m. 36,616.000 lj., in 89 oddelki; cesar Napoleon III., glavno mesto Pariz z 1,960.000 lj.
- Špansko*, z 9064 □ m. 13,960.000 lj., in 49 krajinami; kraljica Izabela II., glavno mesto Madrid s 166.950 lj.
- Portugalsko*, z 1739 □ m. 3,470.000 lj., in 17 krajinami; kralj Luis I., gl. mesto Lisabon z 260.000 lj.
- Angleško*, s Škotskim in Irskim, s 5740 □ m. 28,926.000 lj., in 117 knežijami; kraljica Viktorija, glavno mesto London z 2,803.000 lj.
- Nizka zemlja*, s 671 □ m. 3,240.000 lj., in 11 krajinami; kralj Vilhelm III., glavno mesto Amsterdam z 225.000 lj.
- Belgija*, s 536 □ m. 4,550.000 lj., in 9 krajinami; kralj Leopold I., gl. mesto Brusel z 246.410 lj.
- Dansko*, z 2956 □ m. 2,360.000 lj.; kralj Friderik VIII., gl. mesto Kodanj z 143.590 lj.
- Švedsko*, z Norveškim, s 14.154 □ m. 4,810.000 lj. in 41 krajinami; kraj Karol XV., gl. mesto Štokholm s 93.070 lj.
- Rusija*, s 97.869 □ m. 58.470.000 lj., in 49 gubernijami, car Aleksander II., gl. mesti Petrovgrad s 532.240 lj. in Moškova s 373.800 lj.; zraven
- Poljsko*, s 2331 □ m. 4,812.000 lj., in 5 gubernijami; poglavar vel. kn. Konstantin, gl. mesto Varšava s 157.871 lj.

Turčija, z 9980 □ m. 16,100.000 lj., 12 krajinami in 4 posebnimi knežijami: Serbskim, Valaškim, Moldavskim in Černogoro; sultan Abdul Aziz, gl. mesto Carigrad z 900.000 lj.

Greško z Jonskimi otoki, z 945 □ m. 1,640.000 lj.; kralj Juri I., gl. mesto Atene z 31.100 lj.

Drugotne večje deržave.

Azijanska Rusija, z 275.500 □ m. 5,330.000 lj., 4 gubernijami in 4 posebnimi krajinami.

Azijanska Turčija, z 31.600 □ m. 16,000.000 lj., in 18 krajinami; vmes sv. dežela, in mesto Jeruzalem s 30.000 lj.

Perzija, s 26.500 □ m. 11,500.000 lj.; šah Nasereddin, gl. mesto Teheran s 130.000 lj.

Afgansko, kraljestvo; *Birmansko* in *Anamsko*, cesarstvi.

Angleška Indija, s 67.200 □ m. 163.400.000 lj., in 5 predsedništvi; poglavar K. Elgin, gl. mesto Kalkuta s 600.000 lj.

Niskozemljska Indija, z 28.920 □ m. 16,500.000 lj., gl. mesto Batavija z 118.000 lj.

Kina ali Kitaj, z 210.600 □ m. 375,000.000 lj., 18 krajinami in 5 podložnimi deželami; cesar Čung-Či, gl. mesto Pekin z 1,300.000 lj.

Japansko, s 7500 □ m. 37,000.000 lj., in 10 krajinami; cesar Tikun, gl. mesto Jedo z 1,300.000 lj.

Afrikanska Turčija, s 44.500 □ m. 4,800.000 lj., in 5 krajinami; vmes Egipt, kralj namestnik Abbas paša, gl. mesto Kahira z 250.000 lj.

Marokansko, z 10.500 □ m. 6,500.000 lj., cesar Sidi Muhamed, gl. mesto Maroko s 70.000 lj.

Angleška Amerika, s 158.370 □ m. 3,760.000 lj., in 20 krajinami.

Severnoamerikanske soedinjene deržave, s 156.000 □ m. 27,100.000 lj., 31 deržavami in 11 okraji; predsednik A. Lincoln, središnje mesto Vašington s 40.000 lj.

Mejikanske deržave, s 40.300 □ m. 7,500.000 lj., in 24 oddelki; predsednik Juarez, glavno mesto Mejiko s 170.000 lj.

Brazilija, s 147.000 □ m. 6,100.000 lj., in 20 krajinami; cesar Pedro II., gl. mesto Rio Janeiro z 266.460 lj.

Srednjoamerikanske, Kolumbske, Peruanske in Argentinske deržave, zgol ljudovlade.

Število raznih vernikov na zemlji.

Katoličanov . . .	173 mil.	Judov	5 mil.
Izhodnih kristjanov	80 „	Muhamedanov . . .	160 „
Protestantov . . .	83 „	Razu. malikovavcov	787 „

Pregled katoliške cerkve.

Njihova svetost, rimski papež.

Pij IX. (Janez Marija grof Mastai Feretti), rojen 13. maja 1792 v Sinigalii na Rimskem, papež izvoljen 16. jun. 1846; je po versti od sv. Petra 258. papež.

Kardinali in višji opravniki papeževi.

Sveti kardinalski zbor, 70 kardinalov; vmes škofov 6, mašnikov 50, diakonov 14.

Kardinal dekan: kard. Mari Mattei.

Kardinal vikar, namestnik papežev: kard. Konstantin Patrici.

Pervi deržavni minister: kard. Jakob Antonelli.

Subdatar, sprednik v podelitvah: prelat Francesco Vici.

Veliki penitencijar, vel. spovednik: kard. A. Marija de Azevedo.

Poslanci papeževi, v Avstrii: Marijan Falcinelli, Atenski nadškof.

Nadškofje in škofje vse cerkve.

Vsa katoliška cerkev ima 157 patrijarhov in nadškofov, 781 škofov in apostoljskih vikarjev, in čez 173 milijonov duš; in sicer šteje:

Evropa	106 nadšk.	522 škof.	in ap. vikarj.	135,000.000 duš.
Azija	15 „	106 „	„	7,000.000 „
Afrika	— „	26 „	„	1,200.000 „
Amerika	20 „	112 „	„	30,000.000 „
Avstralija	1 „	13 „	„	100,000 „

V Avstrii je 16 nadškofov, 58 škofov in 28,080.000 katoličanov.

Pregled avstrijanskega cesarstva.

Njihovo cesarsko kraljevo apostoljsko Veličanstvo.

Franc Jožef Pervi, cesar avstrijanski, kralj ogerski in češki, beneški, dalmatinski, horvaški, slavonski, gališki, vladimirski in ilirski; nadvojvoda avstrijanski; vojvoda štajarski, koroški, krajnski, friulski; pokneženi grof goriški in gradiškanski, mejni grof istrijanski; gospod Teržaškega mesta in Slovenske meje i. t. d.

Rodopis avstrijanske cesarske hiše.

Cesar **Franc Jožef Pervi** (Karol), rojen na Dunaji 18. avgusta 1830, je prevzel cesarstvo 2. decembra 1848.

Cesarica **Elizabeta** (Evgenija Amalija), hči Maksimilijana Jožefa, vojvoda bavarskega, rojena v Posenhofenu 24. decembra 1837, poročena 24. aprila 1854 na Dunaju.

Cesarič naslednik: **Rudolf** (Franc Karol Jožef), rojen 21. avgusta 1858.

Cesaričini: 1. **Sofija** (Friderika Doroteja), rojena 5. marca 1855, umerla 29. maja 1857.

2. **Gizela** (Luiza Marija), rojena 12. julija 1856.

Bratje Njih cesarskega Veličanstva.

Nadvojvodi: 1. **Ferdinand Maksimilijan** (Jožef), rojen 6. jul. 1832, višji poveljnik mornarski, poročen 27. julija 1857 s **Šarloto** (Amalijo Avgusto), kraljičino belgsko, rojeno 7. jun. 1840.

2. **Karol Ludovik** (Jožef Marija), poglavar tirolski, rojen 30. jul. 1833, poročen 4. maja 1857 z **Margareto** (Karolino Frideriko), kraljičino saksonsko, rojeno 24. marca 1840, umerlo 15. sept. 1858.

3. **Ludovik Viktor** (Jožef Anton), rojen 15. maja 1842.

Starši Njih cesarskega Veličanstva.

Franc Karol, nadvojvoda avstrijanski, rojen 7. dec. 1802, in **Zofija** (Friderika Doroteja), kraljičina bavarska, rojena 27. jan. 1805, poročena 4. nov. 1824.

Očetovi bratje in sestre.

1. **Ferdinand Pervi** (Karol Leopold), rojen 19. apr. 1793, poročen 12. febr. 1831 z **Marijo Ano** (Karolino Pijo), kraljičino sardinsko, rojeno 19. sept. 1803; je cesarstvo prevzel 2. marca 1835, se mu odpovedal 2. dec. 1848.

2. **Marija Klementina**, rojena 1. marca 1798, poročena 28. jul. 1816 z **Leopoldom**, kraljičem sicilijanskim ali neapoljskim, rojenim 2. jul. 1790, vdova od 10. marca 1851.

Predstarši Njih cesarskega Veličanstva.

Franc Pervi (Jožef Karol), sin cesarja Leopolda II., rojen 12. febr. 1768, cesar 1. marca 1792, umerl 2. marca 1835; in *Marija Terezija* (Karolina Jozefa), kraljčina sicilijanska, rojena 6. jun. 1772, druga supruga, poročena 15. avg. 1790, umerla 13. apr. 1807.

Cesarica vdova: *Karolina Avgusta*, kraljčina bavarska, rojena 8. febr. 1792, poroč. 29. okt. 1816, vdova od 2. marca 1835.

Predočetovi bratje in sestre.

I. *Ferdinand* (Jožef Janez K.), veliki vojvoda toskanski, rojen 9. maja 1769, umerl 18. jun. 1824; poročen 19. sept. 1790 z *Ludoviko*, kraljčino sicilijansko, rojeno 27. jul. 1773, umerlo 19. sept. 1802; v drugo 6. maja 1821 z *Marijo Ano*, kraljčino saksonsko, rojeno 27. apr. 1796. — Sin: *Leopold II.* (Janez Jožef), veliki vojvoda toskanski, rojen 3. okt. 1797, poročen 28. okt. 1817 z *Marijo Ano*, kraljčino saksonsko, rojeno 15. nov. 1799, umerlo 24. marca 1832; v drugo 7. jun. 1833 z *Marijo Antonijo*, kraljčino sicilijansko, rojeno 19. dec. 1814. — Otroci: a) *Avgusta*, rojena 1. apr. 1825, poročena 15. apr. 1844 z *Leopoldom*, kraljičem bavarskim, rojenim 12. marca 1821. b) *Marija Izabela*, rojena 21. maja 1834, poročena 10. aprila 1850 s *Franciškom di Paolo*, kraljičem sicilijanskim, rojenim 13. avg. 1827. c) *Ferdinand*, IV., nadvojvoda toskanski, rojen 10. jun. 1835, poročen 24. nov. 1856 z *Marijo Ano*, kraljčino saksonsko, rojeno 4. jan. 1836. d) *Karol*, rojen 30. apr. 1839. e) *Marija Luiza*, rojena 31. okt. 1845. f) *Ludovik*, rojen 4. avg. 1847. g) *Janez Nepomučan*, rojen 25. nov. 1852.

II. *Karol* (Ludovik Janez), višji vojaški poveljnik, rojen 3. sept. 1771, umerl 30. apr. 1847; poročen 17. sept. 1815 s *Henrieto*, knežinjo nasavsko, rojeno 30. okt. 1797, umerlo 29. dec. 1829. — Otroci: 1. *Marija Terezija*, rojena 31. jul. 1816, poročena 9. jan. 1837 s *Ferdinandom II.*, kraljem neapoljskim, rojenim 12. jan. 1810. — 2. *Albert*, armadni poveljnik, rojen 3. avg. 1817, poročen 1. maja 1844 s *Hildegardo*, kraljčino bavarsko, rojeno 10. jun. 1825. — Otroci: a) *Marija Terezija*, rojena 15. jul. 1845. b) *Matilda*, rojena 25. jan. 1849. — 3. *Karol Ferdinand*, rojen 20. jul. 1818, poročen 18. apr. 1854 z *Elizabeto* nadvojvodinjo, rojeno 17. jan. 1831. — Otroci: a) *Friiderik*, rojen 4. jun. 1856. b) *Marija*, rojena 21. jul. 1858. c) *Karol*, rojen 5. sept. 1860. — 4. *Marija Karolina*, rojena 10. sept. 1825, poročena z *Rajnerjem* nadvojvodom, rojenim 11. jan. 1827. 5. *Vilhelm*, višji armadni poveljnik, rojen 21. apr. 1827.

III. *Jožef* (Anton Janez), poglavar ogerski, rojen 9. marca 1776, umerl 13. jan. 1847; poročen v drugo 30. avg. 1815 s *Hermينو*, vojvodičino anhaltsko, rojeno 2. dec. 1797, umerlo 14. sept. 1817; v tretje 24. avg. 1819 z *Marijo Dorotejo*, vojvo-

dičino virtembersko, rojeno 1. nov. 1797, umerlo 30. marca 1855. — Otroci: 1. *Štefan*, rojen 14. sept. 1817. — 2. *Elizabeta*, rojena 17. jan. 1831, v drugo poročena 18. apr. 1854 s *Karolom Ferdinandom*, nadvojvodom, rojenim 20. jul. 1818. — 3. *Jožef*, rojen 2. marca 1833. — 4. *Marija*, rojena 23. avg. 1836, poročena 22. avg. 1853 z *Leopoldom*, kraljičem belgskim, rojenim 9. apr. 1835.

IV. *Janex Kerstnik* (Jožef Fabijan), rojen 20. jan. 1782, umerl 11. maja 1859; poročen 3. sept. 1823 z *Ano* grofinjo *Meransko*, rojeno 26. jul. 1803. Sin: *Franc Janex*, rojen 11. marca 1839, poročen z *Terezija* grofinjo *Lambergovo* 8. jul. 1862.

V. *Rajner* (Jožef Janez), poglavar lombardsko-beneški, rojen 30. sept. 1783, umerl 16. jan. 1853; poročen 28. maja 1820 z *Marijo Elizabeto*, kraljicino sardinsko, rojeno 13. apr. 1800, umerlo 25. dec. 1856. — Otroci: 1. *Leopold*, rojen 6. jul. 1823. — 2. *Ernest*, rojen 8. avg. 1824. — 3. *Sigmund*, roj. 7. jan. 1826. — 4. *Rajner*, rojen 11. jan. 1827, poročen 21. febr. 1852 z *Marijo Karolino*, nadvojvodinjo, rojeno 10. sept. 1825. — 5. *Henrik*, rojen 9. maja 1828.

VI. *Ludovik* (Jožef Anton), rojen 13. dec. 1784, vojaški višji poveljnik.

Višje vladne opravništva.

Sedeš na Dunaji.

Deržavni zbor; *zgornja zbornica*; predsednik K. V. kn. *Auersberg*.

” ” *spod. zbornica*; predsednik dr. L. *Hasner*.
Deržavno svetovavstvo; predsednik: J. bar. *Lichtenfels*.

Ministerski posvet; predsednik: nadvojvoda *Rajner*.

Minister vnajnih oprav in cesarske hiše: B. gr. *Rechberg*.

Minister deržavnih zadev: A. vitez *Schmerling*.

Minister notrajnih zadev: J. žl. *Lasser*.

Minister pravosodja: dr. Fr. *Hein*.

Minister denarstva: J. bl. *Plener*.

Minister tergovstva: A. gr. *Wickenburg*.

Minister vojaških zadev: A. gr. *Degenfeld*.

Minister mornarstva: F. bar. *Burger*.

Minister policije: A. grof *Meczery*.

Minister brez zročila: M. grof *Esterhazy*.

Dvorni kancelir ogerski: A. grof *Forgač*.

Dvorni kancelir erdeljski: Fr. gr. *Nadazdy*.

Dvorni kancelir horvaško-slav.: J. *Mažuranič*.

Deželna razdelitev vsega cesarstva:

Deželne poglavarstva in kronovine.

Doljna Avstrija, s 344 □ m. 1,697.130 lj.; poglavar G. gr. *Chorinsky*, gl. mesto *Dunaj* s 489.095 lj.

Gornja Avstrija, z 208 □ m. 716.904 lj.; poglavar Fr. bar. Spiegelfeld, gl. mesto Linec s 28.896 lj.

Solnograško, s 124 □ m. 148.025 lj.; pogl. E. gr. Taafe, gl. mesto Solnograd s 17.239 lj.

Štajarsko, s 390 □ m. 1,070.747 lj.; poglavar M. grof Strassoldo, gl. mesto Gradec s 66.022 lj.

Koroško, s 180 □ m. 332.593 lj.; pogl. Fr. bar. Schluga, glavno mesto Celjovec s 13.478 lj.

Primorje, s 138 □ m. 539.423 lj.; poglavar A. bar. Kellersberg, gl. mesto Terst s 64.096 lj.

Krajnsko, s 173 □ m. 457.328 lj.; poglavar J. baron Schloissnigg, gl. mesto Ljubljana z 20.958 lj.

Tirolsko, s 500 □ m. 876.263 lj.; pogl. J. kn. Lobkowitz, gl. mesto Insbruk s 14.266 lj.

Česko, z 902 □ m. 4,720.313 lj.; in 13 okrogi; pogl. namestnik R. gr. Belcredi, gl. mesto Praga s 142.811 lj.

Moravsko, s 386 □ m. 1,878.806 lj.; poglav. A. gr. Poche, gl. mesto Berno z 59.906 lj.

Šlesko, z 89 □ m. 478.497 lj.; pogl. H. gr. Pillersdorf, gl. mesto Opava s 13.883 lj.

Galicija, Vlodimirsko in Krakov, s 1350 □ m. 4,612.116 lj.; in 17 okrogi; poglavar A. gr. Mensdorf, gl. mesti Levov s 70.384 lj., in Krakov s 40.086 lj.

Bukovina, s 181 □ m. 462.242 lj.; pogl. R. gr. Amadei, gl. mesto Černovec s 26.345 lj.

Ogersko, s 3120 □ m. 7,146.982 lj., 42 županijami in 1 okrajem; višji pogl. F. gr. Palfy, gl. mesti Buda s 55.240 lj., in Pešt s 131.705 lj.

Erdeljsko, s 1054 □ m. 2,180.982 lj., in 10 okrogi; pogl. A. gr. Creneville, gl. m. Sibinj z 18.588 lj.

Serbsko in Banat, s 521 □ m. 1,532.251 lj., in 5 okrogi; pogl. —, gl. mesto Temišvar z 22.507 lj.

Horvaško in Slavonsko, s 318 □ m. 865.403 lj., in 5 županijami; pogl. J. bl. Sokčević, gl. m. Zagreb s 16.657 lj.

Dalmacija, z 222 □ m. 415.632 lj., in 4 okrogi; pogl. L. baron Mamula, gl. mesto Zadar s 7797 lj.

Vojaška meja, z dvema poveljstvoma:

a) **Horvaško-slavonsko**, s 399 □ m. 695.104 lj., in 10 regimentnimi okraji; poveljnik J. bl. Sokčević.

b) **Serbsko-banaško**, z 244 □ m. 371.168 lj., 4 regimentnimi okraji; poveljnik Fr. kn. Lichtenstein.

Beneško, s 437 □ m. 2,484.248 lj., in 9 krajinami; poglavar J. vit. Toggenburg; gl. mesto Benedke s 119.895 lj.

Število stanovavcov po narodih.

Vseh stanovavcov brez vojaštva je skupaj 34,653.000, in sicer :

Nemcov	8,044.000	Italijanov	2,905.000
Slovanov	15,177.000	Rumunov	2,339.000
Madžarov	4,989.000	Druzi narodov	1,199.000

Slovincov je 1,211.290, in sicer :

- na Krajskem 432.890, v 30 okrajih z Ljubljano vred ;
- na Štajarskem 380.200, v 23 okrajih ;
- na Koroškem 120.000, v 11 okrajih ;
- na Primorskem 226.100, v 13 okrajih, in v Terzaškem obmestji ;
- na Ogerskem 49.350, v 2 okrajih Železne, in v 1 okraji Zaladske županije.
- na Beneškem 30.450, v 4 okrajih Videmske krajine.

Vojaštvo vsega cesarstva.**Armadne in kardelne poveljstva.**

1. *Armadno poveljstvo* s 3 armadnimi oddelki ; za Avstrijo, Solnograško in Štajarsko, poveljnik A. bar. Herders na Dunaji, za Česko E. gr. Clam - Gallas v Prazi ; za Marovsko nadv. Karol Ferdinand v Bernu.
  2. *Armadno poveljstvo*, za Beneško, Tirolsko, Krajsko, Koroško in Primorje, s 4 armadnimi oddelki ; poveljnik L. gr. Benedek, gl. stan v Veroni.
  3. *Armadno poveljstvo*, za Ogersko in Erdeljsko, s 4 armadnimi oddelki ; poveljnik J. gr. Coronini, glavni stan v Budi.
  4. *Armadno poveljstvo*, za Galicijo in Bukovino, z 2 armadnima oddelkoma ; poveljnik A. gr. Mensdorf, glavni stan v Levovu.
- Posebne deželne poveljstva* : 1. za Horvaško in Slavonsko v Zagrebu, 2. za Serbsko in Banat v Temišvaru, 3. za Dalmacijo v Zadru.

Vojaške čete.

Peštvo : rednih pešcov 80 regimentov ; graničarjev 14 regimentov in 1 batalijon, lovcev 1 regiment in 32 batalijonov.

Konjištvo : kirasirjev 12, dragonarjev 2, huzarjev 14, ulanov 13 regimentov.

Topničarstvo : topničarjev 12 poljnih in 1 primorski regiment, raketerjev 1 regiment.

Posebne čete : ženijcev 2 regimenta, pionirjev 6 batalijonov, vojniška četa, zdravniška četa, umetniške kardela, žebčarstvo, žandarmov 10 regimentov.

Mornarstvo.

Višje mornarsko poveljstvo; poveljnik nadvojvoda Maksimilijan, namestnik Alf. Wissiak, gl. sedež v Terstu.

Mornarske čete: mornarskih pešcov 1 regiment; topničarji, brodnarji, mašinarji.

Vojenske ladije na morju: 1 linijsna ladija, Cesar; 5 oklepnih fregat, 5 parnih in 2 jadrovne fregate; 2 parne in 3 jadrovne korvete; plavna baterija: ognjobjljujec; 53 družih parnih in 11 jadrovnih ladij.

Vojenske ladije na rekah: 142 parnih in brodovnih ladij.

Število vojakov

Vseh vojakov skupaj se šteje na 614.000, in sicer:

Nemcov	183.500	Italijanov	49.700
Slovanov	277.800	Rumunov	40.500
Madžarov	87.700	Družih	20.800

Slovenski vojaki so: v 7. 17. 22. 26. 47. in 48. regimentu pešcov; v 7. 8. 9. 19. in 20. batalijonu lovcev; v 5. in 10. regimentu kirazirjev, v 5. in 7. huzarjev, in v 6. ulanov; v 6. poljnem in v primorskem regimentu topničarjev, v 1. in 2. regimentu ženijcov; v 2. in 10. regimentu žandarmov, v mornarskih in drugih četah.

Cerkvena razdelitev in učilne naprave.

Katoliške cerkvene okrajine.

Dunajska, za doljno in gornjo Avstrijo; nadškof kardinal Jožef Otmar bl. Rauscher na Dunaji, 2 škofa.

Solnograška, za Solnograško, Štajarsko, Koroško in Tirolsko; nadškof Maksimilijan bl. Tarnoczi v Solnogradu, 5 škofov.

Goriška, za Primorje in Krajsko; nadškof Andrej Gollmair v Gorici, 4 škofje.

Praška, za Česko; nadškof kardinal Friderik knez Schwarzenberg v Prazi, 3 škofje.

Olomuška, za Moravsko in Šlesko; nadškof Friderik grof Fürstenberg, 1 škof.

Levovska, za Galicijo in Bukovino; nadškof Franc Vierhlejski v Levovu, 3 škofje.

Ostrihomska, za zahodno Ogersko; nadškof kardinal Janez Scitovski v Ostrihomu, 8 škofov.

Jagerska, za severnoizhodno Ogersko; nadškof Adalbert Bartakovič v Jägru, 5 škofov.

Koločka, za južnoizhodno Ogersko, Erdeljsko, Serbsko in Banat; nadškof Jožef Kunszt v Koločki, 2 škofa.

Zagrebska, za Horvaško, Slavonsko in Vojaško mejo; nadškof kardinal Juri Havlik v Zagrebu, 2 škofa.

Zadarska, za Dalmacijo; nadšk. Aleks. Peter Maupas v Zadru, 5 škofov.

- Beneška*, za Beneško; patriarh kardinal Jožef Trevisanoto v Benedkah, 10 škofov in titularni nadškof Videmski.
- Levovska*, za katoliške Greke v Galicii in na severnem Ogerskem; nadškof Spiridion Litvinović v Levovu, 5 škofu.
- Fogaraska*, za katoliške Greke na Erdeljskem, južnem Ogerskem in v Banatu; nadškof Aleksander Sterka blagi Kerpenyes v Blaši, 2 škofa.
- Levovska*, za katoliške Armence v Galicii in na Ogerskem; nadškof Samuel Štefanović v Levovu.
- Apostoljska armadna vikarija* za avstrijsko vojaštvo; škof Janez Dominik Maier.

Nekatoliške duhovnije.

- Karlovska nadškofija*, za odcepljene greke; patriarh — v Karlovcu na Serbskem, 10 škofov.
- Evangeljski konsistorii*, za evangeljce trojnih ločin, so na Dunaji, v Peštu in Sibiriji; pod njimi je 19 nadzornikov.

Število raznih vernikov.

Katolič. latinskih	23,792.000	Grekov odceplj.	2,839.300
„ greških	3,690.900	Protestantov	2,929.100
„ armenskih	4.600	Judov	668,800

Učilne naprave v cesarstvu.

- Vseučiliš* 8: na Dunaji, v Gradcu, Insbrucku, Prazi, Levovu, Krakovu, Peštu in Padovi.
- Posebnih višjih šol*: bogoslovskih 38, zdravniških 9, pravoslovnih 5.
- Gimnazij* 209, tehnik in realk 132, vojaških učilnic 24.
- Ljudskih šol*, glavnih in družih čez 24.000.

Slovenci, so po veri sploh katoličani, razun Nagoriške vasi na Koroškem, in 5 far v Železni in Zaladski županii na Ogerskem. So pa razdeljeni v teh škofijah:

v Ljubljanski, v 20 dekanijah; škof Jernej Vidmar v Ljubljani;
v Lavantinski, v 24 dekanijah; škof Jak. Maks. Stepišnek v Marburgu;
v Sekovski, v 2 dekanijah; škof Otokar Marija grof Attems v Gradcu.

v Kerški, v 10 dekanijah; škof Valentin Wieri v Celjovcu.
v Goriški, v 10 dekanijah; nadškof Andrej Gollmair v Gorici.
v Terzaški, v 7 dekanijah; škof Jernej Legat v Terstu.
v Videmski, v 4 vikarijah; nadškof Andrej Casasola v Vidmu.
v Subotiški, v 3 diakonijah; škof Franc Szenczi v Subotišci.

Šol je med *Slovenci*: bogoslovskih učilnic 5, gimnazij 9, tehnik in realk 8; ljudskih šol: na Krajskem 158, na Štajarskem 189, na Koroškem 94, v Primorji 136, na Beneškem 24, na Ogerskem 27, zraven mnogo začasnih šol.

Gospodarski, opravljeni in potni koledarček.

Štampeljski in percentni davek.

I. Štampelj po znesku, ki raste z vrednostjo reči.

Pri pismih, ki zadevajo denarne zneske, ali sploh denarja vredne reči, se štampeljski davek plačuje po meri večje ali manjše vrednosti, in sicer poleg ces. postave od 16. dec. 1862 po 3 stopinjah. Naj manjši štampeljski davek je pri menjicah, ki ne segajo dalje kakor na 6 mescov; večji davek je pri navadnih dolžnih, prejemnih, pobotnih, najemnih, darilnih in enacih pismih, razun pisem zastran prenesbe nepremakljivih reči; naj večji davek je pri službinih, družbinih in srečkinih pogodbah, tudi pri kupnih, menilnih in oskerbilnih pogodbah za premakljive reči. Zavoljo vojske so od 1. jun. 1859 k postavljenemu znesku štampeljna še prikladi pridjani.

I. Štampelj za menjice.

	do	100 fl.	— fl.	5 kr.
čez	100 "	200 "	— "	10 "
"	200 "	300 "	— "	15 "
"	300 "	500 "	— "	25 "
"	500 "	1000 "	— "	50 "
"	1000 "	1500 "	— "	75 "
"	1500 "	2000 "	1 "	— "
"	2000 "	4000 "	2 "	— "
"	4000 "	6000 "	3 "	— "
"	6000 "	8000 "	4 "	— "
"	8000 "	10000 "	5 "	— "
"	10000 "	12000 "	6 "	— "
"	12000 "	16000 "	8 "	— "
"	16000 "	20000 "	10 "	— "
"	20000 "	24000 "	12 "	— "
"	24000 "	28000 "	14 "	— "
"	28000 "	32000 "	16 "	— "
"	32000 "	36000 "	18 "	— "
"	36000 "	40000 "	20 "	— "

II. Štampelj za pisma.

	do	20 fl.	— fl.	5 kr.
čez	20 "	40 "	— "	10 "
"	40 "	60 "	— "	15 "
"	60 "	100 "	— "	25 "
"	100 "	200 "	— "	50 "
"	200 "	300 "	— "	75 "
"	300 "	400 "	1 "	— "
"	400 "	800 "	2 "	— "
"	800 "	1200 "	3 "	— "
"	1200 "	1600 "	4 "	— "
"	1600 "	2000 "	5 "	— "
"	2000 "	2400 "	6 "	— "
"	2400 "	3200 "	8 "	— "
"	3200 "	4000 "	10 "	— "
"	4000 "	4800 "	12 "	— "
"	4800 "	5600 "	14 "	— "
"	5600 "	6400 "	16 "	— "
"	6400 "	7200 "	18 "	— "
"	7200 "	8000 "	20 "	— "

dalje za vsakih 2000 fl. po 1 fl. več.   dalje za vsakih 400 fl. po 1 fl. več.

III. Štampelj za pogodbe.

	do	10 fl.	— fl.	5 kr.	čez	800 do 1000 fl.	5 fl.	— kr.
čez	10 "	20 "	— "	10 "	"	1000 "	1200 "	6 "
"	20 "	30 "	— "	15 "	"	1200 "	1600 "	8 "
"	30 "	50 "	— "	25 "	"	1600 "	2000 "	10 "
"	50 "	100 "	— "	50 "	"	2000 "	2400 "	12 "
"	100 "	150 "	— "	75 "	"	2400 "	2800 "	14 "
"	150 "	200 "	1 "	— "	"	2800 "	3200 "	16 "
"	200 "	400 "	2 "	— "	"	3200 "	3600 "	18 "
"	400 "	600 "	3 "	— "	"	3600 "	4000 "	20 "
"	600 "	800 "	4 "	— "				

dalje za vsakih 200 fl. po 1 fl. več.

Priklad k štampeljnu.

Pri	fl.	5 k.	prikl.	fl.	2 k.	pri	5 fl.	— k.	prikl.	1 fl.	25 k.
"	—	10	"	—	3	"	6	—	"	1	50
"	—	15	"	—	4	"	8	—	"	2	—
"	—	25	"	—	7	"	10	—	"	2	50
"	—	50	"	—	13	"	12	—	"	3	—
"	—	75	"	—	19	"	14	—	"	3	50
"	1	—	"	—	25	"	16	—	"	4	—
"	2	—	"	—	50	"	18	—	"	4	50
"	3	—	"	—	75	"	20	—	"	5	—
"	4	—	"	1	—						

dalje pri vsacem 1 fl. prikl. 25 kr.

II. Štampelj po stanovitnem znesku.

Poleg ces. postave od 16. dec. 1862 se pri pismih ki zadevajo posebne opravila, plačuje tako:

Pri vlogah do Njih veličanstva, in pri vlogah do vseh oblastnij sploh	— fl.	50 kr.
" prošnjab za podelitev posebne pravice, javne službe zapisnikih, ki veljajo za vloge, ali drugač	1 "	— "
" vlogah do sodnij za manjše tožbe . . . . . 15 kr. ali	— "	36 "
" v vlogah za prepis ali vpis	1 "	50 "
" oglasih za pritožbo k višji sodnii, enako kakor pri razsodbi . . . . . 5 fl., 10 fl., ali	1 "	— "
" pri dokladah in spisih rubrik	— "	15 "
" prepisih, ki niso vidimirani, ali jih kdo sam napravi	— "	50 "
" prepisih, ki so pri vrednii narejeni in vidimirani	1 "	— "
" izpisih, ki so vzeti iz javnih bukev	1 "	— "
" kerstnih, oklicnih, poročnih in smernih listih	— "	50 "
" posih in legitimacijnih kartah	1 "	— "
" posih in potnih bukvicah za posle, delavce	— "	15 "
" spričbah zastran osebnih lastnost, o stanu kake reči	— "	50 "
" šolskih, učilnih, službinih spričbah	— "	15 "
" o splošni pogodbi, pismih o pooblastenji	— "	50 "
" voznjih listih	— "	5 "
" pismih o pridobitvi nepremakljive reči, zemljiša, pohaštva, razun percentnega davka sploh	— "	50 "
" velicih bukvah tergovcov in obertnikov, vsaka pola	— "	25 "
" drugih zapisnih bukvah, vsaka pola	— "	5 "

III. Percentni ali odstotni davek.

Za prenesbo premoženja na otroke, starše, moža, ženo	1 perct.
" " " na bolj daljne sorodnike	4 "
" " " na zgolj ptuje	8 "
" " nepremakljivega posestva na otroke, starše, moža, ženo	1 1/2 "
" " prenesbo nepremakljivega posestva na ptuje po kupčiji	3 1/2 "

Za vmestenje percentnega davka pri soseskah, cerkvah na vsake 10 let . . . . . 2 peret.
 „ vpis kake pravice v javne bukve ali intabulacijo $\frac{1}{2}$ „
 Kader se je zadnja prenesba zgodila pred 4 ali 8 leti, je percentni davek za pol ali za del manjši.

Zavoljo vojske je od 1. jun. 1859 pri davku za $3\frac{1}{2}$, $1\frac{1}{2}$ in 1 percent priklada po 15 od 100, pri drugih tacihi plačilih je priklada po 25 od 100 postavljenega davka.

Vožnja po železnici.

I. Odhod in prihod vozov.

Po odločbi od 1. maja 1862 velja ta vožnji red za ljudi:

a) na **Dunajsko-Teržaški železnici.**

Poštni voz št. 4 gré:

iz Dunaja	ob 9 u. 30 m. zjutr.
„ Gradca	„ 6 „ 31 „ zveč.
„ Marburga	„ 8 „ 46 „ „
„ Celja	„ 11 „ 1 „ „
od Z. mosta	„ 11 „ 47 „ „
iz Ljubljane	„ 2 „ 11 „ zjutr.
„ Postojne	„ 4 „ 38 „ „
je v Terstu	„ 8 „ 15 „ „

Poštni voz št. 6 gré:

iz Dunaja	ob 9 u. 30 m. zveč.
„ Gradca	„ 6 „ 16 „ zjutr.
„ Marburga	„ 8 „ 30 „ „
„ Celja	„ 10 „ 45 „ „
od Z. mosta	„ 11 „ 32 „ „
iz Ljubljane	„ 2 „ 7 „ zveč.
„ Postojne	„ 4 „ 34 „ „
je v Terstu	„ 8 „ 12 „ „

Poštni voz št. 3 gré:

iz Tersta	ob 6 u. 45 m. zjutr.
„ Postojne	„ 10 „ 26 „ „
„ Ljubljane	„ 1 „ 9 „ zveč.
od Z. mosta	„ 3 „ 26 „ „
iz Celja	„ 4 „ 16 „ „
„ Marburga	„ 6 „ 50 „ „
„ Gradca	„ 8 „ 55 „ „
je na Dunaji	„ 5 „ 17 „ zjutr.

Poštni voz št. 5 gré:

iz Tersta	ob 6 u. 45 m. zveč.
„ Postojne	„ 10 „ 24 „ „
„ Ljubljane	„ 12 „ 57 „ zjutr.
od Z. mosta	„ 3 „ 12 „ „
iz Celja	„ 4 „ 1 „ „
„ Marburga	„ 6 „ 15 „ „
„ Gradca	„ 8 „ 34 „ „
je na Dunaji	„ 5 „ 24 „ zveč.

Hitri voz gre vsak torek, četrtek in saboto.

iz Dunaja	ob 6 u. 50 m. zjutr.
„ Gradca	„ 12 „ 31 „ zveč.
„ Marburga	„ 2 „ 2 „ „
„ Celja	„ 3 „ 39 „ „
„ Ljubljane	„ 5 „ 44 „ „
je v Terstu	„ 9 „ 59 „ „

iz Tersta	ob 6 u. 30 m. zjutr.
„ Ljubljane	„ 10 „ 51 „ „
„ Celja	„ 1 „ 6 „ zveč.
„ Marburga	„ 2 „ 42 „ „
„ Gradca	„ 4 „ 13 „ „
je na Dunaji	„ 9 „ 54 „ „

b) na Pragersko - Budimski železnici.

<i>Poštni voz št. 1 gré:</i>	<i>Poštni voz št. 2 gré:</i>
iz Pragerskega ob 9 u. 30 m. zjut.	iz Budima ob 6 u. 30 m. zjut.
" Ptujega " 10 " 5 " "	" St. Belgrada " 8 " 43 " "
" Ormuža " 10 " 44 " "	" Kaniže " 1 " 43 " zveč.
" Kaniže " 1 " 19 " zveč.	" Ormuža " 3 " 50 " "
" St. Belgrada " 5 " 59 " "	" Ptujega " 4 " 33 " "
je v Budimu " 8 " 2 " "	je na Pragerskem " 5 " 2 " "

c) na Terzaško-Veroneški železnici.

<i>Poštni voz št. 4 gré:</i>	<i>Poštni voz št. 8 gré:</i>
iz Nabrežine ob 7 u. 55 m. zj.	iz Nabrežine ob 9 u. 50 m. zv.
" Gorice " 9 " 20 " "	" Gorice " 11 " 14 " "
" Vidma " 10 " 47 " "	" Vidma " 12 " 27 " zj.
je v Benedkah " 3 " 6 " zv.	je v Benedkah " 4 " 30 " "
" v Veroni " 8 " 49 " "	" v Veroni " 8 " 47 " "

<i>Poštni voz št. 3 gré:</i>	<i>Poštni voz št. 7 gré:</i>
iz Verone ob 7 u. 26 m. zj.	iz Verone ob 7 u. 32 m. zv.
" Benedek " 11 " 0 " "	" Benedek " 11 " 0 " "
" Vidma " 3 " 50 " zv.	" Vidma " 3 " 27 " zj.
" Gorice " 5 " 18 " "	" Gorice " 4 " 51 " "
je v Nabrežini " 6 " 56 " "	je v Nabrežini " 6 " 26 " "

d) na Zidanmostno - Sisčanski železnici.

<i>Poštni voz št. 1 gré:</i>	<i>Poštni voz št. 2 gré:</i>
Od Zid. mosta ob 4 u. 25 m. zv.	Iz Siska ob 4 u. 30 m. zj.
Iz Vidma " 5 " 41 " "	" Zagreba " 8 " 16 " "
" Zagreba " 7 " 14 " "	" Vidma " 9 " 36 " "
Je v Sisku " 8 " 45 " "	je na Zid. mostu " 10 " 50 " "

e) na Marbursko-Celjovski železnici.

<i>Zmesni voz št. 1 gré:</i>	<i>Zmesni voz št. 2 gré:</i>
Iz Marburga ob 9 u. 0 m. zj.	Iz Celjovca ob 11 u. 45 m. zj.
" Vuherja " 10 " 56 " "	" Pliberka " 1 " 41 " zv.
" Sp. Dravberga " 11 " 53 " "	" Sp. Dravbergá " 3 " 17 " "
" Pliberka " 1 " 31 " "	" Vuherja " 4 " 9 " "
je v Celjovcu " 3 " 15 " "	je v Marburgu " 6 " 0 " "

2. Voznina po železnici.

Pri ljudeh je od 1 osebe plačila za 1 miljo voznje: na vozu v I. razredu 36 kr., v II. razredu 27 kr., v III. razredu 18 kr. Zavoljo ažiije se večkrat prištevajo posebni prikladi.

Pri blagu je od 1 colnega centa plačila za 1 miljo voznje: pri blagu I. razreda 2 kr., II. razreda 3 kr., III. razreda 4 kr.; k temu se prištevajo posebne plačila za zavarovanje, nakladanje in spisovanje voznjih listov.

3. Daljava krajev.

a) na Dunajsko - Teržaški železnici.

Narazen je:		Narazen je:	
Dunaj in D. n. mesto	6 1/2 m.	Zidanm. in Hrastnik	1 m.
D. n. mesto in Glognic	3 1/2 "	Hrastnik " Trebovlje	1 "
Glognic in Bruk	13 "	Trebovlje " Zagorje	1 "
Bruk " Gradec	7 "	Zagorje " Sava	1 "
Gradec " Kalsdorf	1 1/2 "	Sava " Litija	1 "
Kalsdorf " Vildon	1 1/2 "	Litija " Kresnice	1 "
Vildon " Lebering	1/2 "	Kresnice " Laze	1 "
Lebering " Lipnica	1 "	Laze " Zalog	1 "
Lipnica " Arnož	1 "	Zalog " Ljubljana	1 "
Arnož " Špilsfeld	1/2 "	Ljubljana " Borovnica	3 "
Špilsfeld " Pešnica	1 1/2 "	Borovnica " Logatec	2 "
Pešnica " Marburg	1 "	Logatec " Rakek	1 1/2 "
Marburg " Rače	1 1/2 "	Rakek " Postojna	2 "
Rače " Pragersko	1 "	Postojna " Prestranek	1 1/2 "
Pragers. " Poljčane	2 "	Prestran. " Št. Peter	1 "
Poljčane " Ponkva	2 "	Št. Peter " G. Ležeče	1 1/2 "
Ponkva " Št. Jur	1 "	G. Ležeče " Divača	2 "
Št. Jur " Štore	1 "	Divača " Sežana	1 "
Štore " Celje	1 "	Sežana " Prosek	1 1/2 "
Celje " Laškiterg	1 1/2 "	Prosek " Nabrežina	1 "
Laškiterg. " L. toplice	1 "	Nabrežina " Grinjana	1 "
L. topl. " Zidanmost	1 "	Grinjana " Terst	1 1/2 "

b) na Pragersko - Budimski železnici.

Narazen je:		Narazen je:	
Pragersko in Ptuj	2 1/2 m.	Čakovec in Kaniža	6 1/2 m.
Ptuj " Ormuž	3 "	Kaniža " St. Belgrad	19 "
Ormuž " Čakovec	3 1/2 "	St. Belgrad " Budim	9 "

c) na Teržaško - Veroneški železnici.

Narazen je:		Narazen je:	
Nabrežina in Monfalkon	2 m.	Kormin in Manzano	1/2 m.
Monfalkon " Zagrad	1 1/2 "	Manzano " Butrio	1 "
Zagrad " Rubija	1/2 "	Butrio " Videm	1 "
Rubija " Gorica	1 "	Videm " Benedke	18 "
Gorica " Kormin	2 "	Benedke " Verona	16 "

d) na Zidanmostno - Sisčanski železnici.

Narazen je:		Narazen je:	
Zidanmost in Sevnica	2 m.	Zaprešec in Zagreb	2 m.
Sevnica " Videm	2 "	Zagreb " Vel. gorica	2 "
Videm " Brežice	1 1/2 "	Vel. gorica " Lekenek	2 "
Brežice " Zaprešec	2 1/2 "	Lekenek " Sisek	2 1/2 "

e) na **Marbursko - Celjovski železnici.**

Narazen je:			Narazen je:		
Marburg	in Bistrica	1 1/2 m.	Vuzenica	in Sp. Dravberg	2 1/2 m.
Bistrica	" Rušenje	1 "	Sp. Dravberg	in Prevalje	3 "
Rušenje	" S. Lorenc	2 "	Prevalje	" Pliberk	3 "
S. Lorenc	" Brezje	2 "	Pliberk	" Sinča vas	2 "
Brezje	" Vuherje	2 "	Sinča vas	" Grabstanj	3 "
Vuherje	" Vuzenica	1 1/2 "	Grabstanj	" Celjovec	2 "

Vožnja po pošti.

Odhod in prihod poštnih vozov.

Iz Ljubljane gre ob	3 u. — m. zj.	v Celjovec pride ob	3 u. — m. zv.
" " " "	3 " — " zv.	" Beljak " "	5 " 30 " zj.
" " " "	3 " — " "	" Novomest " "	11 " — " zv.
" Novomesta " "	11 " — " "	" Ljubljano " "	8 " — " zj.
" Celjovca " "	3 " 35 " "	" Ljubljano " "	3 " 5 " zv.
" Beljaka " "	3 " — " zv.	" " " "	3 " 35 " zj.
" Št. Petra " "	5 " 30 " zj.	" Reko " "	12 " 30 " zv.
" Reke " "	12 " 30 " zv.	" Št. Peter " "	7 " 30 " zv.

Odhod in prihod Loidovega parobroda.

Iz Tersta gre ob	12 u. opoln.	v Benedke pride ob	6 u. zjutr.
" Benedke " "	6 " zjutr.	" Terst " "	12 " opold.

Voznina po pošti in parobrodih.

Iz Ljubl. v Celjovec	6 fl. 16 kr.	" Št. Petra v Reko	4 " 6 "
" " v Beljak	7 " 98 "	" Tersta v Benedke	6 " 65 "
" " v Novomesto	5 " 60 "		

Pošiljanje pisem po pošti.

Poštšina za pisma.

- Za pismo, ki ni čez 1 lot teško, je za daljavo do 10 milj 5 kr.
 za daljavo čez 10 do 20 milj . . . . . 10 "
 za daljavo čez 20 milj in dalje . . . . . 15 "
- Za pismo, ki je 2, 3, 4 lote in več teško, se plača 2krat, 3krat
 4krat in večkrat toliko; tedaj 10, 15, 20 kr.; 20, 30, 40
 kr.; 30, 45, 60 kr. i. t. d."
- Za priporočbo ali rekomandacijo, in za returni receptis je 10 kr.
 Za stvari, ki razun napisa nimajo nič pisanega, in so v
 križnem zavitku je za en lot teže . . . . . 2 "
 Za pismo, ki je oddati v okolici domače pošte . . . . . 3 "
 Za priporočbo v okolici domače pošte . . . . . 5 "

Za pisma, ki gredo v vnanje države, prihaja za ondod še posebno plačilo; drugač je pri pismih na Prusko, in sploh v nemške države, s katerimi je Avstrija v poštni zvezi.

Za pisma, ki niso nič, ali ki niso zadosti frankirane, je več 5 kr.

Poštnina za denarne pisma in zvezke.

Za vsako reč, ki se da na vozno pošto, je stalno plačilo 15 kr. Dalje je za vsake 100 fl. vrednosti, pri 1 funtu teže in pri daljavi do 5 milj, posebne voznine . . . . . 2 „

Za 2krat, 3krat, 4krat večjo vrednost, za 2, 3, 4 funte teže, za 2krat, 3krat, 4krat 5 milj daljave, je tudi 2krat, 3krat, 4krat večje plačilo; tedaj 4, 6, 8 kr.; 8, 12, 16 kr.; 16, 24, 32 kr. i. t. d.

Pošte, ki so od Ljubljane do 10 in do 20 milj daleč.

<i>Na Kranjskem.</i>					
		Razderto	7 m.	Ivnica	12 m.
Bistrica	8 m.	Ribnica	5 „	Judenburg	18 „
Bled	7 „	Sava	4 „	Konjice	11 „
Borovnica	3 „	Senožeče	7 1/2 „	Kozje	11 „
Černomelj	10 „	Šmarija	1 1/2 „	Labodovec	12 1/2 „
Idrija	5 1/2 „	Št. Ožvald	3 1/2 „	Laško	7 „
Jesenice	8 „	Št. Peter	6 „	Laške toplice	7 „
Kamnik	3 „	Terična vas	8 „	Lipnica	15 1/2 „
Kerška vas	11 „	Teržič	5 1/2 „	Ljutomer	19 1/2 „
Kerško	9 1/2 „	Trebno	5 „	Marenberg	11 „
Kočevo	7 „	Vipava	7 „	Marburg	14 1/2 „
Kostanjevica	9 1/2 „	Višnjagora	3 „	Murau	16 1/2 „
Kranj	4 „	Zagor	5 „	Ormuž	17 1/2 „
Kresnice	2 1/2 „	Zagorje	7 1/2 „	Pešnica	15 „
Kropa	4 1/2 „	Zalog	1 „	Podčetertek	10 1/2 „
Lašiče	3 1/2 „	Železnike	4 „	Poljčane	12 „
Laze	2 „	Žužemberg	4 1/2 „	Ponkva	10 „
Ležeče gornj.	7 „			Pragersko	12 1/2 „
Litija	3 1/2 „	<i>Na Štajarskem.</i>		Ptuj	16 „
Logatec	3 1/2 „	Arnož	15 m.	Rače	12 1/2 „
Loka	3 1/2 „	Arvež	13 „	Radgona	17 1/2 „
Lož	5 „	Bistrica	14 „	Rogatec	13 „
Metlika	10 „	Bistrica slov.	11 1/2 „	Rušenje	14 „
Mokronog	7 „	Brezje	11 „	Sevnica	8 „
Novomesto	6 1/2 „	Brežice	11 1/2 „	Šoštanj	7 „
Otok	6 „	Celje	8 „	Špilfeld	16 „
Planina	4 „	Cmurek	16 „	Št. Juri	10 „
Podkoren	11 „	Fehring	20 „	Št. Lenart	16 „
Podpeč	2 „	Frohnleiten	20 „	Št. Lovrenc	13 „
Postojna	5 „	Gleichenberg	18 1/2 „	Št. Peter	7 „
Prestranek	6 „	Gornji grad	5 „	Štore	8 1/2 „
Radolica	6 „	Gradec nemš.	18 „	Trebovlje	5 1/2 „
Rakek	4 „	Gradec slov.	8 1/2 „	Velenje	7 1/2 „
Rateče	6 „	Hrastnik	6 „	Videm	10 „
				Vildon	16 „

Voitsberg . . .	16	m
Vransko . . .	5	„
Vuherje . . .	11	„
Vuzenica . . .	11	„
Zidan most . .	6	„

Na Koroškem.

Bela gornja . .	19 1/2	m.
Beljak . . .	11 1/2	„
Celjovec . . .	9	„
Doberla vas . .	8	„
Dravberg gor. .	20	„
Dravb. spod. .	9	„
Freže . . .	14	„
Gmind . . .	17	„
Grabstajn . . .	9	„
Jezero . . .	5	„
Kapla . . .	6 1/2	„
Kerka . . .	13	„
Kotoče . . .	18	„
Labod . . .	10 1/2	„
Led . . .	10	„
Naborjet . . .	13	„
Pliberg . . .	8 1/2	„
Podgora . . .	7 1/2	„
Podklošter . .	12	„
Pontabel . . .	15	„
Prevalje . . .	9	„
Rožek . . .	9	„
Sinčavas . . .	9	„
Št. Andrej . . .	11	„
Št. Lenart . . .	14	„
Št. Mihor . . .	15	„
Št. Vid . . .	11	„
Špital . . .	16	„
Trebiž . . .	12 1/2	„
Velkovec . . .	9 1/2	„
Verba . . .	10 1/2	„
Volfberg . . .	12 1/2	„

Na primorskem.

Ajdovšina . . .	7	m.
Akvileja . . .	13	„

Bovec . . .	11 1/2	m.
Bulje . . .	13 1/2	„
Buzet . . .	11	„
Cerkna . . .	6	„
Cervinjan . . .	13	„
Cittanova . . .	15	„
Černica . . .	8 1/2	„
Čres . . .	16	„
Divača . . .	7 1/2	„
Gorica . . .	10	„
Gradiška . . .	11 1/2	„
Kanal . . .	10	„
Kastelnovo . .	9	„
Kerk . . .	15	„
Koborid . . .	10	„
Komen . . .	8	„
Koper . . .	11	„
Kormin . . .	11 1/2	„
Labin . . .	15	„
Lipa . . .	9 1/2	„
Lovrana . . .	11 1/2	„
Matarija . . .	9	„
Matavun . . .	13	„
Monfalkon . .	11 1/2	„
Mošenice . . .	13	„
Nabrežina . . .	10 1/2	„
Osor . . .	20	„
Pazen . . .	13 1/2	„
Piran . . .	13	„
Pola . . .	19	„
Poreč . . .	16	„
Romans . . .	12	„
Rovinj . . .	17	„
Rubija . . .	11	„
Sežana . . .	8 1/2	„
Terst . . .	10	„
Tomina . . .	9	„
Vodnjan . . .	17 1/2	„
Volosko . . .	10 1/2	„
Zagrad . . .	11 1/2	„
Zimin . . .	15	„

Na Beneškem.

Bela . . .	15 1/2	m.
Bustrio . . .	13	„

Čevdat . . .	12	m.
Gemona . . .	15 1/2	„
Kasarsa . . .	18	„
Latisana . . .	17	„
Manzano . . .	12	„
Palmanova . .	13	„
Pordenone . . .	20	„
Portogruaro . .	18 1/2	„
Št. Daniel . . .	16 1/2	„
Tarčeta . . .	14	„
Venec . . .	15 1/2	„
Videm . . .	14	„

Na Horvaškem.

Bistra . . .	14 1/2	m.
Čirkvenica . . .	13	„
Čakovec . . .	20	„
Dugoselo . . .	18 1/2	„
Glina . . .	20	„
Ivanič . . .	19 1/2	„
Jaska . . .	13 1/2	„
Karlovec . . .	14	„
Krapina . . .	15	„
Lekenek . . .	19 1/2	„
Lokve . . .	10 1/2	„
Netratič . . .	12 1/2	„
Ogulin . . .	14	„
Otočac . . .	16 1/2	„
Popovec . . .	17 1/2	„
Reka . . .	10 1/2	„
Samobor . . .	13	„
Senj . . .	16 1/2	„
Severin . . .	11 1/2	„
Varaždin . . .	20	„
Vel. gorica . .	17 1/2	„
Zaprešec . . .	14	„
Zagreb . . .	16	„

Na Ogerskem.

Belatinci . . .	20	m.
Lendava gor. . .	19 1/2	„
Sobota . . .	19 1/2	„

Naznanila po telegrafu.

V nemško-avstrijski telegrafni zvezi se za enojno naznanilo ceni 1 do 20 besed, in plačuje se po razni daljavi po naj novejši pogodbi od 23. jun. 1863 tako:

od 1 do 10 milj	— fl. 40 kr.	za vsacih 10 besed več	— fl. 20 kr.
„ 10 „ 45 „	— „ 80 „	„ „ „ „	„ — „ 40 „
„ 45 „ 100 „	1 „ 20 „	„ „ „ „	„ — „ 60 „
čez 100 dalje	1 „ 60 „	„ „ „ „	„ — „ 80 „

Pri telegrafnih napravah družih dežel se za enojno naznanilo ceni 1 do 25 besed razun napisa, in plačilo gre tako:

do 10 milj	1 fl.	čez 100 do 135 milj	6 fl.
čez 10 „ 25 „	2 „	„ 135 „ 175 „	7 „
„ 25 „ 45 „	3 „	„ 175 „ 220 „	8 „
„ 45 „ 70 „	4 „	„ 220 „ 270 „	9 „
„ 70 „ 100 „	5 „	„ 270 „ 325 „	10 „

Za več kot 25 do 50 besed se plačuje 2krat toliko, za več kot 50 do 100 besed pa 3krat toliko.

Colnina za vvožnjo in izvožnjo.

Od blaga, ki se vozi v cesarstvo ali iz cesarstva, se na meji plačuje col v večjem ali manjšem znesku, in sicer večjidel po meri colnega centa, kakor posebej odločuje postava.

Terst in Reka kot proste luki nista pod colno postavo; Istra in Dalmacija ste tudi izjete iz colne zveze, in posebne postave veljajo za tiste, ker ima tudi njuni stan svoje posebnosti.

Avstrijska colna tarifa.

	fl.	k.		fl.	k.
Baker ali kuper, sirov	—	80	Glinjasta posoda, lepa,		
„ v plošah ali drogih	8	—	porcelan	15	75
Bakreno in medeno blago	15	75	„ naj lepša	42	—
Barve, lesne in navadne,			Hmelj, suh	2	63
v celem	—	—	Jedila: kruh, prikuha	—	80
„ lesne zdrobljene	—	53	„ testene, ne pečene	2	63
„ drage: kočenila,			„ ženof, kapare	8	—
„ indika, zaflor	—	80	„ drage in posebno		
„ v izlečkih narejene	1	58	pripravljene	15	75
Bombaž (pavola), sirov	—	—	Kakao, v bobu, sirovo	8	—
„ predelan	—	53	„ somleto	10	50
Bombaževa preja, vata	5	25	Kamni, dragi, biseri	15	75
„ ubeljena ali so-			„ navadni, obdelani,		
sukana	10	50	brusi, škerli	—	80
„ barvana	13	15	Kamno blago, navadno	1	58
Bombaževo blago, na-			„ „ lepo	15	75
vadno, sirovo	42	—	Kava (kafè), sirova	8	—
„ srednje	78	75	„ sožgana	10	50
„ lepo	105	—	Kavčuk in gutaperča	8	—
„ prav lepo	262	50	„ izdelki iz obojega	15	75
Bukve, mape, muzikalije	3	15	Kemične tvarine: žveplo,		
Cin in cink, sirov	—	42	potašelj, vinski		
„ „ v plošah	4	20	kamen	—	—
Cinasto in cinkasto blago	15	75	druge: soliter, vi-		
Cuker ali sladkor očišen	13	15	triol, boraks	—	42
Cukrena moka	9	45	Kemični izdelki: mazila,		
„ za cukrarnice	6	30	duhovi	15	75
Cukren sirup	3	15	„ barve, črnila,		
Cunje, pri vvoznji	—	—	laki	15	75
„ pri izvoznji	4	20	„ žleze, drože, pe-		
Čaj ali té, kineški	15	75	čatni osek	5	25
Čreslo, ježice, pri iz-			„ manj drage barve	2	63
voznji	—	42	Kis (jesih), v sodih	—	80
Dišave, drage: kadilo,			„ v sklenicah, verčih	8	—
mira, kafra, ambra	5	25	Klej, lim, močič (štirka),		
„ srednje: poper, in-			černine	—	80
gebar, piment	8	—	Kosti, roгови, mezdra	—	—
„ bolj drage: balzam,			„ pri izvoznji	—	80
bizam, diš. olja	13	15	Kost, ribja pripravljena	5	25
„ naj dražje: cimeti,			„ slonova, koralde	—	80
klinčki, zafran	15	75	Košeni, roženi izdelki	15	75
Blake, šetine, žime, pri-			Kože, živalske, sirove	—	—
pravljene	—	80	„ pri izvoznji	2	63
Glinjasta posoda, groba	—	42	Kožuhovina, pol izdelana	2	63
„ navadna bela	5	25	Kratko ali drobno blago,		
„ srednje lepa	10	50	naj dražje	262	50

	fl.	k.		fl.	k.
Kratko ali drobno blago,			(Razun colnine se mora		
drago	105	—	pri olu tudi porabnina		
„ manj vredno	52	50	plačati.)		
Ladje, lesene, za tunjo	—	—	Olje, laško, v verčih, skle-		
„ železne „	5	25	nicalah	13	15
Lan, konopnina	—	6	„ v sodih	3	15
Lanena preja, sirova	2	63	„ dalmatinsko, v so-		
„ ubeljena, barvana	8	—	dih	1	58
„ sosukana	13	15	„ laneno, repično	1	58
Laneno blago: vervi	1	58	Papir, grob	—	80
„ platno, grobo	5	25	„ navaden, ne liman	3	15
„ navadno, sirovo	15	75	„ lep, liman, barvan	8	—
„ ubeljeno, barva-			„ naj lepši, pozlačen,		
no, pleteno	42	—	stiskan	15	75
„ srednje, tiskano	78	75	Papirnati izdelki	15	75
„ lepo, tancića	105	—	Pletenina, iz bičja, ličja,		
„ naj lepše, všito,			terstja, slame,		
špice	262	50	groba	—	27
Les za kurjavo, 100 kub.			„ navadna	2	63
čevljev	—	42	„ srednje lepa	10	50
„ pri izvožnji	—	42	„ lepa z drugimi		
za stavbe in dela			prepletki	78	75
100 kub. čevljev	—	80	„ naj lepša, slam-		
„ „ pri izvožnji	—	80	niki	262	50
Leseno blago, grobo	—	42	Podobe, tiskane	8	—
„ navadno, furniri,			Rajš ali laško pšeno	—	80
parkete	2	10	Ribe, sirove, slaniki,		
„ lepo za hišno pri-			polenovke	1	58
pravo	5	25	„ druge, slane, suhe	2	63
„ naj lepše, izre-			„ jegulje, tunice v		
zано, pozlačeno	15	75	olji	5	25
Mašine železne	4	20	Sadje, suho, orehi	—	80
„ drugačne	15	75	„ južno, navadno	—	80
Med, sam in v satovji	1	5	„ srednje, pomeran-		
Medica, v sodih	—	80	če, limone, smokve	2	63
Meso, sirovo	—	80	„ drage, mandeljni,		
„ suho, pripravljeno	2	63	pavčki	5	25
„ v klobasah	8	—	Semena, laneno, repično	—	6
Moka, gris, kaša	—	80	„ deteljno, povertno	—	27
„ v Istro z morja	—	40	„ ženof, janež, ku-		
„ na Horvaš. iz Bosne	—	27	mina	—	80
Oblačila, navadne	78	75	Sita in šeti, navadne	4	20
„ iz kozuhovine	105	—	„ bolj lepe	15	75
„ lepe	157	50	Smole, navadne	—	—
„ naj lepše, kinči	262	50	„ terpentin, kamno		
Oglje, šota, premog	—	—	olje	—	42
Ol (pir), v sklenic., verčih	8	—	„ gume, terpentino-		
„ v sodih	—	80	vo olje	—	80

	fl.	k.		fl.	k.
Sočivje, bob, grah, fežol	—	26	Volna, sirova	—	—
Sol, kamna, kuhana . . .	—	42	„ ubeljena, barvana	—	80
(Sol za kuho se ne smé			Volnata preja, sirova .	5	—
vvaževati.)			„ ubeljena, barvana	13	15
Srebro, izdelano v blago	262	50	Volnato blago, grobo .	8	—
Steklo (glaž), grobo . . .	1	58	„ navadno, sukнено	52	50
„ navadno, belo	5	25	„ srednje, žametovo	78	75
„ srednje, brušeno,			„ lepo, tanko, tis-		
rezano	10	50	kano	105	—
„ lepo, barvano, zer-			„ naj lepše, všito,		
kala	15	75	šali	262	50
Svila (žida), sirova . . .	—	80	Vosek, bel in rumen .	4	20
„ pri izvožnji	31	50	Vozovi, teški, od enega	2	63
„ sosukana	8	—	„ lahki, za ljudi . . .	15	75
„ pri izvožnji	10	50	„ lepi, kočije	105	—
„ ubeljena, barvana	15	75	„ za železnico	262	50
Svilnato blago, navadno	157	50	Zlato, izdelano v blago	262	50
„ lepo, gladko in			Železo, sirovo	—	42
pretkano	262	50	„ vilito	1	5
Svinec, sirov	1	5	„ skovano, zvaljano,		
„ vlit, v plošah,			jeklo	2	63
kroglah	4	20	„ na pol izdelano, le-		
Svinčena beljava, menik	1	58	meži, mački, drat	5	25
Svinčeno blago	15	75	Železna lama (pleh),		
Tabak, sirov, v listih . . .	10	50	črna	4	20
„ pripravljen	47	25	„ izlikana, posirne-		
Tolše: maslo, salo, boh			žana, pocinjena	5	25
ali špeh	2	63	Železno blago, grobo .	5	25
„ stearin	4	20	„ navadno, orodje	10	50
„ ribja mast	—	53	„ lepo, tanko izde-		
„ druge masti	—	80	lano	15	75
Usnje, navadno	8	—	Žganina, vinski cvet,		
„ lepo, tiskano, po-			arak, rum	8	—
zlačeno	13	15	„ likér, punšev iz-		
Usnjato blago	15	75	leček, močne slad-		
Vino, mošt, v sklenicah,			čine	13	15
verčih	13	15	(Razun colnine se mora		
„ v sodih in mehovih	10	50	pri žganini tudi po-		
„ mošt iz colne iz-			ravnina plačati.)		
jeme dalmatinske	—	95	Žito, pšenica	—	35
„ iz Bosne na Hor-			„ v Istro z morja . . .	—	18
vaško	2	63	„ na Horvaško iz		
„ vsklenicah kot šam-			Bosne	—	12
panjar zamašenih	15	75	„ soržica, rež, tur-		
Vnetila: žveplenke, klinč-			šica, proso, ajda	—	26
ki	5	25	„ ječmen, oves	—	18
„ smodnik (pulfer)	26	25	Živalda, divja, majhina	—	—
„ strelne kapice	52	50	„ večja	1	58

	fl.	k.		fl.	k.
Živalski pridelki: mleko,			Živina: konji in žebeta,		
jajca	—	—	1 glava	2	10
„ čeva, mehurji	—	80	„ osli in mule	1	5
„ sir v hlebah	5	25	„ iz Bosne na Hor-		
Živina: voli, 1 glava	4	20	vaško: voli 1 glava	1	40
„ krave, junčki	2	10	ovce in koze	—	9
„ teleta	—	42	„ prešiči	—	34
„ ovce in koze	—	27	Živo srebro	8	—
„ prešiči	1	5	Živosreberne priprave,		
„ jagnjeta, kozlički			cinober	15	75
prasci	—	18			

Razun odločene colnine so še posebne plačila za vaganje, pečatenje in pisanje listkov.

Colnina pri vvoznji in izvoznji je proti državam nemške zveze obilno zmanjšana, ali za en del, ali za polovico, ali je celo pregledana.

Porabnina za vžitke.

Za porabo nekterih vžitkov so zdaj po vsem cesarstvu pri prodaji posebne plačila, ki so odločene po meri, tehti ali številu.

Klavna živina: voli in krave,			Meso presno, pri		
1 glava	2	fl. 10 kr.	prodaji, 1 cent	—	fl. 44 kr.
„ teleta	—	35	Vino, 1 vedro	1	40
„ ovce in koze	—	14	Mošt, vinski 1 v.	1	5
„ jagnjeta in ko-			Mošt, sadovni 1 v.	—	35
zlički	—	9	Ol (pir), 1 vedro	—	70
„ prešiči	—	52 1/2	Žganje, 1 vedro in 1		
„ prasci	—	26 1/2	stopnja duhove mere	—	6

Pri nekterih večjih mestih, ki se štejejo za zaperte mesta, je za imenovane stvari večja porabnina odločena, tudi je za vsaktere druge vžitke posebno plačilo naloženo.

Mere in tehte.

Po novjših cesarskih postavah se morajo vse prodaje go-diti po avstrijski ali dunajski meri in tehti.

Mere na dolgost.

Avstrijske postavne mere.

Milja, avstrijska	4000 seznjev.
Šezenj, dunajski	6 čevljev.
Čevelj, dunajski	12 pavcov.
Pavec (cola)	12 čert.
Poteza, v vojaški meri	3 pavce.
Vatel, dunajski	29.579 pavc.

Druge mere.

Brač, beneški, za volno	0.878 d. vat.
Brač, beneški, za svilo	0.821 "
Čevelj, pariški	1.027 d. čev.
Dlan (4 persti)	3 d. pave.
Kilometer, francos.	593.922 d. sež.
Komolec (4 na en sež.)	1.5 d. čev.
Korak (4 na 2 seznja)	2.4 "
Lahtra rudarska	1.033 d. sež.
Lekat (3 stari vatli)	3.381 d. vat.

Meter, francoski	3.161 d. čev.
Milimeter, franc.	0.455 d. čert.
Milja, nemška zem-	
ljomerska	3905.6 d. sež.
" italijanska	976 "
" angleška	848 "
Palica, bistriška	1.5 d. vat.
" novomeška	2 "
Ped, navadna	9 d. pave.
" stara tekavska	8.333 "
Pest, v konjski meri	4 "
Seženj, francoski	6.322 d. čev.
Vatel, stari krajn-	
ski (4 stare pedi)	1.127 d. vat.
" st. štajarski	1.111 "
" požunski	0.706 "
" angleški	1.172 "
Versta, rusovska	562.5 d. sež.

Mere na planoto.

Avstrijske postavne mere.

Štirjaška milja	10000 oralov.
Oral, avstrijski	1600 □ sež.
Štirjaški seženj	36 □ čev.
" čevelj	144 □ pavc.

Druge mere.

Vagan posetve	533.333 □ sež.
Postat vinograda	1200 □ "
Ara, francoska	27.112 □ "
Hektara, franc.	1.760 oral.

Mere na debelost.

Avstrijske postavne mere.

Kočni seženj	216 k. čev.
" čevelj	1728 k. pavc.

Druge mere.

Kočni-pavec, pariški	1.083 d. k. pc.
Stera, francoska	31.64 k. čev.

Votle mere za suhe stvari.

Avstrijske postavne mere.

Vagan, dunajski	8 osmink.
Osminka	4 bokale.
Merica	2 bokala.
Bokal ali pinta	2 poliča.
Polič	2 maselca.

Druge mere.

Birgelj, celjovski	1.333 d. vag.
" graški	1.311 "
" marburški	1.406 "
Bokal, teržaški	1.357 d. bok.
Hektoliter, franc.	2.141 d. vag.

Liter, francoski	0.687 d. bok.
Mernik, novi krajn-	
ski (16 d. bok.)	0.5 d. vag.
" stari krajnski	0.437 "
" stari celjski	0.432 "
Polovnik, teržaški	0.401 "
Somma, metrična, italijanska	1.622 "
Star, krajn. (4 stari merniki)	1.748 "
" teržaški	1.5 "
Vagan, peštanski	1.232 "

Votle mere za tekoče stvari.

Avstrijske postavne mere.

Vedro, avstrijsko	40 bokalov.
Bokal ali pinta	2 poliča.
Polič	2 maselje.

Druge mere.

Barigla, primorska	1.166 a. ved.
Čeber, vipavski (50 bokalov)	1.25 "
" ogerski veliki	1.468 "
Hektoliter, franc.	1.718 "
Kvinč, primorski (60 bokalov)	1.5 "

Liter, francoski	0.627 a. bok.
Polovnjak štajarski	5 a. ved.
Šartin, štajarski	10 "
Vedro, poljansko (15 bokalov)	0.337 "
" horvaško in celjsko (20 b.)	0.5 "
" trebansko (30 bokalov)	0.75 "
" dolensko (32 bokalov)	0.8 "
Vorna teržaška	1.162 "

Tehte za vaganje reči.

Avstrijske postavne tehte.

Cent, dunajski (1.120 colnih centov)	100 funtov.
Funt, dunajski (1.120 colnih funtov)	32 lotov.
Lot, dunajski (0.035 colnega funta)	4 kvintelei.
Cent, novi colni (100 colnih funtov)	89.285 d. funt.
Funt, novi colni (500 francoskih gram)	28.571 lotov.
Manjše deline funta so desetinke, stotinke, tisućinke.	

Druge tehte.

Funt, budski,	28 d. lotov.
Gram, francoska	0.228 d. kv.
Kilogram, francoski	1.785 d. ft.
Kvintal, francoski (200 colnih funt.)	178.571 d. funt.
Libra, beneška	0.851 d. funt.
Marka, kolonijska (16 dunajskih lot.)	0.5 d. funtov.
Pud, rusovski	29.250 d. funt.
Tunja, mornarska	20 d. cent.
Unča, dunajska	2 d. lot.
" teržaška	8 d. lot.

Denarji novi in stari.

Po novejših cesarskih postavah se morajo vse plačila šteti po novem avstrijskem denarji. Iz 1 novega funta srebra se kuje po 30 zveznih tolarjev, in po 45 avstrijskih goldinarjev, iz 1 novega funta zlata pa se kuje po 50 zveznih kron, in po 100 polkron. Veljava srebernega denarja je stanovitna, veljava zlatega in ptujega denarja se ravna po kupčijski ceni.

Avstrijski postavni denarji.

Sreberni.

Veliki zvezni tolar	3 fl. — kr.
Mali zvezni tolar	1 " 50 "
Dvogoldinarski tolar	2 " — "

Goldinar, zlatnik ali forint	1 fl. — kr.
Petica ali četertnik (4 na 1 fl.)	— " 25 "
Desetica (10 na 1 fl.)	— " 10 "
Peterka (20 na 1 fl.)	— " 5 "

Kupreni.

4 Kraje.	— fl. 4 kr.
Krajcar ali sold (100 na 1 fl.)	— „ 1 „
Polkrajcar ali polsold	— „ 0.5 „

Papirnati.

Bankovci po 1 fl., 5 fl., 10 fl., 100 fl. in 1000 fl.	

Razmera starih in novih denarjev.

100 fl. konvencijnih	105 fl. — kr.
100 „ dun. veljave	42 „ — „
100 „ renskih	87.50 „ — „
100 lir avstrijskih	35 „ — „

Stari avstrijski denarji.

Sreberni.

Dvogoldinarski tolar in avstrijan. skudo	2 fl. 10 kr.
Goldinar, polskudo	1 „ 5 „
Dvajsetica, nova, in avstrijan. lira	— „ 35 „
„ stara	— „ 34 „
Desetica, pollira	— „ 17 „
Peterka, četertlira	— „ 8.5 „
Šestica,	— „ 10 „
Groš, sreberni	— „ 5 „
Križavec	2 „ 30 „

Polkrižavec	1 fl. 12 kr.
Četertkrižavec	— „ 55 „

Drugi denarji.

Zlati.

Krona, zlata nova	13 fl. 50 kr.
Polkrona	6 „ 75 „
Cekin ali dukat, av- strijski	4 „ 72.5 „
Suverendor ali so- vran avstrijski	14 „ — „
Friderikdor, pruski	7 „ 70 „
Imperial, ruski	8 „ 1.5 „
Napoleondor, fran- coski (20 frankov)	8 „ 10 „
Suverendor, angle- ški	10 „ — „

Sreberni.

Duro, španski	2 fl. 10.3 kr.
Frank, francoski	— „ 40.5 „
Funt šterlingov, an- gleški	9 „ 89.5 „
Goldinar, južnonem- ški	— „ 85.7 „
Lira, italijanska	— „ 40.5 „
Piaster, turški	— „ 8.9 „
Drahma gerška	— „ 36.2 „
Rubelj, ruski	1 „ 61.9 „
Skudo, rimski	2 „ 17.6 „
Tolar, za 5 frankov	2 „ 2.5 „
„ za 5 lir ital.	2 „ 2.5 „

Pri premenjevanji starega in novega denarja sploh velja vodilo :

4 stari krajcarji dajo 7 novih; 20 starih goldinarjev da 21 novih; in 1 star goldinar da 1 gld. 5 kr. novega denarja.

Stari krajcarji se lahko premenijo v nove, če se k številu starih pridene polovica in še četertina tistega števila. Na pr. 20 kr.; k 20 polovica 10, in še četertina 5, je to 35 n. kr.

Stari goldinarji se premenijo v nove, če se k številu starih prišteje po 5 odstotka ali percentov; na pr. 100 fl. da 105 n. fl.

Denar dunajske veljave se lahko premeni naj poprej v konvencijnega (250 fl. dun. velj. da 100 fl. konv.), po tem v novega.

Premenjava starega avstr. denarja v novega.

Stari denar		Novi denar		Stari denar		Novi denar	
fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.
—	$\frac{1}{4}$	—	0·43	—	42	—	73·5
—	$\frac{1}{2}$	—	0·87	—	43	—	75·25
—	$\frac{3}{4}$	—	1·31	—	44	—	77
—	1	—	1·75	—	45	—	78·75
—	2	—	3·5	—	46	—	80·5
—	3	—	5·25	—	47	—	82·25
—	4	—	7	—	48	—	84
—	5	—	8·75	—	49	—	85·75
—	6	—	10·5	—	50	—	87·5
—	7	—	12·25	—	51	—	89·25
—	8	—	14	—	52	—	91
—	9	—	15·75	—	53	—	92·75
—	10	—	17·5	—	54	—	94·5
—	11	—	19·25	—	55	—	96·25
—	12	—	21	—	56	—	98
—	13	—	22·75	—	57	—	99·75
—	14	—	24·5	—	58	1	1·5
—	15	—	26·25	—	59	1	3·25
—	16	—	28	1	—	1	5
—	17	—	29·75	2	—	2	10
—	18	—	31·5	3	—	3	15
—	19	—	33·25	4	—	4	20
—	20	—	35	5	—	5	25
—	21	—	36·75	6	—	6	30
—	22	—	38·5	7	—	7	35
—	23	—	40·25	8	—	8	40
—	24	—	42	9	—	9	45
—	25	—	43·75	10	—	10	50
—	26	—	45·5	11	—	11	55
—	27	—	47·25	12	—	12	60
—	28	—	49	13	—	13	65
—	29	—	50·75	14	—	14	70
—	30	—	52·5	15	—	15	75
—	31	—	54·25	16	—	16	80
—	32	—	56	17	—	17	85
—	33	—	57·75	18	—	18	90
—	34	—	59·5	19	—	19	95
—	35	—	61·25	20	—	21	—
—	36	—	63	21	—	22	5
—	37	—	64·75	22	—	23	10
—	38	—	66·5	23	—	24	15
—	39	—	68·25	24	—	25	20
—	40	—	70	25	—	26	25
—	41	—	71·75	26	—	27	30

Stari denar		Novi denar		Stari denar		Novi denar	
fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.
27	—	28	35	73	—	76	65
28	—	29	40	74	—	77	70
29	—	30	45	75	—	78	75
30	—	31	50	76	—	79	80
31	—	32	55	77	—	80	85
32	—	33	60	78	—	81	90
33	—	34	65	79	—	82	95
34	—	35	70	80	—	84	—
35	—	36	75	81	—	85	5
36	—	37	80	82	—	86	10
37	—	38	85	83	—	87	15
38	—	39	90	84	—	88	20
39	—	40	95	85	—	89	25
40	—	42	—	86	—	90	30
41	—	43	5	87	—	91	35
42	—	44	10	88	—	92	40
43	—	45	15	89	—	93	45
44	—	46	20	90	—	94	50
45	—	47	25	91	—	95	55
46	—	48	30	92	—	96	60
47	—	49	35	93	—	97	65
48	—	50	40	94	—	98	70
49	—	51	45	95	—	99	75
50	—	52	50	96	—	100	80
51	—	53	55	97	—	101	85
52	—	54	60	98	—	102	90
53	—	55	65	99	—	103	95
54	—	56	70	100	—	105	—
55	—	57	75	200	—	210	—
56	—	58	80	300	—	315	—
57	—	59	85	400	—	420	—
58	—	60	90	500	—	525	—
59	—	61	95	600	—	630	—
60	—	63	—	700	—	735	—
61	—	64	5	800	—	840	—
62	—	65	10	900	—	945	—
63	—	66	15	1000	—	1050	—
64	—	67	20	2000	—	2100	—
65	—	68	25	3000	—	3150	—
66	—	69	30	4000	—	4200	—
67	—	70	35	5000	—	5250	—
68	—	71	40	6000	—	6300	—
69	—	72	45	7000	—	7350	—
70	—	73	50	8000	—	8400	—
71	—	74	55	9000	—	9450	—
72	—	75	60	10000	—	10500	—

Poštetev obrest ali interesov.

Kapital		na 1 leto		na 1 mesec		Kapital		na 1 leto		na 1 mesec	
fl.		fl.	kr.	fl.	kr.	fl.		fl.	kr.	fl.	kr.
Po 1 od 100						Po 2¹/₂ od 100					
o	1	—	1	—	0·08	od	1	—	2·5	—	0·20
	2	—	2	—	0·16		2	—	5	—	0·41
	3	—	3	—	0·24		3	—	7·5	—	0·62
	4	—	4	—	0·33		4	—	10	—	0·83
	5	—	5	—	0·41		5	—	12·5	—	1·04
	6	—	6	—	0·49		6	—	15	—	1·24
	7	—	7	—	0·58		7	—	17·5	—	1·45
	8	—	8	—	0·66		8	—	20	—	1·66
	9	—	9	—	0·74		9	—	22·5	—	1·87
	10	—	10	—	0·83		10	—	25	—	2·08
	20	—	20	—	1·66		20	—	50	—	4·17
	30	—	30	—	2·49		30	—	75	—	6·25
	40	—	40	—	3·33		40	1	—	—	8·34
	50	—	50	—	4·16		50	1	25	—	10·43
	100	1	—	—	8·33		100	2	50	—	20·86
	200	2	—	—	16·66		200	5	—	—	41·73
	300	3	—	—	24·99		300	7	50	—	62·59
	400	4	—	—	33·33		400	10	—	—	83·45
	500	5	—	—	41·66		500	12	50	1	4·33
	1000	10	—	—	83·33		1000	25	—	2	8·66
po 2 od 100						po 3 od 100					
od	1	—	2	—	0·16	od	1	—	3	—	0·25
	2	—	4	—	0·33		2	—	6	—	0·50
	3	—	6	—	0·49		3	—	9	—	0·75
	4	—	8	—	0·66		4	—	12	—	1·00
	5	—	10	—	0·83		5	—	15	—	1·25
	6	—	12	—	0·99		6	—	18	—	1·50
	7	—	14	—	1·16		7	—	21	—	1·75
	8	—	16	—	1·33		8	—	24	—	2·00
	9	—	18	—	1·49		9	—	27	—	2·25
	10	—	20	—	1·66		10	—	30	—	2·50
	20	—	40	—	3·33		20	—	60	—	5·00
	30	—	60	—	4·99		30	—	90	—	7·50
	40	—	80	—	6·66		40	1	20	—	10·00
	50	1	—	—	8·33		50	1	50	—	12·50
	100	2	—	—	16·66		100	3	—	—	25·00
	200	4	—	—	33·33		200	6	—	—	50·00
	300	6	—	—	49·99		300	9	—	—	75·00
	400	8	—	—	66·66		400	12	—	1	—
	500	10	—	—	83·33		500	15	—	1	25·00
	1000	20	—	1	66·66		1000	30	—	2	50·00

Poštetev obrest ali interesov.

Kapital	na 1 leto		na 1 mesec		Kapital	na 1 leto		na 1 mesec			
	fl.	fl. kr.	fl.	kr.		fl.	fl. kr.	fl.	kr.		
Po 3¹/₂ od 100					Po 5 od 100						
od	1	—	3·5	—	0·29	od	1	—	5	—	0·41
	2	—	7	—	0·58		2	—	10	—	0·83
	3	—	10·5	—	0·87		3	—	15	—	1·24
	4	—	14	—	1·16		4	—	20	—	1·66
	5	—	17·5	—	1·45		5	—	25	—	2·08
	6	—	21	—	1·74		6	—	30	—	2·49
	7	—	24·5	—	2·04		7	—	35	—	2·91
	8	—	28	—	2·33		8	—	40	—	3·33
	9	—	31·5	—	2·62		9	—	45	—	3·74
	10	—	35	—	2·91		10	—	50	—	4·16
	20	—	70	—	5·83		20	1	—	—	9·33
	30	1	5	—	8·74		30	1	50	—	12·49
	40	1	40	—	11·66		40	2	—	—	16·66
	50	1	75	—	14·58		50	2	50	—	20·83
	100	3	50	—	29·16		100	5	—	—	41·66
	200	7	—	—	58·33		200	10	—	—	93·33
	300	10	50	—	87·94		300	15	—	1	24·99
	400	14	—	1	16·66		400	20	—	1	66·66
	500	17	50	1	45·83		500	25	—	2	8·33
	1000	35	—	2	91·66		1000	50	—	4	16·66
po 4 od 100					po 6 od 100						
od	1	—	4	—	0·33	od	1	—	6	—	0·5
	2	—	8	—	0·66		2	—	12	—	1
	3	—	12	—	0·99		3	—	18	—	1·5
	4	—	16	—	1·33		4	—	24	—	2
	5	—	20	—	1·66		5	—	30	—	2·5
	6	—	24	—	1·99		6	—	36	—	3
	7	—	28	—	2·33		7	—	42	—	3·5
	8	—	32	—	2·66		8	—	48	—	4
	9	—	36	—	2·99		9	—	54	—	4·5
	10	—	40	—	3·33		10	—	60	—	5
	20	—	80	—	6·66		20	1	20	—	10
	30	1	20	—	9·99		30	1	80	—	15
	40	1	60	—	13·33		40	2	40	—	20
	50	2	—	—	16·66		50	3	—	—	25
	100	4	—	—	33·33		100	6	—	—	50
	200	8	—	—	66·66		200	12	—	1	—
	300	12	—	1	—		300	18	—	1	50
	400	16	—	1	33·33		400	24	—	2	—
	500	20	—	1	66·66		500	30	—	2	50
	1000	40	—	3	33·33		1000	60	—	5	—

Sejmi, bližnji in daljni.

Na Krajskem.

- V Ljubljani**, glavnem mestu, v 3. poned. po sv. 3 kraljih, v 1. poned. m. maja, v poned. po sv. Petru in Pavlu, po malem šmarnu, in po sv. Leopoldu; vsak sejem terpi ves teden.
- V Bistrici**, na Pivki, v poned. po sv. Jurju, in po sv. Martinu.
- V Bistrici**, v Bohinju, 24. jun. in 6. dec.
- Na Blokah**, nad Ložem, v poned. po sv. imenu Jezusovem in 29. sept.
- Na Bučki**, v Kerškem kant., 24. febr., 25. apr., v poned. pred kresom, v poned. pred sv. Mihelom in 11. nov.
- V Buseci vasi**, v kostanjevskem kant., v torek po beli ned., v binkoštni torek, 9. sept. in 13. nov.
- V Cerkljah**, 17. jan., veliki petek, 16. avg. in 21. okt.
- V Cerknici**, 24. febr., v 4. poned. po veliki noči, 26. jul. in 2. nov.
- V Čermošnicah**, v Novomeškem kant., 12. marca, 24. jun. in v poned. po roženkr. nedelji.
- V Černem verhu**, nad Vipavo, 24. apr. in v poned. po mal. Šmarnu.
- V Černomlju**, vsaki kvaterni torek, veliki torek, v torek po sv. Petru in Pavlu in po sv. Simonu in Judu.
- V Česnicah**, v Berdskem kant., velikon. torek, 24. jun. in 28. okt.
- V Doberničah**, v Trebanskem kant., v torek velikon., 4. maja in v sredo po sv. Jakobu.
- Na Dobrovi**, 14. febr., veliki poned. in 29. avg.
- V Dobu**, v Berdskem kant., 14. febr., 15. jun., 10. avg., 28. dec.
- V Doljih**, v Mokronoškem kant., 20. jan., v 3. poned. po velikinoči, v poned. pred sv. Lovrencom in 29. sept.
- V Dolu**, v Berdskem kant., 26. marca in 5. avg.
- V Gočah**, na Vipavskem, 30. nov.
- V št. Gothardu**, v Berdskem kant., cvetni petek, 5. maja, 25. maja in 2. jul.
- V Grahovem**, v Planinskem kant., 9. febr. in 17. apr.
- V Hotedrašici**, v Planinskem kant., 10. okt. in 21. nov.
- V Idrii**, veliko sredo, 16. maja, 15. okt. in 4. dec.
- V Idrii spodnji** (pri fari), 3. maja, 17. avg., v poned. po roženkr. ned. in 11. nov.
- Na Igu**, 27. febr., 20. marca, v 2. poned. po velikinoči, binkoštni četrtek, 10. avg. in 11. nov.
- V Izlakah** pri sv. Jurju, v Litijskem kant., 24. apr. in v poned. po sv. Tilnu.
- V št. Jerneju**, v Kostanjevskem kant., v poned. po sv. Trojici, 24. avg. in v poned. po vernih dušah.
- Na Jesenicah**, v Radoliškem kant., 22. jul. in 2. nov.
- V št. Jurju**, pri Svibnem, v Radeškem kant., 24. apr. in 24. jun.
- V Kamni gorici**, v Radoliškem kant., 10. avg. in 4. dec.
- V Kamniku**, 20. jan., 12. marca, 9. jun., 24. avg., 15. okt. in 4. dec.

- Na *Kerki*, v Višenjskem kant., v poned. po sv. 3 kraljih, 16. maja.
 5. jun. in v poned. po roženkr. ned.
- V *Kerškem*, 3. febr., pustni ponedeljek, 18. marca, 4. maja, 4. jun.,
 2. avg., v poned. po sv. Lukežu in 25. nov.
- V *Kočevju*, 20. jan., 4. maja, 15. jun., 25. jul., 24. avg., 30. nov., 31. dec.
- V *Kostanjevici*, v poned. po tihi ned., po sv. Jakobu, po sv. Mi-
 helu in kvat. poned. v adventu.
- V *Krajnski gori*, v poned. pred žegnansko ned.
- V *Kranju*, 25. apr., 1. avg., 21. sept., 18. okt. in 11. nov.
- V *Krašnji*, v Berdskem kant., 5. avg. in 21. dec.
- V *Kropi*, v Radoljskem kant., 12. jul. in 6. nov.
- V št. *Lambertu*, v Litijskem kant., 14. febr., 22. maja in 17. sept.
- V *Lašičah*, v poned. pred sv. Matijem, v čet. pred binkošti, 21.
 jun. 9. sept. in 6. nov.
- V *Leskovcu*, pri Kerškem, v poned. pred sv. Jurjem in 14. avg.
- V *Litii*, v poned. po 4. nedelji v postu, 4. maja, v poned. po sv.
 Telesu, po sv. Mihelu in po sv. Miklavžu.
- V *Logatcu doljnem*, v Planinskem kant., 3. jan., 12. marca, 24. okt.
- V *Logatcu gornjem*, v petek po vnebohodu Krist., v poned. po
 roženkr. ned. in 13. dec.
- V *Loki*, 17. marca, 24. apr., binkoštni torek, 24. jul., 24. avg.,
 29. sept. in 25. nov.
- V *Ložu*, 4. maja, 16. avg. in 28. okt.
- V št. *Lovrencu*, v Trebanskem kant., 10. avg. in 23. nov.
- V *Lukovcu*, v Berdskem kant., 3. febr., 26. marca, 27. apr. in 9. sept.
- V *Matenji vasi*, v Postojnskem kant., 24. jun.
- V *Mengšu*, 9. febr., 17. marca, 25. maja, 29. sept., 6. nov. in
 13. dec.
- V *Mettiki*, v torek po sv. 3 kraljih, po svečnici, po sv. Jožefu,
 po beli ned., po binkoštih, po sv. Marjeti, po velikem šmarnu,
 po sv. Mihelu, po sv. Martinu in po sv. Miklavžu.
- Na *Mirni*, v Trebanskem kant., 24. jun. in 3. nov.
- V *Mirni peči*, v Novomeškem kant., 20. marca, 31. maja, 30. jun.,
 29. sept. in 29. dec.
- V *Mokronogu*, v sab. pred tiho ned., v sab. pred sv. Jernejem,
 28. okt. in 9. dec.
- V *Moravčah*, v Berdskem kant., 24. febr., veliki poned., 16. maja,
 21. jun. in 11. nov.
- V *Motniku*, v Kamniškem kant., 12. febr., v 3. poned. v postu,
 22. apr., 2. jun. in v sredo po roženkr. nedelji.
- V *Novem mestu*, v torek po sv. Antonu p., pred sv. Jurjem, po
 sv. Jerneju, po sv. Luku in po sv. Andreju.
- V *Planini*, 24. apr., 12. jul., 16. avg. in 30. nov.
- V *Polhovem gradcu*, v Verhniškem kant., v poned. pred tiho ned.
 in 13. jun.
- V *Podveljbu*, na Vipavskem, 25. maja in kvaterni četertek v jeseni.
- V *Polšnjeku*, v Litijskem kant., v poned. po sv. Urhu.
- V *Postojni*, v poned. po vnebohodu Krist., 24. avg., 18. okt. in 3. dec.
- V *Radečah*, v 1. poned. v postu, v poned. pred sv. Jurjem, 28.
 jun., 1. sept., v poned. po sv. Martinu in 27. dec.

- V *Radohovi vasi*, v Višnjagorskem kant., 2. jan., pustni poned., v poned. pred sv. Urbanom in pred sv. Lukom.
- V *Radolici*, 12. marca, 24. apr., binkoštni torek, 26. jul., 28. okt., 13. dec.
- Na *Raki*, v Kerškem kant., kvaterno sab. v postu in 19. nov.
- Na *Razdertem*, v Senožeškem kant., 14. febr. in 11. nov.
- V *Ratečah*, pri Krajski gori, v poned. po žegnanski ned
- V *Ribnici*, 2. jan., v 2. poned. po veliki noči, 24. jun., v poned. po 2. avg. in 21. sept.
- V *Rovtah*, v Verhniškem kant., v poned. po tihi ned., 24. jun., 10. avg. in 29. sept.
- V št. *Rupertu*, v Mokronoškem kant., 16. avg. in v poned. pred s. Luk.
- V *Senožecah*, v binkoštni četert. in v poned. po kvat. nedelji v jeseni.
- Na *Skaručni*, v Kamniškem kant., 15. apr., 1. sept. in 28. okt.
- Na *Slančjem verhu*, v Mokronoškem kant. 4. jul.
- V *Slapjem*, na Vipavskem, veliki poned. in 22. nov.
- V *Soderšici*, v Ribniškem kant., v poned. pred sv. Gregorjem, 22. jul. in 15. okt.
- V *Sorici*, v Loškem kant., 1. maja in 18. okt.
- V *Starem logu*, na Kočevskem, 13. apr.
- V *Starem tergu*, v Černomeljskem kant., 13. jun. in 1. okt.
- V *Švibnem*, v Radeškem kant., 1. maja in 25. maja.
- V *Šmarji*, v Ljubljanskem kant., 16. maja.
- V *Šmartnem*, pri Litii, v poned. po sv. Jakobu in po sv. Martinu.
- V *Šturji*, na Vipavskem, 1. febr., v poned. po beli ned. in v sredo po roženkr. ned.
- V *Ternovem*, na Pivki, v poned. po sv. 3 kraljih, po sv. Petru in Pavlu in 19. okt.
- V *Teržišu* (pri sveti Trojici), v Mokronoškem kant., v poned. pred vnebohodom Krist., po sv. Trojici in 23. jun.
- V *Teržiču*, 18. marca, veliki četrtek, v poned. po sv. Trojici, 30. nov. in 21. dec.
- V *Toplicah*, pri Novem mestu, 21. jan., v četrtek po sv. Matiju, po sv. Florijanu, pred vnebovzetjem Marije D. in po roženkr. ned.
- Na *Travi*, na Kočevskem, 1. maja, v poned. po sv. Urhu in 10. avg.
- Na *Trebelnem*, v Mokronoškem kant., v sab. po velikinoči.
- V *Trebnem*, 13. jun., 12. jul. in 16. avg.
- V *Turjaku*, v Laščanskem kant., 12. marca in 30. nov.
- Na *Uncu*, v Planinskem kant., 17. jan. in 1. poned. m. marca.
- Na *Vačah*, v Litijškem kant., v poned. po beli ned., v torek po sv. Trojici, 16. avg. in 30. nov.
- Na *Veliki loki*, v Trebanskem kant., 12. maja in 25. jul.
- Na *Verhniki*, v kvat. poned. v postu, velikonočni torek, v poned. pred vnebohodom Krist., po sv. Trojici, 25. jul., 6. nov. in 27. dec.
- V *Verhpolju*, na Vipavskem, 22. jan. in 9. jun.
- Na *Veseli gori*, v Mokronoškem kant., 12. marca in v sab. pred angeljsko ned.
- V št. *Vidu*, nad Blokami, v poned. po sv. Gregorju, po sv. Vidu in po sv. Jerneju.
- V št. *Vidu*, pri Zatičini, velikonočno sredo, binkoštni torek, 15. jun., v poned. po malem šmarnu in po roženkr. ned.

- V št. *Vidu*, na Vipavskem, 14. marca, 15. jun. in 14. avg.
 V *Vipavi*, pustni poned., velikonočni torek, v poned. po angeljski ned. in 28. oktobra.
 V *Višnji gori*, vsaki poned. po kvaterni ned., veliki poned., 24. jun., 26. jul., 1. sept. in v poned. po vsih svetnikih.
 Pri sv. *Voljbenku*, v Loškem kant., v saboto po sv. Jurji in po sv. Jakobu.
 V *Zagorju*, za Savo, 9. febr., 12. maja, 30. jun., 2. nov., 31. dec.
 V *Zagorju*, na Pivki, 17. jan., vel. poned., binkoštni poned. in 11. nov.
 V *Zaticini*, v Višenjskem kant., veliki četrtek, v poned. po vnebohodu Krist., 20. avg. in 25. nov.
 V *Železnikih*, 17. jan., velikonočni torek, 10. avg. in 30. nov.
 V *Žireh*, v Iderskem kant., 17. jan., sredpostno in veliko sredo, 4. jul. in 21. okt.
 V *Zužembergu*, 3. febr., 12. marca, 24. apr., 9. jun., v dan po vnebohodu Krist., 14. sept., 28. okt. in 6. dec.

Na Štajarskem.

- V *Gradcu*, glavnem mestu, v 4. poned. v postu in 1. sept.; vsak sejem terpi tri tedne.
 V št. *Andražu*, pri Ptujem, 20. jan. in 30. nov.
 V *Arnožu*, v Lipniškem kant., 20. jan., cvetni petek in 24. sept.
 V *Arvežu*, v Graškem okrogu, 24. febr., križev poned., 20. jul., 24. avg., v poned. po sv. Mihelu in 21. nov.
 Pri sv. *Barbari*, v Ptujskem kant., 20. marca, v velikonočni torek, 5. maja, 15. jun., v poned. po škapul. ned., 10. avg. in 29. sept.
 V *Bistrici slovenski*, 24. febr., 27. marca, 4. maja, 25. jul., 24. avg. in 29. sept.
 V *Braslovcah*, v Vranskem kant., v poned. po sv. Matiju, cvetni petek, križevo sredo in v poned. pred sv. Matevžem.
 V *Brežcah*, 14. febr., v poned. po sv. Florijanu, 13. jun., 10. avg., 6. nov. in kvat. sab. v adventu.
 V *Bruku*, poleg Mure, v 1. poned. v postu, binkoštni torek in 11. nov.
 V *Celju*, sredpostno sredo, 1. maja, 15. jun., 10. in 28. avg., 21. okt. in 30. nov.
 Na *Doberni*, v Celjskem kant., v poned. po Svečnici, v poned. po roženkr. ned., 6. dec.
 Pri sv. *Duhu*, v Ločah, v Konjiškem kant., velikon. torek in 13. jun.
 Pri sv. *Emi*, v Jelsograškem kant., v binkoštni torek.
 Pri št. *Florjanu*, v Landsberskem kant., 4. maja, vsaki kvat. poned., veliki četrtek in 21. dec.
 V *Frauhajmu*, v Marburskem kant., 26. jul. in 21. sept.
 V *Firštenfeldu*, v Graškem okrogu, v 2. poned. po božiču, križev poned., 24. jun., 28. avg., v poned. pred vsemi sveti in pred sv. Miklavžem.
 V *Gomilici*, v Lipniškem kant., 25. jan., 30. jun. in 14. nov.
 V *Gomilskem*, v Vranskem kant., 4. dec.
 V *Gornjem gradu*, 6. febr., 4. maja in 9. sept.
 Na *Hajdini*, v Marburskem kant., 5. sab. po velikinoči, 1. maja in 30. avg.
 V *Hojcah*, v Marburskem kant., 23. apr.

- V št. *Ilu*, v Marburskem kant., 5. apr. in 4. sept.
- V *Ivnici*, v Graškem okrogu, cvetni petek, 23. apr., 22. jul. in 14. sept.
- Pri sv. *Jakobu na Dolih*, 10. marca, v poned. po sv. Jurji, 31. jul. v poned. po sv. Mihelu.
- V št. *Janžu*, v Marenberskem kant., 17. jan. in v poned. po sv. imenu Mariinem.
- V *Jarenini*, v Marburskem kant., 3. febr., veliki četrtek, križev poned., 10. avg., 16. avg. in v poned. po roženkranski nedelji.
- V *Judenburgu*, v petek po vnebohodu Krist. in 21. okt.
- V št. *Jurju*, v št. Lenartskem kant., 23. apr.
- V št. *Jurju*, v Marburskem kant., 23. apr. in 8. jul.
- V št. *Jurju*, pod Rifnikom v Celjskem kant., 12. marca, 23. apr., 4. maja, v poned. po sv. Trojici, 22. jun., po kvat. ned. v jeseni in 28. okt.
- V št. *Jurju na Tabru*, v Vranskem kant., 10. marca, 25. apr.
- V *Konjicah*, veliki četrtek, v poned. po sv. Jurju, križevo sredo, 24. jun., 31. jul., v poned. po sv. Mihelu in 3. nov.
- V *Kostrivnici*, v Rogoškem kant., 10. marca, 25. apr., 15. jun., 30. jul.
- V *Kozjem*, 16. apr., 25. jul. in 7. sept.
- Pri sv. *Križu*, v Lutenberskem kant., 26. jul.
- Na *Laškem*, 24. febr., veliki četrtek, 23. apr., binkoštni torek, 24. jun., 21. sept., 11. nov. in 21. dec.
- V *Lambahu*, v Marburskem kant., 15. jun. in 16. avg.
- V *Lembergu*, v Jelsograškem kant., v 4. poned. v postu, cvetni petek, 12. apr., v poned. po sv. Urhu in 5. avg.
- V *Landsbergu*, v Graškem okrogu, 2. nov.
- V št. *Lenartu*, v slov. goricah, v poned. po beli ned., 24. jun., 2. avg. in 6. nov.
- V *Lipnici*, v Graškem okrogu, v poned. po svečnici, 1. maja, 25. jul. in 11. nov.
- V *Ljubnem*, na gornjem Štaj., 25. jul. in 30. nov.
- Na *Ljubnem*, v Gornjograškem kant., 1. maja in 19. nov.
- V *Loki*, v Laškem kant., 22. maja, v poned. po sv. imenu Mariinem.
- V št. *Lovrencu*, na Ptujskem polju, 10. avg. in 29. sept.
- V št. *Lovrencu*, v pušavi, v Marburskem kant., 4. maja in 10. avg.
- V *Lučah*, v Arveškem kant., velikonočni in binkoštni torek, 10. avg., 21. sept. in 6. dec.
- V *Lutenbergu*, velikonočni in vsaki kvat. torek.
- Pri sv. *Magdalenii*, pri Marburgu, 22. jul.
- V *Marburgu*, v sab. pred svečnico, 4. jul. in v sab. po sv. Luku.
- V *Marenbergu*, v 4. poned. po božiču, cvetni poned., binkoštni torek, 29. sept. in 11. nov.
- V *Mariinem Celju*, na gornjem Štaj., v petek po vnebohodu Krist. in 16. avg.
- Pri sv. *Marjeti*, v Ptujskem kant., 20. jul.
- Pri *Materi Božji*, v pušavi, v Marburskem kant., v poned. po velikem šmarnu.
- V *Mozirju*, v Gornjograškem kant., 5. apr., 15. jun., v poned. pred malem šmarnom, 16. avg. in 18. okt.
- V *Mureku*, 16. marca, 16. maja, 14. avg., 29. sept. in 6. dec.
- Pri *Novi cerkvi*, v Celjskem kant., 10. avg.
- Pri *Novi štifti*, v Ptujskem kant., 18. marca, velikonočni torek, in 2. jul.

- V *Olimju*, v Kozjanskem kant., 22. maja, v poned. pred binkošti in 30. jun.
 V *Ormužu*, cvetni petek, v poned. po s. Jakobu in 11. nov.
 Pri sv. *Petru*, pod sv. gorami, v Kozjanskem kant., 7. sept.
 Na *Pilštanju*, v Kozjanskem kant., 9. jun., 16. avg. in 29. sept.
 Na *Planini*, v Kozjanskem kant., 1. marca, 12. maja, 15. jun., 13. jul., 15. okt. in 3. dec.
Podsredo, v Kozjanskem kant., v tiho saboto, 3. maja, v binkoštno sab., 24. jun., 21. sept. in 19. nov.
Podčetertkom, v Kozjanskem kant., 16. marca, velikonočni torek, 10. avg. in 21. nov.
 Na *Polju*, v Kozjanskem kant., 8. maja in 4. dec.
 V *Ptuju*, 23. apr., 5. avg., in 25. nov.
 V *Radgoni*, v Graškem okrogu, 14 dni pred pustom, binkoštni torek, 10. avg. in 15. nov.
 V *Rajhenbergu*, v Sevniskem kant., veliki četrtek, v poned. pred binkošti, v poned. po sv. Telesu in 30. jun.
 V *Rogatcu*, 24. febr., 21. marca, v poned. po beli nedelji, križev poned., 25. maja, 13. jun., 12. jul., 24. avg., 14. sept. in 30. nov.
 V št. *Rupertu*, v št. Lenartskem kant., 24. sept.
 V *Rušah*, v Marburskem kant., v poned., četrtek in saboto po malem šmaru.
 V *Selnici*, v Marburskem kant., veliki poned., 3. maja in 6. nov.
 V *Sevnici*, na Savi, 14. febr., cvetni poned., velikonočno sredo in 22. jun.
 V *Slovenjemgradu*, 25. jan., v 4. in 6. saboto v postu, 12. maja, 10. avg. in 10. nov.
 V *spodnji Poljskavi*, v Bistriškem kant., 10. marca in 30. jun.
 V *Središču*, v Ormuškem kant., 14. febr., binkoštni torek in 24. avg.
 V *Svičini*, v Marburskem kant., 16. marca, 4. maja in 30. nov.
 V *Šetalih*, v Marburskem kant., 24. jun., 25. jul. in v poned. po velikem šmaru.
 V *Šmarji*, v Celjskem kant., v poned. po sv. 3 kraljih, v 3. poned. po velikinoči, v poned. po sv. imenu Mariinem in 4. dec.
 V *Šoštanju*, velikon. torek, 22. jun., 12. jul. in 29. sept.
 V *Štrasu*, v Lipniškem kant., 26. marca, 24. jun. in 28. nov.
 V *Švambergu*, v Graškem okrogu, 12. marca, in 24. jun.
 Na *Teharjih*, v Celjskem kant., 21. jan., 26. marca, 12. maj. in 26. jul.
 Pri sv. *Trojici*, v št. Lenartskem kant., 4. maja, 28. maja, 16. avg., 28. avg. in 24. sept.
 V *Velenju*, v Šoštanskem kant., 1. maja, križev poned. in 24. avg.
 V št. *Vidu*, v Ptujskem kant., 15. jun., 6. sept. in 6. nov.
 V *Vitanju*, v Konjiškem kant., sredpostno sredo, 25. maja in 20. jul.
 V *Vojniku*, v Celjskem kant., v poned. pred svečnico, po beli ned., 16. maja, 4. jul. in 18. okt.
 V *Vajtsbergu*, v Graškem okrogu, 1. torek v postu, velikonočni petek, 24. avg., 29. sept. in 28. okt.
 Na *Vranskem*, velikonočni torek in 2. sredo po velikinoči.
 V *Vildonu*, v Graškem okrogu, 24. febr., velikon. torek, 2. jul., 22. jul., 29. sept. in 25. nov.
 V *Žavcu*, v Celjskem kant., 14. febr., 29. avg. in 4. okt.

Na Koroškem.

- V *Celjovcu*, glavnem mestu, v poned. po sv. Janezu N. in po sv. Uršuli; vsak sejem 14 dni.
- V *Africanu*, v Beljaškem kant., v tihi četert., v poned. pred sv. Lukom in po sv. Katarini.
- V *Althofnu*, velikon. in binkoš. torek in v poned. po sv. Martinu.
- V št. *Andražu*, cvetni petek, 3. maja, 28. avg. in 30. nov.
- V *Beljaku*, v poned. po sv. 3 kraljih in po sv. Lovrencu.
- V *Blajbergu*, nemškem, v Beljaškem kant., 21. avg.
- V *Černi*, v Pliberskem kant., v poned. po sv. Florijanu in po sv. Jerneju.
- V *Doberli vasi*, v poned. pred sv. Lukom.
- V *Dravbergu*, doljnem, v št. Pavelskem kant., 21. sept.
- V *Dravbergu*, zgornjem, v Grajfenberskem kant., na pepelnico, v sredpostni petek, velikonočni torek, 4. maja, 14. in 28. jun., 9. in 24. nov.
- V *Eberstanju*, v torek pred cvetnico, pred binkošti, 29. sept. in 27. dec.
- V *Feldkirchnu*, v tergu, v poned. po znajd. sv. križa in 24. avg.
- V *Frežah*, 3 febr., 1. maja, 24. avg. in 28. okt.
- V *Gmindu*, v sab. po sv. treh kraljih, v 1. torek v postu, v poned. po malem šmarnu, po sv. Luku in 25. nov.
- V *Gradišu*, v Freškem kant., v poned. po beli ned., po malem šmarnu, po sv. Marjeti in 30. nov.
- V *Grajfenbergu*, 15. in 28. jun., 29. sept. in 25. nov.
- V *Gribinju*, v Velkovskem kant., v poned. po sv. Jožefu.
- V *Gutstanju*, v Pliberskem kant., 23. apr., 24. jun. in 21. okt.
- Pri sv. *Hemi*, na Kerki, 20. jan., bink. torek in 11. nov.
- V št. *Jakobu*, v Rožu, v poned. po malem šmarnu.
- V *Kapli*, 1. maja, 2. jul. in 28. okt.
- V *Kotočah*, v Maytenskem kant., 3. febr., v petek po vnebohodu Krist., 24. avg. in 2. poned. m. okt.
- V *Kutarčah*, v Althofenskem kant., pustni poned., 26. jul. in 21. okt.
- V *Labodi*, v št. Pavelskem kant., 12., marca, 4. maja, 24. avg. in 7. dec.
- V št. *Lenartu*, velikonočni in binkoštni torek, 10. avg. in 28. okt.
- V *Mavtnu*, 25. apr., v poned. pred s. Mihelom.
- V *Milštatn*, v sredo po sv. 3 kraljih, v 4. torek v postu, 23. apr., 18. okt. in kvat. sredo v adventu.
- V št. *Mohorju*, cvetni poned., v torek pred binkošti, in 28. okt.
- V *Mozirju*, v Celjovskem kant., 23. apr. in v poned. pred sv. Uršulo.
- V *Naborjetu*, v Trebiškem kant., v poned. pred vsemi svetniki.
- V *Paternionu*, v pustni poned., 8. jul., v poned. pred sv. Martinom in kvat. poned. v adventu.
- V št. *Pavlu*, 25. jan., velikon. in bink. torek in 29. sept.
- V *Pliberku*, 8. jun., 1. sept. in 6. nov.
- V *Podgorjah*, v Podklosterskem kant., binkoštni torek.
- Podkloštrom*, 4. maja in v poned. po vseh svetih.
- V *Pontablu*, v Trebiškem kant., 30. jun. in 16. okt.
- V *Pusarnici*, v Špitalskem kant., veliki poned. in 29. sept.
- V *Rajhenfelsu*, v št. Lenartskem kant., 25. jul.

- V *Renvegu*, v Gmindskem kant., velikon. torek, 1. maja in kvat. četertek v jeseni.
- V *Rožeku*, za Dravo, 29. sept.
- V *Šaksenbergu*, v Špitalskem kant., 1. maja, 25. jul. in 28. okt.
- V *Špitalu*, v 4. poned. v postu in v poned. po sv. Martinu.
- V *Strasbergu*, v poned. po sv. 3 kraljih, v 1. četertek v postu 25. jul., 10. avg. in 6. dec.
- Na *Trebižu*, v 1. sab. m. aprila, 30. jun., 16. okt. in 1. sab. m. okt.
- V *Trebnem*, v Beljaškem kant., v poned. po sv. Matiju in po povišanju sv. križa.
- V *Velkovcu*, 27. marca in 6. dec.
- V št. *Vidu*, v poned. po sv. imenu Jezusovem in 29. sept.; vsaki semenj po 4 tedne.
- V *Volfsbergu*, v poned. po sv. Telesu in 13. okt.; vsaki semenj po 4 tedne.
- V *Zgornji Beli*, v 3. poned. v postu. 21. sept. in 14. nov.

Na Primorskem.

- V *Terstu*, glavnem mestu, 1. do 20. avg., 2. do 9. nov.
- V *Ajdovšini*, v s. Kriškem kant., 10. marca, križev petek, 24. jun. in 15. okt.
- V *Akvileji*, v Cervinjanskem kant., 26. do 28. marca, 11. do 13. jul. in 19. do 21. dec.
- V *Boljuncu*, v Koperskem kant., 1. sept.
- V *Bovcu*, v Goriškem okrogu, 20. in 21. marca, 29. in 30. sept.
- V *Brezovici*, v Kastelnovskem kant., 28. apr., 3. jul. in 17. okt.
- Na *Bukovi*, v Cerkenskem kant., 1. maja in 29. sept.
- V *Buljah*, v Istrii, 17. jan. in 8. sept.
- V *Buzetu*, v Istrii, v poned. po sv. imenu Marije.
- V *Čerkni*, v Goriškem okrogu, 24. febr. in 21. okt.
- V *Červinjanu*, v Goriškem okrogu, v poned. po sv. Martinu, 3 dni.
- V *Čubedu*, v Koperskem kant., 11. nov.
- V *Čresu* (Cherso), 1. do 8. avg.
- V *Dolini*, na Istrijskem, 4. jul.
- V *Dvinu*, v Monfalkonskem kant., 24. jun.
- V *Gorici*, 16. marca 8 dni, 24. maja 14 dni, 1. okt. 8 dni in v poned. po sv. Andreju 14 dni.
- V *Gradiški*, 25. marca, 1. sept. in 25. okt.
- V *Kačiču*, v Sežanskem kant., 25. maja in 9. sept.
- V *Kanalu*, v Goriškem okrogu, v poned. pred sv. Martinom.
- V *Karminu*, 25. jun. in 4. sept.; po 3 dni.
- V *Kastvi*, v Volosčanskem kant., 22. maja, v poned. po roženkr. ned. in 13. dec.
- V *Kastelnovu*, v Istrii, 16. apr., 28. jun. in 27. nov.
- V *Kerku* (Veglia), v Istrii, 10. avg.
- V *Komenu*, v Goriškem okrogu, 20. marca in 12. nov.
- V *Konskem*, v Karminskem kant., 25. apr. in 17. okt.
- V *Kopru*, v Istrii, 21. sept. in 21. okt.
- Pri sv. *Križu*, v Goriškem okrogu, v poned. po sv. Telesu in 14. sept.
- V *Labinu* (Albona), 30. jun. in 7. okt.

- V *Lokvi*, v Goriški okolici, veliki poned. in 9. nov.
 V *Medeji*, v Karminskem kant., 13. jun.
 V *Monfalkonu*, 20. marca in 6. dec.; po 2 dni.
 V *Moščenici*, na Istrijanskem, 3. febr. in 29. nov.
 V *Muji*, na Istrijanskem, 7., 8. in 9. okt.
 V *Novemgradu* (Cittanuova), 28. avg.
 V *Osoru* (Ossero), 1. jun.
 V *Pasji vasi*, v Koperskem kant., 9. maja.
 V *Paznu* (Pisino), v Istrii, 2. avg.
 V *Piranu*, v Istrii, 24. apr. in 15. sept.; po 2 dni.
 V *Poreču* (Parenzo), v Istrii, 21. nov.
 V *Poviru*, v Sežanskem kant., v poned. po sv. Antonu Pad. in po sv. Frančišku Ksav.
 V *Ricmanjih*, v Koperskem kant., 20. marca.
 V *Ročinu*, v Kanalskem kant., 30. nov.
 V *Rovinju*, v Istrii, 11. do 20. nov.
 V *Sešani*, v Goriškem okrogu, 3. maja, 14. sept. in 12. vsacega mesca.
 V *Štjaku*, v Komenskem kant., 24. febr.
 V *Šmarji*, v s. Kriškem kant., 3. febr. in 22. nov.
 V *Štanjelu*, v Komenskem kant., 7. jan.
 V *Tominu*, 15. apr., 21. sept. in v poned. po sv. Miklavžu.
 V *Turjaku*, v Monfalk. kant., 20. apr., 10. okt. in 9. dec.; po 2 dni.
 V *Vodnjanu*, 10. avg. in 13. dec.
 V *Voloskem*, v Istrii, 16. maja.
 V *Zlivji*, v Kastelnovskem kant., 15. apr. in 26. sept.
 V *Ziminu* (Gimino), v Istrii, 2. avg.

Na Horvaškem.

- V *Zagrebu*, glavnem mestu, cvetni četrtek, 26. apr., 3. jul., 21. avg., 29. okt. in 9. dec.
 V *Bakru*, v Reški županii, 13. jul., 2. nov. in 30. nov.
 V *Bosiljevem*, v Zagrebski žup., v torek pred bink., 26. jul. in 24. avg.
 V *Čakovcu*, v Varažd. žup., veliki poned., 30. jun., 2. avg. in 25. nov.
 V *Čubru*, v poned. po Bink., pred s. Jakobom in po malem šmarnu.
 V *Grobniku*, v Reški žup., 1. maja in v poned. po sv. Trojici.
 V *Jaski*, v Zagrebski žup., binkoštni torek.
 V *Karlovcu*, 8. maja, 15. jun., 25. jul., 29. sept. in 21. dec.
 V *Klanjcu*, v Varažd. žup., v poned. po sv. 3 kraljih, pustni in veliki poned., v 4. poned. po veliki noči, 24. jun., 10. avg. in 9. sept.
 V *Krapini*, v Varažd. žup., 19. marca, 4. maja, 16. maja, 27. jun., v poned. po vnebohodu Krist. in po sv. imenu Mariinem, 29. sept., 11. nov. in 6. dec.
 V *Kriševcu*, 20. jan., veliki poned., 3. maja, bink. torek, 27. jun., 2. avg., 14. sept., 18. okt., 11. nov. in v poned. pred božičem.
 V *Ogulinu*, v vojaški meji, bink. torek in 9. sept.; po tri dni.
 V *Ravnigori*, v Reški žup., 7. jan. in 15. okt.
 Na *Reki*, 23. apr., 24. jun., 15. avg. in 1. sept.

- V *Samoboru*, v Zagrebski žup., 14. febr., 19. marca, veliki petek, 22. maja, 28. jul., 10. avg. in 21. dec.
 V *Severinu*, v Zagrebski žup., 24. jun. in 16. avg.
 V *Sisku*, v Zagrebski žup., v sredo po svečnici, veliki torek, 4. maja, v petek po vnebohodu Krist., 15. jul., 12. avg., 16. sept. in 19. nov.
 V *Šošicah*, v Žumberski voj. meji, 6. maja in 2. avg.
 V *Štrigovi*, v Varažd. žup., 19. marca, 22. jul., 30. sept. in 4. dec.
 V *Varaždinu*, 24. apr., 24. jun., 25. jul. in 5. nov.
 V *Verbovskem*, v Reški žup., v poned. po sv. Telesu in 11. nov.

Na Ogerskem tastran Donave.

- V *Šopronu* (Oedenburg), glavnem mestu, v 1. poned. v postu, 1. maja, 20. jul. in 19. nov.
 V *Belatincih*, v Zaladski županii, 20. jan., 24. febr., 25. apr., 15. jul. in 5. nov.
 V *Bogojnini*, v Zaladski žup., v petek po Krist. vnebohodu in v dan po angelih varh.
 V *Dobrovniku*, v Zaladski žup., v poned. po Krist. vnebohodu in po sv. Jakobu.
 V *Gisingu*, v Železni žup., veliki poned., 13. jul., 1. sept. in 6. dec.
 V št. *Gothardu*, v Železni žup., veliki petek, 1. maja, v poned. po sv. Trojici, 22. jul. in 18. okt.
 V *Kaniži*, veliki, v Zaladski žup., v poned. pred svečnico, po cvetnici, pred binkošti, pred vel. šmarnom, pred sv. Terezijo, pred adv. šmarnom.
 V *Kiseku* (Güns), v Železni žup., v petek po pepelnici, v poned. po sv. Telesu, pred sv. Jakobom, pred sv. Tilnom, pred sv. Uršulo in po 3. adv. ned.
 V *Lendavi*, doljni, Zaladski žup., 25. jan., 3. četrtek po pepelnici, v poned. po sv. Trojici, 28. okt. in v četrtek pred božičem.
 V *Pečuhu* (Fünfkirchen), v Baranjski žup., v poned. pred svečnico, pred binkošti, pred vel. šmarnom in pred sv. Katarino; po cel teden.
 V *Rakičanu*, v Železni žup., 16. avg.
 V *Suboti* (Olsniz), v Železni žup., 24. avg., 26. okt. in 6. dec.
 V *Subotišču* (Steinamanger), v Železni žup., v poned. po 2. predp. ned., 24. apr., v poned. po sv. Trojici, 9. sept. in 30. nov.
 V *Vespremu*, v Vespremski žup., 14. febr., 4. maja in 21. sept.
 V *Zalaegersegu*, v Zaladski žup., 14. febr., v poned. pred cvetnico, 1. maja, bink. torek, 22. jul., 9. sept., 28. okt., 30. nov. in 28. dec.

Na Beneškem.

- V *Benedkah*, glavnem mestu, o Kristusovem vnebohodu, 14 dni.
 V *Basanu*, v Belunski del., 4. do 14. okt.
 Na *Beli* (Moggio), v Videmski delegaciji, 20. sept.
 V *Čevdatu* (Cividale), v Videmski del., zadnjo saboto vsacega mesca, 27. jul., 29. sept. in 10. nov.; po 3 dni.
 V št. *Danielu*, v Videmski del., 17. jan., 25. jun., 28. avg., v poned. po 2. ned. m. okt., 24. dec.

- V *Drencii*, v Videmski del., v poned. po s. Mohorji in 2. nov.
 V *Glemoni*, v Videmski del., 1 petek vsacega mesca, 3. febr. in 2. nov.
 V št. *Lenartu*, pod Altano, v Videmski del., 16. avg. in 6. nov.
 V *Osopu*, v Videmski del., 13. jul., in 22. okt.; po 3 dni.
 V *Padovi*, v Padovanski del., 10. do 20. jun., 7. do 21. okt.
 V *Palmi*, v Videmski del., 2. poned. vsacega mesca, 21. jul. in 2., 3. in 4. poned. m. okt.
 V št. *Petru*, v Videmski del., 30. jun.
 V *Pontebi*, v Videmski del., 9. sept.
 V *Rexii*, v Videmski del., 16. avg.
 V *Terčetu* (Tarcento), v Videmski del., 30. jun.
 V *Tolmecu*, v Videmski del., 18. marca in 14. sept.; po 3 dni.
 V *Trevizu*, v Treviški del., 15. okt., 5 dni.
 V *Vencu* (Venezona), v Videmski del., 30. nov. in 13. dec.
 V *Veroni*, v Veronski del., v poned. po beli ned., 4. okt.; po 14 dni.
 V *Vidmu*, v Furlanii, 14. do 16. jan., 15. do 17. febr., 20. do 26. apr., 31. maja in 1. jun., 5. do 20. avg., 24. nov. do 3. dec.

Drugod v avstrijanskem cesarstvu.

- Na *Dunaju*, glavnem mestu vsega cesarstva, v poned. po 2. ned. za velikonočjo in po sv. Terezii; vsak po 14 dni.
 V *Bernu*, glavnem mestu na Moravskem, v 3. poned. m. febr., v 2. poned. m. maja, v 1. poned. m. sept., v 1. poned. m. dec.; po 14 dni.
 V *Bolsanu* (Botzen), na Tirolskem, 20. marca, 15. jun., 9. sept. in 30. nov.; vsak po 15 dni.
 V *Brašovu* (Kronstadt), na Erdeljskem, po sv. Tel. in po vseh svetih.
 V *Brodeh*, na Gališkem, v sredo pred sv. 3 kralji, 13. okt.
 V *Budi*, glavnem mestu na Ogerskem, 7. jan., 23. apr., 13. jul. in 29. sept.
 V *Debrecinu*, na Ogerskem, 17. jan., 24. apr., 10. avg. in 9. okt.
 V *Dubrovniku* (Ragusa), v Dalmatii, 3. febr.
 V *Krakovu*, glavnem mestu v zah. Galicii, 16. jan. in 6. jun.; po 14 dni.
 V *Levovu*, glavnem mestu v Galicii, 21. jan., 24. maja in 12. okt.
 V *Lincu*, glavnem mestu v zgornji Avstrii, 1. poned. po velikinoči in 10. avg.; po 3 tedne.
 V *Oseku*, na Slavonskem, 20. jan., 24. apr., 20. jul. in 18. okt.
 V *Peštu*, na Ogerskem, 19. marca, 8. jun., 29. avg. in 15. nov.; po 14 dni.
 V *Prazi*, glavnem mestu na Češkem, sred posta, 28. sept., po 3 tedne.
 V *Solnemgradu* (Salzburg), glavnem mestu na Solnogr., v saboto pred pustno ned. in 21. sept.
 V *Temišvaru*, glavnem mestu v Banatu, v poned. po 2. postni ned. in pred sv. Mihelom.
 V *Zadru* (Zara), glavnem mestu v Dalmaciji, 8. okt.; 8 dni.
 V *Zemunu*, v Serbski voj. mej., 25. febr.
- Opomba.** Sejmi, ki zadenejo v nedeljo ali zapovedani praznik. se obhajajo sledeči dan.

Zakonski zaderžki.

Po novem konkordatu, ki je bil 18. avgusta 1855 sklenjen med papežem Pijem IX. in cesarjem Francom Jožefom I., imajo tudi za deržavno postavu moč vsi tisti zakonski zaderžki, kateri po cerkveni postavi zakon delajo neveljaven ali nedopušen, so tedaj razvezni ali oviravni.

I. Razvezni zakonski zaderžki.

1. Pomankanje dušne zmožnosti za privoljenje. Brezumni, nori, otroci, in sploh vsi, kateri ne morejo dati privoljenja po natori te reči, ne morejo zakona sklepati.

2. Pomota v osebi. Zakon brani pomota, ki se tiče osebe prihodnjega zakonskega družeta, ali se povrača na pomoto v osebi.

3. Pomota o sužnjem stanu. Ko bi se prost zaročil z sužnjim, ki ga šteje za prostega, je zakon neveljaven.

4. Telesna nezmožnost za opravljanje zakonske dolžnosti. Taka zaderžuje zakon, ako je bila poprej, in se ne da ozdraviti.

5. Nedoraslost. Moške osebe, ki štirnajst, in ženske, ki dvanajst let niso dopolnile, niso zmožne za zakon.

6. Sila ali strah. Privoljenje, v katero bi bil kdo po velikem neogibljivem zlegu in po krivici primoran, ni zadosti k zakonu.

7. Rop neveste. Ženska, ki je bila ugrabljena zavoljo zakona, ne more skleniti zakona s svojim roparjem, dokler je v njegovi oblasti.

8. Zakonska vez. Taka dela tiste, ki so z njo zavezani, nezmožne za drugi zakon.

9. Duhovno posvečenje in slovesna obljava. Duhovni, ki so prejeli višje posvečenje, in redovne osebe, ki so storile slovesne obljube, ne morejo zakona sklepati.

10. Različnost vere med keršenimi in nekeršenimi. Med keršenikom in takim, kateri ni prejel svetega kersta, zakon ne more obstati.

11. Sorodstvo ali zlahta. Kteri so si v ravni versti, ali pa v četrtem ali v bližnjim kolenu stranske verste v rodu, ne morejo med seboj sklepati veljavnega zakona; naj sorodstvo izhaja iz zakonske ali nezakonske združbe, ne dela razločka.

Sorodstvo v ravni versti.

Sorodstvo v stranski versti.

Deblo:	oče	mati	Deblo:	oče	mati
I. rod:	sin	hči	I. rod:	brat	sestra
II. „	vnučnik	vnučnica	II. „	bratranec	sestričina
III. „	prevnučnik	prevnučnica	III. „	prebratranec	presestričina
IV. „	preprevnučnik	preprevnučnica	IV. „	preprebratranec	prepresestričina.

12. Duhovno sorodstvo. Tako izhaja po sv. kerstu in po sv. birni, razvezuje zakon med delivcom zakramenta in keršencom ali birmancom in tistega starši, tudi med botrom ali botro in keršencom ali birmancom, in tistega starši.

13. Deržavljansko sorodstvo. Popolno posinovljenje zaderžuje zakon med posinovljavcom in posinovljencom, tudi zakon enega z ženo ali mlajši družega, dokler so v očetovski oblasti.

14. Svaštvo ali švagerstvo po dopušeni združbi. Izveršen zakon med enim delom in sorodniki družega dela do četrtega rodu, napravlja svaštvo, ki zakon zaderžuje med tistima.

15. Svaštvo po nedopušeni združbi. Taka, zunaj zakona izveršena, razdira zakon med enim delom in sorodniki družega dela v prvem in drugem kolenu.

16. Pravica očitne spodobnosti. Poterjen zakon, pa neizveršen, zakonskemu, ki družega preživi, ali ostane med svetom, jemlje zmožnost, zakon sklepati s sorodniki družega dela do četrtega kolena; enak zadržek dela tudi neveljavno sklenjen in neizveršen zakon; zaroka veljavno in nepogojno storjena brani, da en zaročenec ne more zakona sklepati s sorodniki družega v prvem kolenu.

17. Prešeštvo. Ta pregreha brani zakon med krivima osebama, če ste si že poprej dale obljubo za zvezo, ko je bil drugi zakonski še živ.

18. Uboj zakonskega družeta. Ta pregreha brani zakon med krivim zakonskim in osebo, s katero se je pomenil za doveršenje hudodelstva.

19. Skrivajnost poroke. Za veljavnost zakonā je treba, da zaročenca svoje privoljenje izrečeta pred lastnim duhovnim pastirjem enega ali drugzega dela, ali pred drugim duhovnom po njem pooblastenim, in pred dvema pričama.

20. Pogoja pristavljena. Privoljenje v zakon, ki je dano s pogojo, da zakonu obstanek le po izpolnjeni pogoji.

II. Oviravni zakonski zaderžki.

1. Zaroka ali obljuba zakona. Dokler zaroka velja, dela nedopušen zakon, ki ga eden zaročencov sklene s tretjo osebo.

2. Neslovesna obljuba. Neslovesna obljuba pokoršine, uboštva in čistosti v kaceu duhovnem društvu, tudi neslovesna obljuba vedne čistosti, ali prestopa v duhovski ali miniški stan, ne da sklepati dopušenega zakona.

3. Prepovedani čas. Od prve adventne nedelje do godu razglašenja Gospodovega, in od pepelnične srede do bele nedelje je prepovedano ženitev obhajati.

4. Oklic zakona. Dokler oklic ni, kakor gre, za tri pota opravljen, ni dopušeno zakona sklepati.

5. Različnost vere med katoličanom in nekatoličanom. Katoliška cerkev odvrāčuje svoje otroke od sklepanja zakonov z odpadniki ali nekatoličani.

6. Cerkvena prepoved. Iz tehtnih vzrokov zamorejo škofje prepovedati sklenitev kacega zakona, dokler prepoved ni odnehana, zakon ni dopušen.

7. Privoljenje staršev. Zakoni, v ktere bi starši iz pravičnih vzrokov ne privolili, niso dopušeni.

8. Deržavna prepoved. Keršanski deržavljan ne sme v nemar pušati postav, ki jih cesarska vlada daje zastran maloletnih, vojaških, ptujih in drugač zadetih oseb, ali zastran oglasa pri politični gosposki ali višji vrednii.

9. Poduk v veri. K poroki se ne smejo dopušati taki, kateri poglavitnih resnic keršanske vere ne znajo.

10. Prejema svetih zakramentov. Spodobno je, da ženin in nevesta, preden se zvežeta vprīčo cerkve, v sv. pokori očistita svoje serce, in vredno prejmeta sv. rešnje Telo.

Ozir po svetu.

Nove zemljopisne najdbe.

Naša zemlja ni bila vsaktere čase toliko znana, kolikor je sedanje dni. Nekdanji Greki in Rimljani so dobro znali zgol južni in zahodni konec male Evrope, sprednje ali izhodne strani velike Azije, in severne pokrajne vroče Afrike; za severni in izhodni del v Evropi, za severni in izhodni in skoraj ves južni del v Azii, tudi za mali del srednje Afrike so le nekoliko vedili po negotovih pripovedih. To je bil nekdanji ali stari svet. Vsa po dolgem raztegnjena Amerika, tudi po širokem morji razdrobljena Avstralija je bila nekdanjim omikanim narodom celoma zakrita; le o neki Atlantidi, velikem otoku v daljnem zahodnem morju, se je nezanesljiv glas ohranil, pa s tem, da se je tisti otok že dalno v globočino pogreznil.

V srednjih časih se je razodela severna Evropa, deloma tudi znotranja Azija; pa še le z začetkom novih časov, za l. 1492 in naprej, se je odkrila tudi daljna južna in izhodna Azija z južno Afriko vred, kamor je došel portugeški brodnar Vasko de Gama. Ob enaki dobi, to je l. 1492 se je odgernila poprej čisto neznaná Amerika, kamor je pot našel genoveški mornar v španski službi, Kristof Kolumb. Naj manjši del naše zemlje, iz mnogih večjih in manjših otokov združena Avstralija, pa se je le polagoma v 17. in 18. stoletji odkrila. Vender do naj novejšega časa so bile znotranje strani v Azii in Ameriki deloma, v Afriki in Avstralii skoraj celoma neznane; tudi pokrajne ob severnem in južnem tečaju naše zemlje so bile še kakor v temoti odmaknjene. Verlim možem, ki so bili vneti za občno korist, in ki so dostikrat za tega voljo svoje življenje stavili

v nevarnost, gre hvala, da v sedanjih dneh malo sveta še ostaja neznanega.

V Azii so pred drugimi na Tibetansko visoko planoto dospeli katoliški misijonarji. L. 1846 je francoski misijonar Huc s tovaršem Gabetom nastopil pot iz zahodnega Kitaja, prehodil je dolge mongolske pušave, in po velikem trudu in terpeži je prišel do Lase, naj bolj znamenitega tibetanskega mesta. Ondi stanuje Dalaj Lama, poglavar vseh spoznovavcov paganske Budhove vere, ki se jih po vsej Azii šteje na 400 milijonov. Mesto ima visoke bele hiše, mnoge stolpe, s pozlačeno streho krite tempeljne; naj lepši tempelj pa stoji v severni strani od mesta na okroglem kamnitem hribu, ki se v sredi lepe doline kviško vzdiguje. Ta tempelj ima svetlo kuplo, pozlačene stebre, in čvetero nadstropje, krog njega stojijo krasne palače, semkaj hodi vsako leto stotero in stotero tisučev pobožnih romarjev, ki Dalaj Lama častijo kot živega Boga. Budhovi farje se niso nič nasproti stavili kersanskim misijonarjem; pustili so jim prosto oznanovati katoliško vero, celo še malo kapelico postaviti. Vender namestnik kitajskega cesarja se je uperl evangeljskim oznanovavcom, in jim je branil dalje razširjati pravo vero; tedaj so misijonarji mogli čez nekatere mesce Tibetansko zapustiti.

Za temi je l. 1851 skušal misijonar Krick priti na Tibetansko, iz Indije je potoval poleg velike reke Bramaputra; pa za njega ni bilo ondi ostanka zavoljo nepokojev in bojov, ki so jih stanovavci imeli med seboj. Drugo poskušnjo je počel misijonar Bernard l. 1857; hodil je s svojimi tovarši poleg reke Sutledža in čez visoke himalajske hribe, ki so na južni strani vsi goli in pusti, na severni strani pa lepo obrašeni. Pa v velike nasprotja so ti misijonarji zadel; pot jim je kazala čez nevarne stermine, huda zima jih je zadrževala na visokih verhih, in sirovi narodi so jim branili dalje iti. Po drugi poti, in sicer zopet iz Kitajskega, je že l. 1854 misijonar Fage prišel v tibetanske pokrajne; njemu je bilo mogoče se dalje ondi muditi do leta 1858. Zdaj pa velika vstaja na Kitajskem od tej strani pota zapira.

Pa tudi drugi potniki so v poslednjem času od juga se trudili na višave v srednji Azii. Angleški potnik Phaire je hodil poleg velike reke Iravadja, Sarel pa poleg Jantsekijana; pa obema zavoljo vstajnikov ni bilo mogoče dalje priti. Posebno pa so najdbe treh nemških potnikov, bratov Roberta, Hermana in Adolfa Schlagtintweita; njihova pot je šla iz zahodne Indije čez visoke hribe, Himalajo, Karakorum in Kuenluen na Turkomansko, in prišli so skupaj do mesta Jarkanda. Adolf Schlagtintweit je šel po tem sam dalje proti severju; pa roparji so ga usmrtili blizu Kašgara, vendar njegove pisanja niso izgubljene. Po teh treh bratih se je zdaj zvedilo, ktere gore so naj višje na celi zemlji, namreč Gavriskankar 27.969, Kačinunga 27.143, in Davalagiri 25.869 čevljev visok nad morjem; vsi ti hribje so v himalajskem gorovju. Razun posameznih potnikov pa tudi početki angleške in rusovske vlade če dalje bolj odkrivajo neznane azijske strani; Anglezi namreč od juga, Rusi pa od severja skušajo razširiti svojo oblast, in vsakteri imajo že velik del azijskih dežel v svoji posesti.

V srednji Afriki je bila sicer že nekdanjim Grekom in Rimljanom po imenu znana reka Niger in pa Lunino gorovje, še so v zemljopisih njih stanje prav zadevali. Še le pred 50 leti vendar so angleški potniki, brata Lander in za njima Mungo Park, dospeli do reke Nigra, ki se drugač imenuje Džoliba, in teče od zahoda proti sredi afrikanske zemlje, se po tem zavije proti jugu, in zopet drugač, namreč Kvara imenovana se izliva po več vodotočih v etiopsko morje. Tek in okolice te reke se vendar še sedanje dni bolj na tanko preiskujejo, in razun družih je l. 1850 nemški potnik Barth, in l. 1861 angleški potnik Glover tiste strani prehajal; mnogi črni narodi in nektre precej velike mesta, na pr. Segu, Tombuktu in Sakatu se nahajajo o porečji. Lunino gorovje so evropejski potniki dolgo iskali na severni strani od ravnika, pa so zadeli le na manjše hribe ali pa na velike ravnine; še le poslednje leta so angleški in francoski potniki Livingstone, Burton, Duken, Speke in du Chaillu našli unstran ravnika

proti jugu visoko hribovje, ki se steguje od zahoda proti izhodu v več oddelkih; nekatere gore, na pr. Kilimandžaro na izhodni strani, in Lunina gora v sredi zemlje, so po 10.000, druge celo po 12.000 čevljev nad morjem visoke.

Velika reka Nil, ki skozi egiptovsko deželo teče v sredozemeljsko morje, je bila sicer od nekdanj znana; za njene izvirke in za mnogotere njene pritoke se vendar ni vedilo do naj novejšega časa. Kar so egiptovski poglavarji v posest vzeli dežele v gornjem Nilovem porečji, in na otoku Plave in Bele reke postavili mesto Hartum, od tedaj je znotranji afrikanški svet evropskim potnikom boljše odpert, pa tudi trgovstvo dalje sega proti jugu. S tako prilžnostjo so začeli še katoliški misijonarji tisto pot poskušati; med njimi je bil tudi naš rojak Ignaci Knoblehar z mnogimi slovenskimi mašniki, ki so pa vsi v apostolskem delu smert našli. Knoblehar se je l. 1848 s svojo ladijo peljal na vzhor po Beli reki, ki se šteje za poglavitni vodotoč velicega Nila; prišel je do Gondokora in nekoliko dalje, kamor pred njim še noben Evropejec ni bil došel.

Za Belo reko so po tem še hodili beneški potnik Miani, angleška Penej in Petherik, in še drugi; do virov tiste reke vendar niso došli, le dalje in dalje so jim kazali ondašni črni stanovavci. L. 1861 sta angleška potnika Speke in Grant od južnoizhodne strani, od mesta Zanzibara, prišla do iztokov velicega jezera Nianskega, ki se nahaja v sredi afrikanske zemlje, ravno pod ravnikom; ko sta za temi iztoki dalje hodila, prideta višje do Gondokora, in tako spričata, da poglavitni izvirek Bele reke je v jezeru Nianzi. Pa Bela reka ima še več družih pritokov; od izhodne strani se v njo izlivata Sovbat in Tubin, na zahodni pa Gazelja reka in še druge vode. Za Gazeljo reko preiskava deželo nemški potnik Heuglin, za Sovbatam pa angleški potnik Peberik, in s tistim hodi tudi naš rojak Klančnik; beneški potnik Miani pa se je zopet obernal na pot do izvirkov Bele reke.

Druge znane in neznane velike afrikanske reke so preiskovali drugi potniki. Dva Francoza Lambert in du Chaillu sta prehodila zahodno afrikansko pri-

morje. Pervi se je ogledaval pri neznanih narodih ob reki Senegalu, ki niso popolni divjaki, temuč se pečajo tudi z rokodelstvom; drugi je obhajal reko Ogobaja in gorovje pod ravnikom v Gvinii, našel je tudi deželo s črnimi stanovavci obljudeno, v gojzdih pa doslej neznano, silno divjo, pet do šest čevljev veliko opico, ki se gorila imenuje. Angleški potnik Livingstone je prehodil kraje na južnoizhodni afriškanski strani ob mestu Mozambiki in poleg velike reke Zambezja; dalje je šel proti zahodni strani ob reki Koanzi do mesta Loande in do etiopskega morja; spoznal je razne črne narode, več ali manj divje.

Ti in drugi potniki so našli, da po sredi afriškanske zemlje je tudi mnogo velicih jezerov, katerih vode dajejo pritoke poglavitnim rekam. Proti sredi severnega dela zamurske zemlje je Čadsko jezero, na 30 milj dolgo in ravno tako široko, ki dobiva pritoke iz več strani, in se verjetno izliva v Niger ali Džolibu; do tega jezera sta l. 1822 v prvo dospela angleška potnika Claperton in Benham; pozneje sta tisto obiskala nemška potnika Barth l. 1850, in Vogel l. 1856. V Nilovem porečji se Gazelja reka malo pred svojim iztokom razširja v obširno jezero, ki utegne kacic 20 milj dolgo biti; angleški potnik Petherik je ondi hodil l. 1858, in nemški Heuglin l. 1863.

Poleg srede južnega dela zamurske zemlje pa se nahaja mnogo velicih jezer, ki so jih poslednje čase angleški potniki Livingstone, Burton, Speke in Grandt l. 1853, 1858 in 1862. Naj večje teh jezer je Niansko prav pod ravnikom, na 50 milj dolgo in ravno tako široko, in zraven 3538 čevljev visoko nad morjem; vode iz tega jezera se iztekajo v Belo reko, tedaj se tudi govori, da ondi so pravi Nilovi izvirki. Drugo veliko jezero v tisti strani je Tanganjsko proti jugozahodu od Nianskega; tisto je tudi za kacic 50 milj dolgo pa le za 10 milj široko, in na 1800 čevljev nad morjem, in njegove vode se verjetno iztakajo proti Beli reki. Še je ondi tretje veliko jezero, od Nianskega proti severozahodu; tisto je kacic 30 milj dolgo in na 10 milj široko, in se verjetno tudi izteka v Belo reko.

Bolj proti jugu je še Niaško jezero, iz kterega se izteka reka Ravuma v indijansko morje; dalje je Njiaveško in Šuvsko jezero, iz kterih gre reka Seri v Zambezja; še nižje proti jugu Ngamsko jezero, kacih 10 milj dolgo, kterega iztok, reka Suga se dalje zgublja v močvirji.

V severni Ameriki se v znotranjem delu svet toliko bolj odkriva, kolikor dalje se naseljujejo evropejski prihajanci; dežele poleg rek Misisipja, Misurja in Oregona, kjer so se pred ne veliko leti še divji Indijani preganjali, so sedaj obljudene z omikanimi stanovavci, in zemlja je vsa spremenjena. Med tem, kar je ondi posebnega najdenega, niso samo poprej neznane reke in gore, temuč so tudi starinski ostanki, nasipi, terdnjave, grobne gomile, zidovi, napisi in druge reči; vse take starine se nahajajo od gornjih jezer poleg Ohija in Misisipja do Mesikanskega zaliva, in kažejo, da je v starodavnih časih ondi bolj omikano ljudstvo stanovalo, kakor pa so bili poznejši sirovi Indijani; misli se, da se je tisto ljudstvo imenovalo Alegevi. Drugo kar se je v severnoamerikanskih straneh poslednje čase odkrilo, so bogate zaloge zlate rude; tiste izdajejo toliko drage kovine, da se samo za eno leto šteje v Kalifornii na 70, in v Oregonski strani na 30 milijonov dolarjev vrednosti.

O srednji Ameriki, znamenito o Mesikanskem so tisti evropejci, ki so prvi prišli v deželo, že pripovedovali, da je ondi ljudstvo stanovalo, ki za svojo stran ni bilo malo omikano, desiravno je imelo nekako čudno pagansko vero, in grozovite navade v službi svojih malikov. V novejših časih so se odkrile razne starinske pa razdjane mesta po samotah in pustinah; našli so se ostanki templjev, piramid, umetno zidanih stavb, stebrov, podobšin, slik, orodja in družega, ki pričajo, da nekdanji stanovavci mesikanski — Azteki, Tolteki, Zapoteki in še drugačne so njihove imena — so bili v svoji omiki deloma podobni nekdanjim Egipčanom, deloma pa so bili po golo lastni obliki izobraženi. Španski potniki del Rio, Calderon in drugi so prehajali te prikrite strani l. 1787, pozneje l. 1803 in 1804 pa nemški potnik Aleksander Humboldt in francoski Amat Bonpland, še pozneje italijanski

Beltrami in angleški Beulloch; svoje najdbe je posebno obširno popisal Humboldt.

Ko so Španjoli l. 1520 s silo vzeli glavno meksikansko mesto, so razdjali velik del ondašnih starinskih reči; zunaj mesta in če dalje več se še nahajajo stari spominki. Proti severju se kaže skozi hribe peljan širok in globok, čez tri milje dolg vodotoč, ki je bil že kdaj prekopan, da odpeljava vodo z meksikanske planjave, da je ne zalijejo jezera. Proti izhodu se kaže dve piramidi, to je v dnu široke, proti verhu vedno bolj oske stavbi, ena kdaj posvečena solncu, ena luni; prva je čez 300 čevljev, druga nekoliko manj visoka, na verhu je prostor, kjer so žive ljudji po grozoviti kervavi šegi malikom darovali; jedro teh stavb je iz ilovice in peska, poveršina pa zid iz velicih obrezanih kamnov. Dalje so razvaline močne terdnjave, izdelane na štiri vogle ob griču, 100 sežnjev visokem; petero ozidje se kaže, iz rezanega kamna in vsako višje, in na verhu je ostanek močnega grada.

Razvaline starega mesta se nahajajo ne daleč od Oasake, razločuje se več pohištev, posebno pa lepo zidana in ozaljšana palača, v kateri se kažejo razne slike, tudi stebri iz krasnega porfirjeviga kamna. Posebno znamenite so v Čiapski okolici, velikanske razvaline starega mesta poleg Palenke; mnogo sto let so bile zakrite v gostem razprostem gojzdu, dokler niso bile poslednji čas razodete. Nekdanje mesto je imelo skoraj 4 milje v okolici; med poderlinami se kažejo templji, gradovi, piramide, mostovi, vodotoči, hiše, grobi, in vmes se nahajajo podobe, posode, razno orodje, denarji, tudi mnoge slikarije, na katerih se vidijo ljudje lepe, visoke in tanke postave. Veliki tempelj je 50 sežnjev dolg, in 5 sežnjev visok; znotraj je več dvorov, in v sredi stoji dvanajst sežnjev visok stolp; stene so z rezanimi podobšinami ozaljšane, med katerimi se nekatere take znamenja razodevajo, kakoršne so bile tudi v nekdanjem Egiptu znane. Vse to pričuje, da je bilo ondašno nekdanje ljudstvo obilno izobraženo. Bolj proti jugu v Gvatimalski okolici poleg Ostute se kažejo tudi mogočne starinske razvaline, med tistimi

se razodeva grad, ki je bil 300 sežnjev dolg in 150 sežnjev širok, in v mnogo dvorov razdeljen.

V južni Ameriki so evropejski potniki Humboldt in Bonpland, pozneje Smith in Lowe mnogo sveta prehodili. Ogledali so velike reke Orenoka, Parano in Moranjona, ki je naj večja reka na vsi zemlji, in na iztoku 40 milj širok; preiskali so daljne samote, in popisali lepo in bogato rast ondašnih dreves, zeliš in cvetic, tudi plemena ondašnih žival. Premerili so tudi ondašno visoko hribovje, in dokazali ktere so naj višje gore novega sveta; namreč Akonkagva je visoka 20.688, Čimboraso 20.100, Ilimani 20.034, Sorata 19.868 čevljev nad morjem. Tudi so našli naj višje ognjobjljevne hribe, namreč Pišingo, Kotopaksia, Kojamba in Antizano, ktera je 17.952 čevljev visoka; odkrili so tudi naj višje kraje vse zemlje, kjer še stanujejo ljudje, namreč na straneh gore Antizane 12.956 in v okolici velicega jezera Titikaškega celo 15.290 čevljev nad morjem.

Zraven so potniki razodeli tudi mnogo starinskih reči, ki kažejo, da so tudi v južni Ameriki nekdanji čas stanovali bolj omikani narodi, namreč Kviski, stari Peruanci, katerem je pozneje močno izobražen rod, Inka imenovan, dajal vladarje. V novogranaški zemlji se blizo Tunje vidijo ostanki starega mesta, vmes je zlasti znamenit star koledar v skalo vsekan s podobami. Na Peruanskem se nahajajo poleg visokih hribov dobro izdelane stare ceste, 240 do 300 milj dolge; dalje vodotoči, mostovi, terdni gradovi, templji, pohišva, se vé da več ali manj v razvalinah. Mesto Kusko še kaže ostanke terdnega grada, ki je bil s trojnim zidom obdan, in je na sredi imel okrogel stolp; od bogatega in lepega solnčnega templja pa ni skoraj sledu. Od Kuska dalje se kaže dve stare cesti proti mestu Kvitu, ena poleg morja, druga čez sterne hribe; obe ste prostorne, in poredoma se sledijo ob njih gostivnice, gradovi in templji. Poleg Titikaškega jezera se zopet še vidijo ostanki močnega iz velicih kamnov delanega zidovja, pohištev s prostornimi dvoriši, tudi podobe iz kamna izsekane; ti ostanki kažejo na ljudstvo, ki je dolgo pred prihodom evropejcev tukaj bivalo.

Na Mesikanskem in Peruanskem so bile bogate rudne jame že ob najdbi Amerikanskega sveta; zdaj tiste ne izdajajo več toliko zlata in srebra. Vender še zdaj daje Mesikansko zlata za 25 milijonov, srebra pa za 40 milijonov dolarjev, Peruansko pa še za kacic 8 milijonov dolarjev na leto.

V Avstralii so zadnje leta angleški potniki preiskovali notranje neznane strani nove Holandije. S takim namenom je leta 1845 potoval Stuart od južnega primorja proti severju, pa ni dosegel svojega konca; za njim sta l. 1860 Burke in Wills prešla cel avstralski svet, od mesta Melburna v jugu do Karpentarije v severji, Gregori pa je ogledaval zahodne strani. Našli so v sredi dežele nekatere vode, ki se izlivajo v veliko reko Muraja, zopet druge reke, ki imajo lastni tek v morje; vidili so semtertje rodovitno zemljo, drugod pa neprijetne pušave. Domači stanovalci v notranjem svetu nimajo stanovitnih prebivališ, stavijo kočee kakor jim proti se kaže, ter se živijo od lova in ribštva. Poslednji čas so v Avstralii našli zlate rudnike toliko bogate, da v novi Holandii se zlata dobiva za 75 milijonov, v novi Zelandii pa za 12 milijonov dolarjev na leto.

Clovek je tako stvarjen, da zamore prenesti veliko vročino, in tudi veliko merzloto. Tedaj so evropejski potniki poskušali tudi tiste strani v severji in v jugu naše zemlje preiskati, kjer je zavoljo večnega leda v morji le malo časa v poletji mogoče z ladjami se voziti. Na evropejski strani je še l. 1862 Torel ogledoval bregove Špicbergskega otoka; na amerikanski strani sta mornarja Parry še l. 1845 in Ross l. 1855 iskala poti skozi severno ledeno morje, ter sta našla mnogo otokov, morskih rokav in zalivov, vender skozi vse ledeno morje jim ni bilo mogoče priti. Drugi mornarji so zopet brodarili po južnem ledenem morji, dokler jim gosto plavajoče ledene trate in gore, ali pa nepretergane ledene planjave in višave niso pota zaperle. Nekteri serčni potniki so v svojem trudu žalosten konec našli v sredi nezmerne ledu, ko se je krog njih morje vsterdilo, in jim ladijo oklenilo.

Atene, znamenito mesto v stari in novi Grecii.

Med evropejskimi mesti se Atene, ki stojé na greški zemlji, ne morejo devati v versto velikih in bogatih mest; niso toliko razprosterto zidane, in tudi nimajo toliko stanovavcov, če ravno so zdaj središče malega greškega kraljestva. Pa nekdanj je bilo to mesto poglavitni sedež omike, učenosti in umetnosti za stari svét, in ravno ta spredek mu še vedno častno imé ohranjuje med narodi.

Greška zemlja obstaja iz treh glavnih delov; iz Livadije ali nekdanje Helade, ki se v severji derži turške Albanije in Tesalije, in je drugod z jonskim in egejskim morjem omejena; iz polotoka Moreja ali nekdanjega Peloponeza, ki jo korinški zaliv deli od Livadije, in le tesna zemeljska ožina jo še nekaj veže s tisto; dalje iz večjih in manjših otokov, ki so deloma v jonskem, deloma v egejskem morji. V južnoizhodnem koncu Livadije, ne daleč od morja imajo Atene svoje stališče. Pervo mesto je sozidal v starodavnem času Cekrops; tisto je iz perva obsegalo samo pohoštva in grad na samotnem stermem griču, ki se zove Akropola, drugo mesto se je časa pozidalo v nižavi. Pervi ondašni stanovavci so bili Pelazgi, katerih narod je bil tudi drugod po južni Evropi naseljen; k tistim so prišli Heleni iz bolj severne strani, in sicer je jonski rod se vselil v Atenah.

Iz začetka so kralji vladali v mestu, med njimi se je Tezej štel posebno za junaškega; tisti je tudi ljudstvo v okolici združil z mestom, stanovavce ločil v več redov, in oznanil modre postave. Ko je pozneje drugi helenski rod, namreč dorski, hotel tudi Atene posiliti, se je l. 1068 pr. Kr. poslednji kralj Koder sam daroval za svoje ljudstvo; za njim je odbor iz arhontov ali pervakov med boljari vladal mesto in deželo atiško, in število odbornikov je bilo večje ali manjše. Pod takó boljarsko vlado pa nižje ljudstvo ni bilo zadovoljno, nepokojno gibanje se je za tega voljo množilo v mestu; modri Solon je bil

tedaj l. 594 pr. Kr. poklican, da je Atencom vredil nove primerjene postave, in s temi napeljal ljudsko vlado s pomnoženim svetovavstvom in odborom. Solonove postave pa se niso tikale same vlade, segale so tudi v posamezne zadeve, čule so nad svetostjo zakona, nad dolžnostmi staršev in otrok, varovale so ptujca razžalitve, in sužnja neusmiljene terdobe. Sicer Atene po tem niso ostajale proste notranjih razpertij, zdaj se je kak plemenitnik polastil višje oblasti, zdaj se nižja množica samovoljno upirala; pa za razširjenje vnanje mogočnosti, za povikšanje znotranjega blagra je bila ta doba naj bolj tehtna. Vojska z mogočnimi Perzijani se je l. 490 pr. Kr. srečno pričela, in čez mnogo let slavno končala; na suhem in na mokrem so zmagovali hrabri atenski vojvodi Miltiad, Temistokel in Cimon, po bregovih in po otokih v egejskem morji so posestva dobivali atenski mestnjani. Mogočnost, bogastvo in slava atenskega mesta pa je prišla do verha, ko je Perikel l. 469 višjo vlado dobil v roke; takrat je tudi učenost in umetnost v Atenah naj lepše cvetela. Takrat je slovel za modrosti volje Sokrat, njegov učenec Platon in drugi; so pesniške igre skladali Ešil, Sofokel, Evripid in Aristofan; so zgodovino pisali Tucidid in Ksenofon, so govore sestavljali in ponašali Lizija, Izokrat, in pozneje Demosten; so krasne podobe izdelovali Fidija, Alkamen, in pozneje Praksitelj; so prelepe slike izobrazovali Polignot, Apolodor, in pozneje Zevksid.

Mogočnost in gospostvo atensko je sicer upadlo v dolgi vojski z Lacedemonci in drugimi greškimi sosedi l. 431 do 404, vender mesto si je zopet opomoglo, in če je pozneje l. 338 prišlo pod macedonsko in l. 146 pr. Kr. pod rimsko oblast, se mu je vender prosta znotranja ustava pustila. V eni reči pa so Atene prejšno slavo ohranile tudi pozneje čase, namreč v učenosti, umetnosti in lepi omiki; mladi Rimljani so tedaj hodili v Atene se izobrazovat, in rimski cesarji so podpirali atenske učene šole. Tako se je mesto ohranilo v slavnem imenu, dokler je mogočno rimsko cesarstvo ostajalo v celoti svoji. Ko so divji narodi začeli dreti v nekdanje rimske dežele, so bile

tudi Atene l. 403 po Kr. razdijane po gotiškem kralji Alariku; in ko dalje atenski modrijani se niso hotli ukloniti pravi sveti veri, so bile tudi šole atenske l. 520 zaperte po greškem cesarji Justinijanu.

Atene so tako dalje stale pod greškimi cesarji; ko so pa Latinci l. 1204 si osvojili Carjigrad, so tudi druge greške mesta dobili svoje kneze; Atene so bile tedaj sedež lastnih vojvodov, dokler l. 1455 niso prišle v neversko turško oblast. Prišlo je h koncu l. 1821; takrat se je greška dežela cela vzdignila zoper Turke, tudi Atene so se rešile težkega jarma, vendar le za nekatere leta. Pa ko so se evropske vlade potegnile za prostost greškega naroda, so Turki l. 1833 pustili atensko mesto, in od slej je novi greški kralj Oton I. ondi postavil svoj prestol, kterege pa je l. 1863 zastran nove vstaje prevzel drugi kralj Juri I.

Nekdanje atensko mesto je o svojem boljšem času z luko vred obsegalo 4 milje v okolici, in štelo za 10.000 hiš in za 180.000 stanovavcov. Na griču Akropoli je bil močen grad, sredi tistega je stal Partenon ali poglavitni atenski tempelj, v katerem je bila krasna zlata in slonokostena podoba boginje Atene ali Minerve. Krog grada je stalo mesto, nekaj po ravnem, nekaj po malih gričih, in okoli tistega je bilo terdno ozidje, po dveh stranah pa ste tekle male reki Cefiz in Ilis. V mestu je bilo več lepih trgov, obdanih z verstami stebrov, dalje mnogo templjev in vmes mogočni tempelj boga Zevza ali Jupitra, tudi zbornih in sodnjih dvorov, in še večjih in manjših gledišč; razni spominki, podobe vrednih mož so lepšale terge in ulice. Zunaj mesta je bilo občno pokopališče, so bile šole in shodilišča učenih mož in modroslovcov; od mesta proti morju so pa bili še dolgi zidovi do poglavitne luke Pireja in dveh manjših luk, kjer so bile tudi založnice za blago, naprave za ladije, pohištva za trgovstvo.

Takošno je bilo nekdanje atensko mesto; sedanje mesto na daleč ni toliko, vendar se je po končani vojski za prostost zopet že obilno in lepo pozidalo. Na Akropoli so še ostanki nekdanjega velicega templja, tudi toliko ozidja, da še zamore

služiti v brambo zoper nasprotnike; v mestu gredo poglavitne ulice na ravnost podolgoma in po čez, in so obdane z novimi hišami; med mestom in gradom je kraljeva palača, ki jo je dal kralj Oton krasno sozidati. Tudi obertnija in tergovstvo se je iz nova izbudilo in oživilo; za podučenje in izobraženje ljudstva pa so ustavljene mnoge višje in nižje šole. Po takem se je tudi število stanovavcov obilo pomnožilo; mesto, ki je pred zadnjo vojsko štelo 12.000 do 15.000 duš, jih ima zdaj več kot 30.000.

Velehrad, nekdanji sedež sv. Cirila in Metodja na Moravskem.

(S podobšino.)

Ko so kdaj kralji si odbirali stanovališča, ter si zidali dvore in gradove, so se ozirali v to, da so našli kraj za brambo pripraven, pa tudi zastran lege prijeten in lep. Takošen lep in varen kraj je mesto, kjer so si nekdanji knezi in kralji moravski odločili svoj sedež; ondi blizo teče pohlevna reka Morava; v okolici so vesele vinske gorice in ljube žitne polja. Ondi tedaj je stal Velehrad, to je, veliki grad moravskih knezov; zraven grada pa je bil krasni tempelj boga Svantovita, kterege so nekdanji Moravani častili za svojega varha in oblaževavca; ondi so se shajale množice ljudstva ob narodnem godu letne žetve. Pa Svantovitov altar kot altarji družih malikov so razpadli v prah, ko se je prikazalo znamenje svetega križa na tem mestu.

Sveta Ciril in Metodi sta posvetila prvo keršansko cerkev na mestu, kjer zdaj še stoji kapelica na pokopališči; ondi se je opravljala božja služba za velicega kneza Svatopluka, ondi je bil tudi keršen česki vojvoda Bořivoj in njegova supruga sv. Ljudomila, ondi je bila po tem tudi stolna cerkev sv. Metodja. Sicer so nekteri bolj na dvome nagnjeni glasovi hoteli terditi, da Metodjeva stolna cerkev je

drugod stala, v Devini, v Nitravi ali celo v Blatnem; pa Devina je bila le mejna terdnjava poleg Donave, v Nitravi je stal Metodjev podškof Vihnik, in v Blatnem je Metodi sam le za čas se mudil pri Kocelji, panonskem vojvodu.

Nekdanji Velehrad so sicer Madžarji l. 907 razdjali, in vso stran v posesti obderžali do l. 1028; vendar mnogo spominkov pričuje še današnji čas, kje da je stalo to mesto. Še stoji vas ali terg ravno tacega imena, namreč Velehrad, v lepi dolini blizo Morave; še se ondi blizo zna prostor z grapo in nasipom obdan, ki se zove Hradek, to je Gradek ali Gradič, kjer je po starji pripovedi knez Svatopluk kdaj stanoval; tudi je ondi na otoku v Moravi mesto Hradište ali Gradišče, tako imenovano, ker je na mestu nekdanjega moravskega knežjega grada. Posebno pričevanje daje pa vtemeljitev samostana Velehradskega, katero je nasnoval pobožni mejni knez Vladislav Henrik l. 1190, in poterdil češki kralj Otokar I. l. 1228; v dotični lastini je naravnost povedano, da samostan bo spomin v djanje s. Cirila in Metodja, in da kraj Velehrad, ki je s tisto listino samostanu bil priložen, je bil kdaj mesto, zdaj pa je le vas ali terg.

Samostan, ki je bil v Velehradu vstavljen, je bil izročén minihom iz reda sv. Bernarda ali cistercijanom; časoma je bilo vse zidanje dodelano, in cerkev je l. 1228 posvetil Olomuški škof Robert. Ta samostan je bil če dalje bolj slaviti, posebno kar je škof Janez l. 1349 zapovedal, naj se 9. marca po Moravskem obhaja god svetih deželnih aposteljnov Cirila in Metodja, in naj se zlasti čislajo tisti kraji, ki sta jih sveta moža s svojo pričujočnostjo posvetila. Mnogi dobrotniki so cerkvi in samostanu podelili bogate darila in posesti; češki in ogerski kralj Vladislav pa je l. 1511 Velehradske posesti in pravice poterdil s posebno listino, kjer se glasi: da je v to poterjenje nagiban bil po pobožnem spoštovanji tistega kraja, ker je ondi kdaj stalo prvo glavno mesto moravske dežele, in ker se je od ondod keršanstvo okrog razširilo. Leta 1721 je bila samostanska cer-

kev nova sozidana, in l. 1735 posvečena; in takošna ostaja še sedanje dni.

Velehradski samostan je pa vender prestal tudi razne nezložnosti. Leta 1241 so ondi razsajali divji Mongoli; o husitski vojski so nasprotniki samostan napadli, oropali in z opatom in štirimi minihi vred sožgali; o tridesetletni vojski so ga razdevali Švedi, Madžarji in Turki. Naj huji udarec pa je ta samostan zadel l. 1784; takrat so bili minihi odpravljani, posestva so bile pridjane verski zakladnici, cerkev je ostala samo farna, in stanovališče miniško ali grad Velehradski je po tem l. 1837 baron Sina kupil v last.

Sedanja farna cerkev v Velehradu je posvečena Marii Devici v nebo vzeti; dolga je 40 sežnjev, in izdelana v podobi podolgastega križa, v sredi križa je visoka kupla s štirimi okni. V velikem koru so trije altarji, poglobitni Marije Device, in dva stranska sv. Benedikta in sv. Bernarda; v ladii je na vsako stran sedem kapel in pet altarjev; en altar je posvečen sv. Cirilu in Metodju.

Naj slavniši spominek v Velehradu je kapelica sv. Cirila na pokopališči zunaj terga; altarska stran se šteje za drag ostanek perve po sv. Cirilu posvečene cerkve. To kapelico je visokovredni Olomuški nadškof Friderik grof Fürstenberg za tisučletnico l. 1863 dal vso popraviti in olepsati.

Ker sta namreč sveta brata Ciril in Metodi l. 863 prvi pot došla na Moravsko, zatorej se je ravno l. 1863 zamogla obhajati tisučletnica od te blažene prigodbe. Z dovoljenjem svetega Očeta papeža Pija IX. je za prihodnje čase praznik svetih slovanskih apostelnov prestavljen v dan 5. julija; in tako se je obhajal l. 1863 z osmino vred do 12. julija. Velike množice keršanskega ljudstva so se shajale tiste v Velehradu, v procesijah s svojimi mašniki vred so prihajali po veliko tisuč na dan; tudi visoki cerkveni pastirji so takrat obiskovali mesto, kjer sta pred mnogo sto leti pervikrat v slovenskem jeziku sveto vero oznanovala apostolska moža. To obhajanje je tudi na Českem in Slovaškem, na Slovenskem in Horvaškem močno obudilo keršanskega duha;

tudi v Zagrebu, Mariboru in deloma še drugod se je 5. julija imenovanega leta obhajala tisučletnica sv. Cirila in Metodja.

Ogled po domovini.

Celje, staro slovensko mesto.

Celjsko mesto na slovenskem Štajerji stoji prav na prijetnem in priložnem svetu; lepa rodovitna ravnina ga obdaja skoraj na vsako stran, bistra Savinja urno teče ob kraji, železnica memo derži proti jugu in severju; na bližnjem griču so ostanki starega grada, nekoliko bolj oddaljen je novi grad. Tudi v mestu se da prijazno bivati; ceste in ulice so čedne in zložne, hiše pripravno in lepo stavljene, cerkve po redu zidane in okinčane, učilnice po potrebi oskerbovane, naprave za ubožne in bolnike osnovane.

Ko so Rimljani l. 33 pred Kristusom si prisvojili doljni Norik in Panonijo z njihovimi stanovavci, starimi Slovenci, so mesto Celje že našli, dasiravno je takrat le še majhino vtegnilo biti. Zavoljo svoje lege na panonski meji in zavoljo ceste, ki je tukaj skozi šla, se je ta kraj Rimljanom kazal dosti tehten; tedaj so bili za čas cesarja Klavdija krog l. 50 po Kr. rimski naselniki ondi vpeljeni, in s tem se je mesto bolj povzdignilo in razširilo. Napisi na kamnih pričajo, da je oddelek rimskih vojakov ondi imel svoj stan, da so rimski cesarji s svojimi vojnami skozi potovali, meje proti sovražnikom branit, in da so tudi razni templji in druge stavbe mestu bili v lepoto. Pa ravno to, da je Celje stalo na veliki cesti, mu je bilo mnogokrat v nadlego; terpelo je o hudi vstaji Panoncov l. 10 pred Kr., zopet o bojih med cesarji Otonom, Vitelijem in Vespazijanom l. 69 po Kr., o napadu Markomanov in Sarmatov za čas cesarja Marka Avrelija l. 166, zopet o napadu Alemanov, Markomanov in Sarmatov l. 260, zopet o vojskah, ki sta jih imela cesar Konstanci l. 351, in pozneje l.

394 cesar Teodozi zoper mogočnike, ki so se hoteli cesarske oblasti polastiti.

Med tem je sveta Kristusova vera tudi zgodaj prišla v Celjsko stran, in sicer po ravni poti od Akvileje; ondi namreč je bil sv. Marka evangelist krog l. 63 zasejal sveti evangeli. Časoma se je število kristjanov v Celji pomnožilo; l. 283 je sv. Maksimilijan, ki je sam v tem mestu od keršanskih staršev rojen bil, in potem škof v Lavrenku poleg Donave postal, se povernil v svojo domovino, da bi ondašne vernike bolj poterdil. Drugo leto po tem je sveti škof ravno v svojem domačem mestu za Kristusa dal svoje življenje; oblastnik Ejulazi ga je v smert obsodil, in glava mu je bila odsekana na tistem kraji, kjer zdaj stoji cerkev njemu posvečena. Pozneji čas je bilo Celje celo sedež lastnega škofa; vender za to ni gotovega spričevanja, da bi bil Tenaks, celjski škof, že na akvilejskem zboru l. 381.

Ko se je po razdelitvi rimskega cesarstva l. 395 začelo vrenje in preselovanje severnih in izhodnih evropejskih narodov, je tistih pot mnogokrat šla čez Celje, in mesto je veliko prestalo, tudi hudo razdjano bilo. L. 408 je bil ondi kralj Alarik z zahodnimi Goti, l. 452 je skozi derl grozoviti Atila z divjimi Huni, l. 475 je prišel vojvoda Odoaker s Heruli, in l. 489 kralj Teodorik z izhodnimi Goti, vsi na poti v Italijo ali iz Italije. Potem l. 568 so šli Longobardi s kraljem Alboinom iz Panonije na Italijansko, in za njimi so se ljuti Obri v Panonii vstavili, nove slovenske rodove pa so pred saboj tirali. Takrat je bil škof Janez v Celji, kterega ime se bere v cerkvenem zboru l. 579 v Gradu poleg Akvileje; ta škof je pozneje l. 599 mogel pobegniti pred neverško in divjaško silo, in se je vstavil v Novem gradu na Istrijanskem. S tem je nehala nekdanja celjska škofija.

Po novih naselnikih se je dežela ob Savi in Dravi imenovala Slovenska stran, in višje Korotan. Stari in novi slovenski narod je bil zdaj pod stisko hudih Obrov, dokler ga krog l. 624 vojvoda Samo ni rešil terde sužnosti; o novih oberskih napadih je l. 749 vojvoda Borut poklical Bavarce v pomoč, s

tistimi vred so Slovenci med l. 771 in 788 prišli v oblast Frankov in njihovega kralja in rimskega cesarja Karola velicega. Prigodbe vse slovenske zemlje so zadevale tudi Celje. Med vsemi temi premembami je bila keršanska vera v tej strani zlo upadla; sv. Rupert, prvi Solnograški škof je na to l. 698 prišel v Celje, je ondi posvetil cerkev sv. Maksimilijanu, svetinje častitega škofa pa je od ondot seboj vzela. Dalje so akvilejski učeniki, zlasti sv. Pavlin patriarh na južni podravski strani zopet popolnoma uterdili sveto vero; tako je Celje ostalo pod akvilejsko škofijo.

Ko se je l. 843 veliko frankonsko kraljestvo razcepilo, je Slovenska zemlja ostala v oblasti nemških kraljev in cesarjev. Takrat je lastne mejne kneze imela pokrajna med Kerko, Savo in Dravo, tudi posebej Slovenska stran imenovana, z njo vred tudi Celje. L. 1149 pa je bila ta stran z gornjo korotansko ali štajersko stranijo pod vojvodom Otokarjem VIII. soedinjena, in s tisto vred je l. 1186 prišla avstrijanskemu vojvodu Leopoldu VI. v last. Tako je tedaj tudi Celje od tistega časa ostalo pod avstrijanskem gospodstvom. Med tem je slovenska stran in tudi Celje mnogo terpelo pred divjimi Madžari, ki so od l. 899 do 944 mnogokrat deželo napadli in skozi njo dalje derli proti Italiji; ko so bili tisti na slovenski in nemški strani hudo potolčeni, po tem je bilo več miru za deželo.

Kar se tiče cerkvene strani, se mora soditi, da je Celje od kdaj imelo lastnega duhovnega pastirja, če ravno v listinah od ondašne fare ni glasu pred l. 1170; prvi župnik pri sv. Danielu se po imenu bere sicer še le za patriarha Pagana l. 1319, namreč Henrik. Čez vse cerkve med Dravo in Savo, ali v Savinjski dolini je bil takrat že postavljen lasten arhidiakon ali nadmašnik. V Celji pa je l. 1241 bil ustavljen miniški samostan minoritov ali manjših bratov sv. Franciška; Saneški gospodje, katerih rodovina je pozneje v celjske grofe bila povzdignjena, so k tej napravi pripomogli.

Celjsko mesto z gradom vred je l. 1331 prišlo Saneškemu gospodu Frideriku v last; s tem je po-

zneje veliko čast doseglo, ko je l. 1341 cesar Ludovik IV. ravno tistega Friderika povzdignil in ga celjskega grofa imenoval; še bolj se je zvišala ta čast, ko je cesar Sigismund l. 1436 grofa Friderika II. poslavil z imenom kneza nemškega cesarstva. Celjska knežija je bila časoma zelo mogočna, ker so njeni knezi mnogo posest pridobili na Štajerskem, Koroškem, Kranjskem in Horvaškem; knez Ulrik II. je l. 1456 celo za kraljevega namestnika na Ogerskem bil izvoljen. Celjsko mesto je med tem l. 1451 dobilo lastne mestne pravice pod svojim svetovavstvom, in je bilo z obzidjem obdano. Pa ravno čast in mogočnost je bila celjskim knezom pogubljiva, napravila jim mnogo nasprotnikov; 9. novembra 1456 je bil knez Ulrik v Belem gradu ubit, in z njim vred je izmerla slavna rodovina celjskih gospodov. Celjska knežija pa je potem poleg prejšnjih pogodb došla cesarju Frideriku IV. avstrijskemu v dedšino.

Celje je po takem od l. 1456 na dalje stalo v oblasti avstrijskih vladarjev; ohranilo je prejšnje svoje pravice in tiste so mu bile še posebej poterjene. Mesto se je časoma bolj zaterdilo in zlepšalo, močno ozidje je stalo do sedanjega stoletja; tudi celjske cerkve so bile iz nova pozidane. Farna cerkev sv. Daniela je bila, kakor neka letnica kaže, l. 1482 sozidana, in sicer po gotični šegi; veliki kor gre bolj na okroglo, ladija pa šteje dve versti stebrov po sredi, in je tako v trojno razdeljena. Cerkev sv. Maksimilijana je tudi v tistem času bila prenavrejena, zakaj tudi kaže gotično obliko; samostan kapucinski pa je bil l. 1611 postavljen, in cerkev l. 1615 posvečena. Celjski župniki pa so bili večkrat naddiakoni Savinjske doline; tako l. 1655 Bernard Mavrisič.

Ta čas je pa tudi svoje nadloge prinašal za Celjsko mesto. Neverni Turki so l. 1471 pervikrat skozi Kranjsko prišli do Celja, v okolici so ropali, morili, požigali, ljudi v sužnjost gonili; tako so tudi blizo došli l. 1473, 1480 in 1489, l. 1492 pa so bili s kervavimi glavami odgnani od mesta, ravno tako l. 1529. Za Turki je kuga rada morila ljudstvo; taka je bila v Celji l. 1474, 1542, 1644, 1647 in 1679.

Tudi ogenj mestu ni zanašal; pogorelo je vse l. 1502, 1534 in 1687. Med tem je še krivovera motila um in serce mnogim Celjanom, začetek je tisti dal znani Primaž Trubar, ki je bil l. 1530 do 1532 mašnik pri cerkvi sv. Maksimilijana. Verske zmote so se po tem še bolj razširile, tako da je zunaj Celja l. 1578 velik luterski tempelj pozidan bil; pa l. 1600 je bila krivovera po Ljubljanskem škofu Tomažu Krenu zaterta, in tisti tempelj razrušen.

V naj novejšem času je Celje prestalo tri prihode sovražnih francoskih vojsk, namreč l. 1797, 1805 in 1809; veliko zgube je mesto o tem imelo, veliko plačila in družih nalog je moglo opraviti. Razun tega je pa še hud požar l. 1798 pokončal skoraj vse mesto; po tem se minoritovski samostan ni več popravil, in l. 1808 so bili tudi minihi odpravljani, le cerkev je še ostala za nemško božjo službo. Nasproti je Celje v novejšem času imelo okrožno glavarstvo, in ko je to l. 1850 nehalo, je ondi zdaj okrožna sodnija. Tudi Celjska fara je l. 1761 dosegla novo čast, ker je papež Klemen XIII. njenega župnika povzdignil za opata; pridjana je pa bila po tem l. 1787 z vsem Celjskim okrogom k lavantinski škofii. Če so minoriti poprej nehali, so l. 1852 pa bili misionarji ali lazaristi pri cerkvi sv. Jožefa vstavljeni po r. škofu Antonu Martinu Slomšku. Dalje je Celje dobilo l. 1777 glavno šolo, l. 1808 latinske šole, ki so zdaj povzdignjene v višjo gimnazijo, l. 1827 pa dva vižja razreda glavne šole, ki sta zdaj spremenjena v realko. L. 1846 je Celje z železnico dobilo novo naglo zvezo z mesti in deželami proti severju in proti jugu; kolodvor na Celjski postaji daje mestu tudi novo lepoto.

Barbána, naj starja Božja pot v Primorji.

Malo od meje slovenske zemlje, vender s tisto v tesni zvezi se nahaja med jezerci ob kraji jadranskega morja majhen otok, za strelaj dolg; na njem je samostanu podobno zidanje, k temu prizidana lepa ne velika cerkev, in še kake tri hišiče; od

Akvileje je do tega otoka poldrugo uro daleč, od morja pa pol ure. Ta kraj se imenuje Barbána, ker je bil prvi opat v ondašnjem samostanu po imenu Barban.

Bilo je krog l. 582, da je akvilejski patriarh Elija na tem mestu vstavil miniški samostan, in sozidal cerkev v čast presvete Device in Matere Kristusove Marije, ker mu je ona sama zato znamenje dala. Pripoveduje se namreč, da so v starih časih, ko je bilo akvilejsko mesto še mogočno, tukaj ladije ostajale, da ravno na tem kraji je bilo veliko kervi zvestih Kristusovih spoznovavcov prelite, ki so bili ondi mučeni in ob glavo devani. Okoli l. 582 po Kr. pa je velik vihar vstal, ki je morje toliko visoko nagnal, da je celi ta otok pokrilo, vse zidanje zrušilo in v globočino pogreznilo; verh valov pa se je vidila plavati precej velika podoba Marije Device, ki je po tem, ko je vihar potihnil, in se je voda znižala, na tem otoku obstala. Na južni strani, kjer zdaj stoji majhna kapelica, je bila podoba najdena; imenovani patriarh je dal naj poprej to kapelico postaviti, po tem pa cerkev in samostan sozidati, in podobo v tisto postaviti. Tukaj se tedaj Marija Božja Mati časti že od leta 582, in potujejo semkaj pobožni verniki iz Goriškega, Beneškega in Teržaškega, iz Istrije in Dalmacije, sicer bolj Italijani, pa tudi bližnji Slovenci; posebno pa semkaj prihajajo ali se semkaj obetajo mornarji, ki stavijo svoje upanje v Marijo, morsko zvezdo.

Minihi sicer že zdavno ne stanujejo na Barbáni, pa dva mašnika vender ondi vedno stojita, da oskerbujeta pobožne romarje; eden se kliče vodja, drugi pomočnik duhovni; o večjih shodih pridejo še drugi mašniki pomagat za svete opravila. L. 1863 o prazniku vnebovzvetja Marije Device je bil na Barbani posebno velik shod, in se je obhajala lepa slovesnost; z novo drago krono se je podoba Božje Matere kronala, v zahvalo za velike milosti, ki jih je že tukaj skazala prošnikom; višji cerkveni pastirje iz Gorice, Benedek, Vidma in Tersta so bili ob tej slovesnosti zbrani, in velika množica pobožnih romarjev se je sošla na otoku.

Sv. Mohor in Fortunat, aposteljna za Primorje in Krajnsko.

Spodobno je, da pomnimo slavita moža in duhovna očeta, po katerih so bili v duhu rojeni naši nekdanji predniki, in po katerih se je tudi nam tistih mlajšem, že v prvi dobi keršanstva odperla pot v večno življenje. Ta slavita moža in aposteljna naših krajev sta iz prava sv. Hermagora škof akvilejski in sv. Fortunat njegov levit. Kar je od nju znano, tukaj sledi.

V rimsko mesto je pripotoval sv. Peter apostelj s sv. Pavlom aposteljnomo vred; pripeljala sta seboj sv. Marka, in ta se je z njima mudil v rimskem mestu. To je bilo naj bolj verjetno tisti čas, ko je sv. Pavel pervikrat v Rimu bil v ječi, in se je po tem tudi sv. Peter zopet povernil v mesto, med leti 61 in 63 po Kr.; tisti čas je tudi sv. Marka naj bolj verjetno pisal svoj evangeli. Tedaj sv. Peter reče Marku: kaj se tukaj mudiš? Glej ti si obilno podučen v vsem, kar je delal Gospod Jezus Nazareški. Vstani in idi v mesto, ki se imenuje Akvileja v istrijanski deželi, da bodeš ondi oznanoval besedo Gospodovo. Po tem je sv. Marka sprejel prvi delež in pastirsko palico, vzel tudi evangeli, ki ga je bil spisal; je šel na pot, hodil in prišel v rečeno mesto, ki se imenuje Akvileja.

Ko je pa prišel v rečeno mesto, je ondi našel mladenča po imenu Atulfa, sinú Ulfina blagorodnika in pervaka v mestu, kterega je ozdravil gobove bolezni. In ko je sv. Marka ondi nekaj časa učil, se je v njegovem sercu želja obudila, da bi zopet vidil obraz sv. Petra. Ko je sv. Marka evangelist iz Akvileje se hotel ločiti, da bi zopet v Rim potoval k sv. Petru, so si akvilejski kristjani pastirja prosili. In on jim je napovedal, naj sami izvolijo, kakoršnega hočejo, moža prav keršanskega. In ljudska množica si je izbrala zalo in vredno osebo, po imenu Hermagora ali Mohorja. Tisti je v Rim potoval s sv. Markom, in je od sv. Petra prejel škofovo palico in skrivnostno pokrivalo z blagoslovom, ter je

postal prvi škof v gornjoitalijanski krajini. Sv. Marka pa je bil po tem poslan v Aleksandrijo na Egiptovskem, ondi je postavil nov škofov sedež, in je tudi h koncu življenje dal za Kristusa.

Ko se je bil sv. Mohor v Akvilejo poveril, je svojo cerkev v red djal, tudi mašnike in levite posvetil. Po tem je v Teržaško mesto mašnika Hiacinta in diakona napotil, in po družih mestih je enako delal. Shajale pa so se k sv. Mohorju škofu ljudstva gornjoitalijanske krajine, ker so vidile njegove čudeže, in ker se je po njem množila sveta vera, malikovavcov nespamet pa sramotila. Ta čas pa, ko je Neron cesaroval v Rimskim mestu, je tisti v Akvilejo poslal oblastnika Sebastu po imenu, da bi bil v tem mestu vladar. Ko je tedaj sv. Mohor nad tem čul, da bi sebi izročeno čedo bolj pomnožil in poterdil, je bil pri oblastniku Sebastu zatožen, da Kristusa neprenehoma oznanuje in službo domačih bogov zatira. Za tega voljo je bil dolgo tepen, pa je v tem Kristusu hvalo dajal, in se grozovitosti oblastnikovi posmehoval; zato je bil na pezo obešen in z grebeni tergan po persih. Po tem so mu na persa devali razbeljene železa, in gorečea svetila pritiskali na strani; preserčni mučenec pa je toliko bolj sladko hvalo dajal Kristusu, kolikor bolj hude muke je prenašal.

Pri takem pogledu se je ljudstvo začelo gibati, in Sebast se je zbal kake ljudske vstaje; tedaj je sv. Mohorja rabeljnom vzel iz rok, ter ga je vergel v temno ječo. Noč je bila, kar se je na tem kraji posvetila velika luč z neba, in prijeten duh je napolnil ječo. Po teh znamenjih se je obudil Poncijan jetniški varh, in razsvetljen po tej nebeški luči, je otrešel staro praznoversko temoto; vergel se je svetemu pastirju pred noge, ter je prosil, da bi bil po skrivnostnih keršanskih šegah posvečen. Po tem zgledu spodbujena je množica mestnjanov vrela k sv. Mohorju, ga je poslušala, ko je v nebeškem duhu oznanoval čast križanega Boga, ter se je učila, da je njegova vera prava, in da edino pot kaže v nebesa; tedaj je bila po kopeli duhovnega prerojenja pridružena v keršansko čedo, kar je svetemu pastirju

neverjetno veselje delalo. Med tem številom je bil tudi Gregor, akvilejski plemenitnik, katerega sinu že tri leta obsedenega, je po ukazu sv. Mohorja v pričo vseh satan popustil; sveti mož je šel iz ječe, da je tega Gregorja in vso njegovo družino v njegovi lastni hiši kerstil, ter se je po tem zopet sam povernil v ječo. Z mnogimi čudeži je sv. Mohor to ječo v božje svetišče premenil; in zdelo mu se je, da tukaj sred tesnobe in nesnage kakor v nebesih vživa s Kristusom večno veselje.

Mašniki in duhovniki pa so vidili, da je sv. Mohor toliko vnet ljubezni do Kristusa svojega Gospoda, da si nič družega bolj ne želi, kakor mučenstva; zatoraj so ga vprašali, kaj naj storijo, kadar bo on od tod vzet. Prejeli so odgovor, naj Fortunata naddiakona si izvolijo za škofa; tisti je v sveti vodi očistil vdovo Aleksandro po imenu, ktera je bila poprej vid svojih oči prejela, ko se je bila v ječi k nogam sv. Mohorja približala. Ko je bilo to Sebastu naznanjeno, je dal tudi Fortunata ravno v tisto ječo vreči; ondi sta oba vsaki dan delala toliko čudežev, da se je Sebast vedno bolj zastran sebe bal pred toliko množico, ki se je že Kristusu vdala bila. Tedaj je oblastnik poslal rabeljna po noči, da je Kristusovim vojšakom glave odsekal; po tem je Poncijan skrivaj spravil trupla in kri, ter na svoji zemlji pokopal zunaj mestnega ozidja; pobožna žena Aleksandra pa je bila svete ostanke pomazilila z dišavami, in Gregor ji je pri tem pomagal. To se je godilo za čas cesarja Nerona, 4. julija; kosti in glava sv. Mohorja pa so zdaj hranjene v Gorici v stolni cerkvi.

Žiga baron Herberstein.

V cerkvi sv. Mihaela na Dunaji sta dva spominka, ki slavita verlega slovenskega rojaka Žiga Herberstanjskega. Ta znameniti mož je bil l. 1486 rojen na Vipavskem gradu, pa je bil tako slaboten, da so ga starši obljubili v sveto hišico v Lavretu. Njegov starji brat Janez je mladega dečka spremil

na Božjo pot, ter ga je zdravega in terdnega pripeljal nazaj. Ko deček se je z nemškim jezikom vred tudi učil slovenskega, ko mladeneč pa se je na dunajskem vseučilišči pridno učil latinskega; za slovenščine in latinščine voljo je bil mnogokrat grajan; pa ravno po teh obeh se je poveličal.

Kot neprestrašen in previden vitez je v beneški vojski l. 1508 serčno branil Pazen in Lipoglav na Istrijskem, tako da ga je cesarski vojvoda Erik Brunsviški čislal in ljubil; pred Maranom pa je l. 1517 s svojim bratom Jurjem vred pregnal Benečane, in vjel njihovega vojvoda. Zatoraj ga je cesar Maksimilijan o slovesnosti zadobljene zmage v Inspruku z lastno roko sprejel med viteze, in ga odbral med svoje svetovavce; pozneje mu je cesar izročil tudi tehtne poslanstva.

Pervič je bil Žiga l. 1516 poslan na Dansko k kralju Kristijanu ljutemu, ki je mnogo plemenitnikov v Štokholmu kervavo pomoril, deželo in ljudstvo samovoljno vladal, in s svojo suprugjo Izabelo, cesarjevo vnučko slabo ravnal. Žiga je korenjaškemu, terdovratnemu kralju mirno povedal izročilo, ter mu rezno očital, kako da nerodno, nezvesto in nepošteno dela, in cesarja žali; kralj pa je na pol dajal odgovor, in se ni spremenil.

Še tisto leto je bil Žiga zopet poslan na Rusko; imel je sporočiti, da ker cesarjeve dežele so v miru, Španško, Angleško, Dansko in Švedsko, tudi Francozko in Italijansko je v pokoji, naj tudi veliki ruski car Vasilej Ivanovič Bogu in sveti Devici za ljubo neha od divjega boja s Poljskim, da bi se tako vse keršanstvo veselilo lepega miru. Sicer cesarjev poslanec ni dosegel svojega namena, ker Poljaki niso nehali zdražeb ponavljati; pa zastran sebe je vender se prav priljubil velicemu caru, bil je na gostarijah in veselicah carjevega dvora, in v zadnje je bil zopet častno na dom odpravljen; njegova zgovornost, ljubeznjivost in vredna obnaša mu je serca pridobivala.

Zopet je Žiga l. 1519 poslan na Ogersko, da bi bil oudi branil pravice avstrijske vladne hiše zoper početke nepokojnega Zapolja; po smerti cesarja Maksimilijana pa je šel z drugimi poslanci vred na

Špansko, do novega cesarja Karola V., in je ondi z modro besedo dobro nagnil mogočnega vladarja. Tudi je bil na deržavnem zboru v Vormacii, ko je bil Luter poklican na odgovor, in zopet na Švabskem, ko je ondi kmečka ustaja vse omajala; dalje je bil poslan v Nizkozemljo, na Česko in Ogersko. L. 1526 pa je bil drugi pot poslan na Poljsko in Rusko, zopet pomirovat Ruse in Poljake; poljski kralj sicer se ni dal rad preveriti, pa ruski car je vender obljubil pokoj na pet let, ter je v znamenje svojega obeta poljubil podobo sv. križa.

Oba svoja pota na Poljsko in Rusko je Žiga lepo popisal; zaničevani slovenski jezik mu je bil pomoček, da se je lahko porazumel v teh poprej malo znanih deželah, tudi iz ruskih letnikov mnogo naznanil nabral. Kar je po takem zvedil o zgodbah, vstavi, veri in pridelkih tistih dežel, je skupaj zbral in zaznamoval v čednem latinskem jeziku. Tako je drugemu evropejskemu svetu iz nova razodel poljsko in rusko zemljo.

Na poti iz Ruskega je Žiga zvedil nesrečno smert ogerskega kralja Ludovika, ki je v kervavem boji zoper Turke pri Mohači padel; tedaj se je naglo obernal v Krakovo k poljskemu kralju, da ga je nagnil na stran svojega vladarja Ferdinanda I., kteremu je bil cesar Karol V. kot bratu prepustil avstrijske dežele. Velike nevarnosti zavoljo turških napadov in zmag' so storile, da je bil Žiga l. 1541 poslan v Carigrad, k turškemu sultanu; tudi to težavno pot je srečno doveršil. H koncu so mu došle vender bolj prijetne izročila; spremil je dvakrat hčere kralja Ferdinanda za neveste poljskemu kralju, l. 1543 namreč Elizabeto, in l. 1553 Katarino.

Za mnoge take zasluge sta ga cesar in kralj mnogokrat posebno poslavila; l. 1537 je bil tudi med barone prištet. Razun svojih poslanstev je svojim vladarjem tudi mnogokrat služil pri znotranjih opravilih v njihovih deželah; kar mu je ostajalo prostega časa, ga je porabil v pisanje svojih bukev. Dasiravno je bil oženjen, vender ni zapustil otrok; umerl pa je 28. marca l. 1566, in je našel svoj pokoj v raki pri sv. Mihaelu na Dunaji.

Razne reči.

Naj večje drevesa na zemlji.

Doslej so za naj večje drevesa šteli Baobabove ali krušne drevesa v Afrike; zdaj pa se je pokazalo, da jih ameriansko drevje prekosuje. To je mamutovo drevo v gornji Kalifornii, ondi kjer je tudi toliko bogate zlate rude; l. 1850 so ga lovci našli in šteje se v versto hojevega drevja. Zdaj je še 92 dreves skupaj, ki se imenujejo Mamutov gojzd. Drevesa so večji del po 300 čevljev ali 50 sežnjev visoke; eno drevo meri 363 čevljev na višavo, in deblo pri tleh meri poprek 31 čevljev, imenuje se „mati gojzdova“, pa „oče gojzdov“ meri pri tleh poprek 112 čevljev, in če ravno pod verhom odlomljeno, je še 300 čevljev visoko, celo je tedaj moglo meriti do 450 čevljev; še eno drevo ima pri tleh 96 čevljev poprečne mere. Če se pri teh drevesih štejejo letnice, se kaže, da so le nektare stoletja po Kristusovem rojstvu začele rasti.

Naj večje podzemeljske jame na svetu.

Med podzemeljskimi jamami, ki jih je lahko mogoče obiskati, se Postojnska šteje za posebno veliko in lepo; od vhoda do naj zadnjega konca za Kalvarijo meri na ravnost 1200 sežnjev; z vsemi ovinki poglavitne pota merijo 1630, in stranske jame 860 sežnjev, naj večja višava od dna do verha je v domu 16, pri Kalvarii pa 32 sežnjev. Vender Agteleška ali Baradelska jama na Ogerskem blizo Rimasombata je večja; je namreč vsega 3062 sežnjev dolga. Naj večja jama na celi zemlji pa je Mamutova v severni Ameriki, v Kentukski deržavi; kolikor je tiste na vse strani preiskane, znaša poltretjo miljo.

P E S M I.

Sv. Mohor in Fortunat.

V Rimu sveti Peter biva,
Marka učenca tak poziva:
Hodi na pokraj jadranski
In tje nesi uk keršanski.

Na italijansko mejo,
Marka pride v Akvilejo;
Ondi vhodi so odperti
V svet slovanski razprosterti.

Ljudstvo sluša evangeli,
Glas o Kristusu veseli;
Mnogo jih resnica gane,
Kerst očisti v veri zbrane.

Mohor vmes je naj bolj vneti,
Sam apostelj ga posveti;
Akvileji da pastirja,
Da se cerkev bolj razširja.

Fortunat je pomagavec,
Tudi zvest oznanovavec;
Uk in čuda skup storijo
Da se verniki množijo.

Tak Gospodovo kraljestvo
Jemlje ljudstvo si v posestvo,
Poleg Soče, bistré Save
Daleč do dereče Drave.

Rod paganski je zaviden,
In sodnik ves malopriden;
Sveta moža gresta v ječo,
Preterpita smert bolečo.

Apostolska moža! hvala
Bo se vama skoz dajala;
Z varstvom svojim nas branita
In pomoči nam prosita.

Sisek rešen l. 1593.

Tam beli Sisek mi stoji,
Je v Sisku grad na vogle tri.
Pred gradom mesta zidano,
In vse za bran napravljeno.
Pred mestom turška množica
Med rovi je nastavljena,
In unstran Kolpe kaže se
Šotorov turških polno vse.
Je Hasan turški baša zbral
Od vseh strani močno druhal;
Nevernik Sisek rad bi vzel,
Ga zlo stiskati je začel.

Pa Blaže se ne gane kar,
On verli Siski poglavar;
Z njim vred je vojna majhina,
Braniti se pripravljena.
Kaj verli Blaže pa stori,
Ker Turek Sisku zlo proti?
On piše list do Zagreba,
Do bana tam horvaškega.
Od bana glas je dalje dan,
V Ljubljano belo še poslan:
„Nevernik Sisek rad bi vzel,
Ga zlo stiskati je začel“.

Že bliža Sisku se v pomoč
S Horvaških mej nabrana moč,
In drugo trumo s krajskih
mejskih

Pelja turjaški knez Andrej.
Je Turka res desetkrat več,
Turjaški knez pa ni boječ:
Napasti berž sovražnika
Veli serca junaškega.

„Praznuje danes, pomni vsak,
Se svet Ahac, keršansk vojak;
Z njimi vred naj Kristus bo
naš glas,

In Bog ne bo zapustil nas“.

Pri jedi turški baša je,
Ko bobnov hrum zasliši se,
Strahovi vsi ga spreleté,

„Zdaj zadnja je!“ mu vest
pové.

Se baša vzdigne s konjico,
Čez sinjo Kolpo pelje jo.

V keršanski prvi trop se z
njo

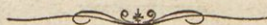
Zažene kar naj bolj močno,
Turjaški knez nasprot zderčí,
Za znamenje svojim ustrelí,
Z njim zdirjajo oklepniki,
Na Turka mahnejo serčni.

„Praznuje danes, pomni vsak,
Se svet Ahac keršansk vojak;
Z njim vred naj Kristus bo
naš glas.

In Bog ne bo zapustil nas.
Vsi red za redom pokajo,
Na desno, levo sekajo;
Pregosto Turki padajo.

Njih trume zlo se tergajo,
Še vdari vmes horvaški ban,
Neverni roj je v beg zagnan;
Se Kolpa s Turki zagosti,
Še baša v reki se vtopí.

Je Sisek zopet rešen bil,
Zmagavcov krik se je glasil;
Ob mestu trikrat krog grede,
Bogu vsi trikrat čast dajo.

K. K.
Fitial-Schul-
bücher-
Verschleiß.

Bei
J. Giontini,

Bücher-,
Musikalien-,
und
Fortepiano-
Leih-Anstalt.

*Buch-, Kunst- und Musikalienhändler in Laibach,
sind nachstehende Artikel stets vorrätlich:*

Verlag.

(Gebetbücher.)

Bodi moj naslednik. Molitevne bukve za mladost in odrasene ljudi. Spisal duhoven Celovske škofije. Mit 1 Stahlstich. Laibach, 1860. Papierband 34 kr., Halbleder 42 kr., Leder 60 kr., Leder mit Goldschnitt 75 kr. In Leinwand 56 kr., drgl. mit Goldsch. 70 kr.

***Gospod!** daj jim večni pokoj! Molitevne bukve za vse, ki po svojih ranjkih milo žalujejo. Z mašnimi, obhajilnimi in z drugimi posebnimi molitvami, pa tudi s križevim potam in z bratovšino in odpustki za verne duše v vica. Mit 1 Bildniss. Laibach, 1858. Halblederband 42 kr.

Hauber, M., Sveti post, ali premišljevanje in molitve za vsaki dan svetiga štiridesetdanjskiga posta. Poleg nemškiga. Mit 1 Stahlstich. Laibach, 1847. Halblederb. 40 kr., Lederb. 70 kr., mit Goldsch. 90 kr.

***Hvala** božja, ali navod, kako naj mlad kristjan Boga vsak dan časti in hvali. Molitne bukvice za mladost. 5. Aufl. Laibach, 1863. In Papierb. 25 kr., Lederb. 56 kr., drg. mit Goldsch. 70 kr.

- Jais**, P. A., Jesus der Kinderfreund. Kleines Lehr-, Gebet- und Gesang-Büchlein für Kinder. Mit vielen Bildern. 4. Auflage. Laibach, 1857. Steifband 24 kr., in Lederband 60 kr., mit Goldschnitt 70 kr., in goldgepresstem Pariser-Einband 56 kr., dergleichen mit Goldschnitt 65 kr.
- ***Jais**, P. A., Jezus prijatelj otrok, ali pustite priti k meni otročice. Bukvice polne naukov, molitev in pesem, za svoje ljube farmančike spisal. 2. Aufl. Laibach, 1864. In Papierband 24 kr., Lederband 60 kr., mit Goldschnitt 70 kr. In elegantem Pariserband mit Goldpressung 56 kr. Mit Goldschnitt 65 kr.
- ***Dasselbe**, deutsch und slovenisch. Laibach, 1854. Papierband 32 kr., Lederband 65 kr., mit Goldschnitt 80 kr.
- ***Jaisa**, Eg. P., Bukvice polne molitev in lepih naukov za manji in večji mladost, kakor tudi za odrasene ljudi dobre. Poleg nemškiga. Mit vielen Holzschnitten. Laibach, 1861. 4. Auflage. In Papierband 35 kr., Lederband 70 kr., dergl. mit Goldsch. 80 kr., in Leinwand 60 kr., mit Goldschnitt 75 kr.
- Jezusa** in Marije dvoje naj svetejši Serce. Molitve bukve za vse, ki Jezusovo in Marijino Serce pobožno častijo, in zlasti za brate in sestre téh neomadežanih Serc. Spisala po naj boljših izvirkih dva duhovna. Mit 3 Stahlstichen. 4te mit Marienliedern vermehrte Auflage. Laibach 1862. In Halblederb. 96 kr., Lederb. 1 fl. 25 kr., dergl. mit Goldsch. 1 fl. 76 kr.
- * **Dasselbe** mit neuen Lettern. Laibach 1862. Die Preise gleich mit Vorstehenden.
- ***Kruh** angelski. Molitvine bukvice za otročice. Spisal duhoven Celovske škoflje. Mit 1 Stahlstich. Laibach. 1860. Papierband 24 kr., Halbleder 36 kr., Leder 54 kr., Leder m. Goldsch. 68 kr.
- ***Kruh** nebeški, za otročice. V pet koščikov razdeljen. Poleg nemškiga. 3. Auflage. Laibach 1860. Mit Bildern. Papierband 14 kr. 1 Dutzend 1 fl. 56 kr.
- ***Maria** dobra mati pobožnih otrok. Mit 1 Titelkupfer. 3. Auflage. Laibach 1861. In Papierband 25 kr., Lederband 56 kr., dergl. mit Goldsch. 70 kr., in Leinwd. 50 kr., mit Goldsch. 65 kr.
- ***Nar lepši dan**, ali vredno praznovanje perviga svetiga Obhajila. 2. Auflage. Laibach 1858. Papierband ord. 25 kr., Lederband 56 kr., drg. mit Goldschnitt 70 kr., Leinwandband 50 kr., mit Goldschnitt 65 kr.
- ***Nove Šmarnice**, Marii prečisti Devici darovane. Nabral Janez Volčič. Mit 1 Stahlstich. Laibach 1860. Papierband 34 kr., Halbleder 42 kr., Leder 60 kr. Leder m. Goldsch. 75 kr. In Leinwand 56 kr., dergl. mit Goldsch. 70 kr.
- ***Pót** v nebeško domačijo. Mašne in obhajilne molitve za pobožne kristjane. Poleg nemškiga. Mit 1 Stahlstich. 3. Auflage. Laibach 1863. Halblederb. 90 kr., Lederb. 1 fl. 20 kr., dergl. mit Goldschnitt 1 fl. 70 kr.
- Šlör**, Dr., Jezus moje želje. Katóljške molitne bukve z nauki in napeljevanjem k pobožnimu življenju. Poleg nemškiga. 4.

Auflage. Laibach 1858. Mit 1 Titelbild. Diese Auflage ist mit sehr grossen Lettern gedruckt, eignet sich daher vorzüglich für bejahrte Leute. In Halblederband 90 kr., Lederband 1 fl. 20 kr., drgl. mit Goldschnitt 1 fl. 70 kr.

*Dasselbe im kleinern Format. 5. Auflage. Laibach 1859. Papierb. 60 kr., Halblederb. 70 kr., Lederb. 84 kr., drgl. mit Goldsch. 1 fl. 10 kr., Leinwandb. 80 kr., mit Goldsch. 1 fl.

Sveta Jedert in Mehtilda. Molitevne bukve s jutranjimi, vezhernimi, mašnimi in še drugimi naj potrebnishnimi molitvami, kakor tudi s pozhefhevanjem Marije devize in svetnikov. Laibach 1858. Halblederband 1 fl., Lederband 1 fl. 30 kr., mit Goldschnitt 2 fl., in Leinwandband 1 fl. 20 kr., mit Goldschnitt 1 fl. 50 kr.

***Šopek**, lépih mašnih in drugih molitvic za pridne šolarčke. Laibach 1857. In Steifband 10 kr., 1 Dutzend 1 fl. 10 kr.

Verlag.

(Erbauungsbücher.)

Caf, Or. Romarska palica po poti v večnost. 2 Theile in einem Bande, in Halbleder 80 kr., Leder 1 fl., drgl. mit Goldschnitt 1 fl. 50 kr.

***Čudapolna** podoba Matere božje v mestu Rimini na Rimskim. Mit Titelbild. Laibach 1850. 5 kr., 1 Dutzend 50 kr.

***Dolnar** L. Pesmi v nedelje celiga leta. 2. Auflage. Laibach 1862. 50 kr. Prämienband 54 kr.

— —, Pesmi v godove in praznike celiga leta. 2. Auflage. Laibach 1861. 60 kr. Prämienband 65 kr.

***Jeran**, J. L., Sveti Juri serčni vojšak. Serčnim slovenskim mladenčem. Laibach 1851. 14 kr. Prämienband 24 kr.

— —, Terpljenje pravičniga in pokora grešnika, z nekterimi večnimi resnicami in pergodbami. Mit 1 Stahlstich. Laibach 1848. Steifband 30 kr.

Keršanske drobtince iz življenja svetnikov in družih pobožnih ljudi. Mit 1 Stahlstich. Laibach 1850. In Steifband 24 kr., Prämienband 26 kr.

Molitev za ohranjenje nedolžnosti pred podobo presvete Device Marije. 2. Auflage. Laibach 1846. 3 kr. Das Dutzend 30 kr. Prämienbd. 12 kr.

Nasledovanje svetnikov božjih. Poduka polne povésti iz življenja svetnikov. Laibach 1849. Prämienband 70 kr.

Nastran, P. J., Sveta pokóra ali sedem postnih pridig, ktere je pridigoval v letu 1849. Laibach 1846. 20 kr., Steifb. 25 kr.

***Osrečeni** kristjani svojimu novoizvoljenimu vikšimu pastirju, Papežu Piju IX., z popisam volitve, življenja in nastopa svetiga Očeta Pija IX. Mit Portrait. Laibach 1847. 10 kr.

Pirhi za device, ali molitve in nauki, ktere naj si pobožna devica in sleherna poštena žena večkrat k sercu vzame. Mit 1 Bild. Laibach 8 kr., 1 Dutzend 80 kr. Prämienbd. 15 kr.

- ***Potočnik Bl.**, Svete Pesme. 4 Aufl. Laibach 1859. Steif 45 kr.
Prämienband 50 kr.
- ***Resnice**, perve in nar potrebniji svete keršanske katoliške vere,
za nar manjši učence. Brosch. 4 kr. 1 Dutzend 40 kr.
Prämienband 15 kr.
- Šlör**, Dr., Napeljevanje vesolno ali veliko spoved opravljati. Lai-
bach 1844. 16 kr. Prämienband 18 kr.
- ***Šmajdék M.**, Shodni Ogovori. Halbleinwandb. 1 fl.
- ***Šmida, Kr.**, Hirlanda bretanjska vojvodnja ali zmaga čednosti
in nedolžnosti. Po nemškim. Laibach. 14 kr.
- Sveta devica in dekla Cita.** Laibach 1846. 14 kr., Prämien-
band 24 kr.
- ***Življenje** in terpljenje služabnikov božjih, kateri so bili 5. fe-
bruarja 1597 na Japanskem križani in o binkuštih 1862 v
Rimu slovéno Svetnikom prišteti. 2. Auflage. Mit 1 Abbil-
dung. Laibach 1863. 12 kr., Prämienband 20 kr.
- Življenje** svetiga mladenča Alojzia Goncaga. Mit 1 Kupfer.
Laibach 1846. 14 kr., Prämienband 24 kr.
- svete device Terezije. Mit 1 Kupfer. Laibach 1846. 14 kr.
Prämienband 24 kr.
- Zlate bukvice**, to je: Napeljevanje k pobožnemu življenju in k pravi
bogoljubnosti. Laibach 1847. 6 kr., 1 Dutzend 60 kr., Prä-
mienband 20 kr.

V e r l a g .

(*Varia.*)

- ***Ahasver**, večni popotnik. Pravljica. Laibach 1850. 5 kr., 1
Dutzend 50 kr.
- ***Bojték** ali pravljica od viteza v drevo vpreženega. 10 kr.
- Canontafeln**, 3 verschiedene Ausgaben, zu 20, 16 und 12 kr.
pr. Exemplar.
- Costa**, E. H. Dr., Postojnska jama. Mit 1 Titelkupfer und 1
Grottenplan. Laibach 1863. 40 kr.
- Cäcilla**, Musikalische Monathefte für Landorganisten, Schullehrer
und Beförderer der Tonkunst auf dem Lande. Herausgegeben
von C. Maschek, fortgesetzt von Andr. Praprotnik u. A. I.
Band bestehend in 16 Heften. 4. Laibach 1854. 4 fl. 20 kr.
II. Band. 2 fl. 50 kr.
- Cerkvica** na skali. Pravljica. Laibach 1855. 4 kr.
- Dimitz** und v. Formacher, Praktische Darstellung des neuen Stem-
pel- und Gebühren - Gesetzes vom 13. December 1862 im Zu-
sammenhange mit den Bestimmungen des Gebühren - Gesetzes
vom 9. Februar 1850. Mit dem vollständigen Tarife in österr.
Währ. Laibach, 1863. 1 fl.
- Dolinar**, L. Napevi za pesmi v nedelje celiga leta. Laibach
1862. 50 kr.
- — Napevi za pesmi v godove in praznike celiga leta. Lai-
bach 1862. 60 kr.

- Dzimski**, G. Laibach und seine Umgebungen nebst einer Beschreibung der interessantesten Punkte in Krain. Ein Wegweiser für Fremde und Einheimische. Mit einem Plane und einer Ansicht. Laibach 1860. 60 kr.
- ***Dve igri za slovensko gledišo**: 1. Juran in Sofija, ali Turki pri Sisku. 2. Štepan Šubic, ali Bela IV. na Hrovaškim. Laibach 1850. Broschirt 15 kr.
- Flejšman** Juri. Mične šolarske Pesmi. Laibach. 30 kr.
— — Mične zdravice slovenske. 1. — 3. Heft. à 40 kr. Laibach.
- Gerkman**, Franc, Lepopisni izgledi za ljudske šole. V Ljubljani. gebd. 16 kr., einzeln à Blatt 3 kr.
- Glückwünsche** an Eltern, Anverwandte und Gönner zu Neu-jahrs-, Geburts- & Namensfesten, nebst einem Anhang von Stambuch-Aufsätzen. 2. Auflage. Laibach 1860. 10 kr.
- Haupt-Katalog** der öffentlichen Leihbibliothek.
I. Abtheilung: Deutsche Bücher. 60 kr.
II. „ Bücher in franz., italienischer und englischer Sprache. 20 kr.
- Hildegárdia**, zveličana; dvakrat po nedolžnim v smert obsojena cesarica. 2. Auflage. Laibach 1859. 12 kr.
- ***Hitri računar** pri kupovanju in prodajanju od 100 do 1000 reči z ozirom na novi dolar po avstrijski veljavi. 2. Auflage. Auch unter dem Titel Schnellrechner mit Rücksicht auf die neue österreichische Währung. Laibach 1863. Gebunden in Halblederband 40 kr., in Lederband 60 kr.
- ***Hitzinger** Pet., Domač Koledar slovenski. 1864. Geh. 40 kr.
- ***Izgledi** za pervince, ki se brati in pisati ob enim učé. Spisala učénika na deželi. V Ljubljani 1855. 6 kr. Einzelne Blätter 2 kr.
- ***Kerški raki**, za kratek čas. Znadke ali anekdoti. Laibach 1855. 8 kr.
* — — Drugi Košek: 200 zastavic in vganjk, mičnih vprašanj in odgovorov za preganjanje dolzega časa in obdelovanje uma. Laibach 1863. 8 kr.
- Kmetica in grofnja** Grizelda. Lep izgled poterpežljivosti in ponižnosti vsim ženam. 10 kr.
- ***Kratkočasne igre** z kvartami, številkami in družimi rečmi v družbah. Laibach 1850. 12 kr.
- Križtof** Dragotin, učitelj na Bohinski Bistrici. Bohinska popotnica. Sostavil in poklonil slavnemu državnemu svetovavcu gospodu Dr. Lovro Toman-u. Op. 1. Laibach 20 kr.
- ***Lažnjivi Kljucec**, kako se mu je na morju, na suhim in v vojski godilo. Laibach 1863. 14 kr.
- Malavašič**, Fr., Erazem iz Jame. Povést. Mit Titelbild. Laibach 1861. 10 kr.
* — Oče Grof Radecki, c. k. maršal, Z jeklorezom. Laibach 1852. 16 kr. Prämienband 24 kr.
* — Slovenska slovnica za perve slovenske šole v mestih in na deželi. Laibach 1849. Broschirt 20 kr.

- Maschek**, Camillo. Deutsch-slovenische Kinder-Gesangschule für Normal- und Trivialschulen. Laibach. 20 kr.
- ***Močni Baron Ravbar**. Povest iz slovenske zgodovine. Laibach 1858. 6 kr.
- Némški Pavliha** v slovenski obléki. Bukve polne smešnih povést za kratek čas poslovenjene. 3. Aufl. Laibach 1863. 14 kr.
- ***Najdenček** ali pravčni se tudi živine usmili. Iz nemškega. Laibach 1860. 14 kr. Prämienband 30 kr.
- Podoba** presvéte Device Marije. Povest. Laibach 1855. 4 kr.
- Plan** der Provinzial-Hauptstadt Laibach, ein Farbendruck. 30 kr.
- Repofhtev**, Duh v kerkonofhkih gorah. Pravljiza kakor jo je po nemfško fpisal Musäus. Laibach 1857. 16 kr.
- v. **Radics P.** Geschichte Krain's, ein Handbuch. Mit einer archäologischen Karte sammt Erläuterung im Anhang. Laibach 1862. I. Abtheil. Alterthum 4 Hefte sammt 1 Plan. Preis 1 fl. —
- Sadar** Lovro. Čitavnica Polka. V spomin perve besede v čitavnici Loški. Op. 6. Laibach. 24 kr.
- Sainje** v podobah. à 10 kr.
- ***Stric Tomova** koča, ali življenje zamorcov v robnih državah svobodne severne Amerike. Laibach 1854. 30 kr., Prämienband 40 kr.
- Svesek** zhudapolnih pravliz. Dvoje lepih pravliz: I. Trojno refhenje dufh. II. Okamnjenzi na Blanskim gradu. Laibach 1858. 8 kr.
- Sveta** grofinja Genofefa. Mizhna in ganljiva perpovešt. Laibach 1860. 12 kr.
- ***Valjavec**, M. Pesmi. Wien 1855. Broschirt in elegantem Umschlag 35 kr., in elegantem Leinwandband 80 kr., drgl. mit Goldschnitt 1 fl.
- Vavken** Andrej. Napevi za cerkvene pesmi. Laibach 1863.
- ***Venček** za vezilne darila, ali vošilne pesmice o godovih, novim letu in drugih priložnostih. Brosch. 18 kr., Prämienband 26 kr.
- ***Violice**. Zbirba prijétnih povest in kratkočasnic podučniga in pobožniga zapopádka za mlade in stare, z 28 podobami. (Iz „Koledarja za Slovence.“) V Ljubljani 1855, 1856, 1857. In Prämienband 30 kr., brosch. 20 kr. 1858. brosch. 12 kr., Prämienband 24 kr. 1859 — 1863. à 20 kr.
- ***Vjetnik** na galeji. Lepa in podučnja polna povest s pristavkom življenja Sv. Vincenca Pavlana. 2. Auflage. 1862. 10 kr.
- ***Zentrih**, Franc. Vaje v lepopisji po novi metodi. 10 Hefte. à 3 kr., 100 Stück 2 fl. 70 kr.
- * — — slovenski lepopisi in izgledi. 18 kr. Einzelne Blätter daraus à 3 kr.

 Die mit * bezeichneten Bücher sind mit neuen slovenischen Lettern gedruckt.

Commissions-Artikel.

- Levičnik**, Josip, Glasi radosti o vernitvi Nju ces. kralj. apost. Veličastev, Franc Jožefa in Elizabete med Kranjce l. 1857. 24 kr.

- ***Ravnikar**, Nikomed, Kratek krajnsko - slovenski besednjak. Namenjen iz trebljivanju ptujih besedi iz čistega slovenskega jezika. (Z dvema pogovorama v „kranjski šprahi“.) V Zagrebu, 1863. 20 kr.
- Schwarz J.** Neue praktische Methode zum Selbstunterrichte der Damenkleiderkunst. Leichtfassliche Anleitung für Damen, ihre Garderobe in kürzester Zeit selbst zu schneiden und anfertigen zu können. 2. vermehrte und verbesserte Auflage. Mit 4 Tabellen, Zeichnungen und 8 Kartendeckel - Ausschnitten, um Schnitte zu zeichnen. Laibach 1861. 3 fl.]
- ***Torbica** jugoslavjanske mladosti. 1. — 3. zvezek. V Zagrebu 1863. 85 kr.

~~~~~

Ferner empfehle ich nachstehende Werke einer gefälligen Beachtung.

- Angelska** služba za mladenče k sveti maši streči. Brosch. 5 kr.
- Apostolska** hrana bogoljubnim dana po branji apostolskih listov in drugih bukev svetega pisma za nedele in svetke cerkveniga leta. Spisal A. Slomšek. 2 dela. 2 fl. 10 kr. — Zusammen in Halbleder geb. 2 fl. 62 kr.
- Angerstein**, D., F. A., Keine Ansteckung mehr! Aertzlicher Rathgeber für beide Geschlechter bei Harn-, Geschlechts- und syphilitischen Krankheiten, so wie die Angabe von Mitteln um sich vor Ansteckung sichern zu können etc. etc. Altona 90 kr.
- Drobtince** za leto 1847 bis 1850 à 70 kr., 1851 bis 1854 à 84 kr., 1855 1 fl. 40 kr., 1856 1 fl. 6 kr., 1857 1 fl. 6 kr., 1858 1 fl. 28 kr., 1859 und 1860 1 fl. 10 kr., 1861 1 fl. 30 kr. 1862 1 fl. 30 kr.
- Evangeli** sv., z molitvami in branjem za vse nedele, praznike in imenitniši godove celiga leta. V Celji 1850. In Halblederband 1 fl. 40 kr., Lederband 1 fl. 75 kr., Lederband mit Goldschnitt 3 fl. 15 kr.
- Ezmann** D. W. Der wohlmeinende Rathgeber bei Magenleiden und Verdauungsbeschwerden. Mittheilung einer auf die neuesten Erfahrungen gegründeten einfachen Behandlungsweise zur vollständigen Heilung der Magenübel und dauernden Kräftigung der Verdauungsorgane. Naumburg. 45 kr.
- Fleury**, L., Sveta povestnica. Iz laškega poslovenil Š. Kociančič. Görz 1852. 36 kr.
- — Povestnica nove zaveze. Iz laškega poslovenil Š. Kociančič. Görz 1852. 30 kr.
- Fenger**, Dr., G., Keine Leibesverstopfungen und keine Unterleibsbeschwerden mehr! Ein gründlicher sowie allgemein verständlicher Rathgeber, um alle aus obigen Grundübeln entstehenden Krankheiten, gründlich und sicher zu heilen. Mit An-

gabe der Heilmittel gegen obige Leiden, gestützt auf langjährige Prüfungen und Erfahrungen. Altona, 1862. 45 kr.

Goffine, Slovenski, ali razlaganje cerkvenega leta. V Celovcu 1858. Broschirt 1 fl. Halblederband 1 fl. 60 kr.

Granaški, L. Vodilo grešnikov. Laibach 1854. 2 Bände in Halbleinwandb. 1 fl. 60 kr.

Günther, Dr. F. A., Der homöopathische Hausfreund. Sonderhausen, 1858.

I. Band. Die Krankheiten der Erwachsenen 2 fl. 67 kr.

II. „ Die Kinderkrankheiten. 2 fl. 67 kr.

Helfert's, D. Jos., Anleitung zum geistlichen Geschäftsstyle nach dem gemeinen und dem österr. Kirchenrechte. 9te Auflage. Prag 1864. In Halblederband 3 fl. 50 kr.

Höflinger, Chr., manuale rituum in S. S. sacrificio Missæ etc. ex decret. S. Congret. Rituum collectum. editio 8. August. Vindelic. 1848. 70 kr.

Hrana evangelijskih naukov bogoljubnim dušam dana. Na vse nedele ino zapovedane praznike v leti, na svetlo dal A. Slomšek. 2 Theile 2 fl. 10 kr. — Zusammen in Halbleder geb. 2 fl. 58 kr.

Kaffol, F. J., Domači ogovori po prazniških evangelijskih za verne ljudi na deželi. Laibach 1856. 1 fl. 40 kr.

— —, Večne resnice v pogovorih za ljudske misione po slovenskih deželah. 3 Bände. Görz 1862. 3 fl. —

Kociančič, Š., 26 povesti za mlade ljudi. Görz 1848. 30 kr. Prämienband 45 kr.

Koch, Dr. A., Die Stärkung der Nerven als Kräftigung des Geistes und zur Hebung vieler körperlichen Leiden des Menschen. Ein Rathgeber für Nervenleidende und Alle, welche geistig frisch und körperlich gesund bleiben wollen. 8. Auflage. Naumburg. 45 kr.

Keršansko devištvo. Potrebni nauki, izgledi in molitve za žensko mladost. Brosch. 42 kr. Halbleder 70 kr.

Krempl, A. Kratke Predge na vse nedele ino svetke celega leta. Gratz 1839. 2 Theile in Steifband 1 fl. 40 kr.

Lavretanske Litanije razložene po nar boljših izvirkih za počesevanje preciste Device Marije, zlasti v mescu velikim travnu s sveto mašo in z drugimi navadnimi molitvami. Spisala Jožef Kerčon in Janez Volčič. In Leder 1 fl. 20 kr., in Goldschnitt 1 fl. 70 kr.

Medeni križ, kterimu je pridjano popisovanje Palestine ali svete dežele in hoje Jezusove po sveti deželi. 3. Auflage. Görz, 1861. 15 kr., in Prämienband 30 kr.

Morny, Dr., Hilfe für Haarleidende oder die endliche Befreiung vom Schinneübel, Haarausfall, Haarengrauen, kahlen Stellen und deren Begleiter, wie Schwindel, Migräne, leichtes Kopfschwitzen. 2. Auflage. Altona, 1860. 45 kr.

Mühlbach, L., Kaiser Josef der II. und sein Hof. 5. Auflage. Berlin, 1858. 3 Bände eleg. gebunden 10 fl.

- Mühlbach**, L., Napoleon in Deutschland. 2. Auflage. Berlin. 1859. 4 Bände eleg. gebunden. 16 fl. 50 kr.
- Naukopolne** pripovedi za slovensko mladost. 2. Auflage. Görz, 1846. 15 kr., in Prämienband 30 kr.
- Ness**, Dr. von, Ein neues Heilverfahren gegen Leberleiden und Wassersucht, dessen Wirkung garantirt wird. Altona 1863. 60 kr.
- Oče naš**, povest za keršansko mladost in keršansko ljudstvo. Laibach, 1854. 50 kr. Prämienband 60 kr.
- Preces et Hymni**, in usum Studiosae Juventutis. Laibach, 1857. im Halbled. 1 fl., im Leder 1 fl. 20 kr., im Goldsch. 1 fl. 60 kr.
- Premru**, J., Neue Sammlung italienischer, deutscher und slovenischer Gespräche. Görz, 1850. 70 kr., Prämienband 90 kr.
- Rathgeber** für Alle, welche an Hämorrhoiden, Gicht, Rheumatismus, Flechten, Drüsen, Unterleibsstockungen, Verschleimungen, Hypochondrie und allen Krankheiten, welche aus fehlerhaftem Blute entspringen, leiden. Altona, 1861. 30 kr.
- Rathgeber** für Männer in Schwächezuständen. Oder: Sichere Hilfe gegen unnatürliche Kraftlosigkeit. Von einem praktisch. Arzte. Leipzig. 45 kr.
- Robida**. K., Domači zdravnik v navadnih boleznih človeka, poleg Hufelanda, Rusta, Tissota in drugih. Klagenfurt 1854. 64 kr.
- Serf**, A. Predge na vse nedele no svetke celega keršansko kateholškega cirkvenega leta. Graz 1835. 2 Theile in Steifband 2 fl.
- Simpson**, Dr. J., Für Schwindsüchtige und die daran zu leiden glauben! Eine von der Akademie gekrönte, populär gehaltene Preisschrift über die Frage: Wie ist der an der Schwindsucht so allgemein und verborgen leidenden Menschheit am besten und sichersten zu helfen? Altona. 45 kr.
- Skrina** nebeskih zaklad za spokorne duše. Görz. 1837. Halblederband 1 fl., Lederband 1 fl. 40 kr., mit Goldschnitt 1 fl. 75 kr.
- Soave**, F., Podučne povesti. Poslovenil Š. Kociančič. Görz, 1851. 50 kr., im Prämienband 70 kr.
- Šmid**, J. Zgodovinski Katekizem, ali celi keršansko-kateholški nauk v resničnih izgledih in zgodovine za cerkev, šolo in dom. 3 Theile. Klagenfurt 1853. 3 fl. 57 kr., in Halblederband 4 fl. 20 kr.
- Schön**, Dr., den trockenen und nässenden Flechten, der Kupfer-nase, dem Salzfluss, den Gesichtsfinnen und anderen hartnäckigen Hautausschlägen, als ungeahnte Folge von Drüsenleiden und Hämorrhoiden, leicht zu begegnen durch einfache Rathschläge. 2. Auflage. Berlin. 36 kr.
- Steinhauser**, Dr. G., Die Krämpfe, als: Herzkämpfe, Magenkrämpfe, Unterleibskrämpfe, Wadenkrämpfe, &c., deren Wesen Entstehung, Ursachen und Folgen, und die einfachste und gründlichste Heilung derselben. Wien, 1863. 40 kr.
- Stibil**, J., Pridige ino drugi slovenski spisi. Görz, 1853. 70 kr.

- Veriti, F.**, Shivljenje Švetnikov. Laibach 1844. 4 Halblederbände 4 fl. 20 kr.
- Wolf, Dr. A.**, Die Hämorrhoiden oder der Hämorrhoidalprozess auf dem Mastdarne, der Schleimhaut, der Blase, den weiblichen Genitalien, der Nase und der Schleimhaut, der Lunge, nebst ihren Symptomen. 5. Auflage. Berlin. 36 kr.
- Woolstonn, F.**, Unentbehrlicher Rathgeber für das Leben in und ausser der Ehe. Aufrichtige Belehrung über die Geschlechtsverhältnisse des Menschen, die Erhaltung der Gesundheit im ehelichen und ausserelichen Leben, die Sicherung gegen geheime Krankheiten und die Heilung selbstverschuldeter Schwäche. 6. Auflage. Altona. 1863. 72 kr.
- Zalezia, Sv. Frz.**, Filoteja. 87 kr., in Halblederband 1 fl. 30 kr.
-
- Breviarum Romanum etc.** 4 Vol. 8. Viena. 1842. in Lederband 16 fl. 4 Vol. 4to Mechlinae 1848. Preis 30 bis 40 fl., dasselbe in 2 Bänden 25 bis 30 fl. Dieses Brevier ist mit grossen Lettern gedruckt. 4 Vol. 8. Oeniponte 1848. in Lederband 14 fl. 4 Vol. 8. Compidonae 1863, in Lederband 16 fl.
- Reisebrevier, Regensburg, geb.** 4 fl. 80 kr.
- Canontafeln, feine Ausgaben, von** 48 kr. bis 4 fl.
- Horae Diurnae etc.** 18. Viena, in Lederband 2 fl., mit Goldschnitt 3 fl., 18. Campidonae. Lederband 2 fl. 40 kr., mit Goldschnitt 3 fl. 20 kr. 18., Mechlinae 1843. 2 fl. 40 kr., mit Goldschnitt 3 fl. 20 kr.
- Missae Defunctorum etc.** Fol. 1851, Wien, Regensburg, Prag & Kempten, in Halblederband 2 fl. 24 kr. bis 2 fl. 50 kr., in Lederband 3 fl. bis 3 fl. 40 kr.
- Missale Romanum etc.** Fol. Wien, Prag, Regensburg, Kempten, Venedig u. Mecheln, in rothen oder schwarzen Lederband mit oder ohne Schliessen von 16 bis 26 fl., dergl. mit Goldschnitt von 25 bis 36 fl. — NB. Das Proprium Missarum in neuester Auflage ist jedem Missale beigegeben.
- — rom. etc. in 4to (Handausgabe), in Lederband von 12 bis 20 fl.
- Officium in nativitate Domini etc.** Officium für die Mette in der heil. Christnacht und für die Charwoche, nebst den Choralmelodien und deutschen Rubriken, bearbeitet von R. Schlecht, gr. 8. Nördl. 1850, in Lederband mit Schuber 2 fl. 50 kr., dergl. in Goldschnitt 3 fl. 20 kr. 8. Viena 1841, in Lederband 2 fl. 10 kr., dergl. mit Goldschnitt 3 fl. 15 kr.
- Schlör, Dr. A.**, Clericus orans atqua meditans. Libellus precum usui Seminariorum clericalium proxime doctinatus, sed etiam omnibus clericis conveniens etc. 8. Graecii 1841. Lederband 1 fl. 40 kr., Lederband mit Goldschnitt 2 fl.
-

Neue Volksbücher zur Unterhaltung.

Abenteuer der sieben Schwaben, 12 fr.
 Agnes Bernauer 12 fr.
 Alhasverus 6 fr.
 Alexander von Mex 6 fr.
 Apollonius von Tyrus 12 fr.
 Caroline, die schöne, 4 fr.
 Crescentia, Königin, 6 fr.
 Eginhard, 20 fr.
 Elisa, die schöne, 6 fr.
 Ernst, Herzog, 18 fr.
 Esops Fabeln, 14 fr.
 Gulenspiegel, 30 fr.
 Fabelbuch, kleines, 50 fr.
 Faust, Dr. Joh., 24 fr.
 Finkenritter, 6 fr.
 Friedrich, Kaiser, 14 fr.
 Flos und Blanflos, 10 fr.
 Fortunatus, 24 fr.
 Genovesa, 8 fr.
 Glücksrad, 14 fr.
 Götz von Berlichingen, 24 fr.
 Gregorius auf d. Stein, 12 fr.
 Griseldis, die geduldige, 6 fr.
 Guiskardus u. Gismunda, 6 fr.
 Hannickl, 12 fr.
 Hauskalender, 30 fr.
 Havelok, der Starke, 6 fr.
 Heilige drei Könige, 10 fr.
 Heimonskinder, die vier, 30 fr.
 Heinrich, der arme, 6 fr.
 Heinrich, der Löwe, 6 fr.
 Helena, Fürstentochter, 6 fr.
 Hiesel, der bairische, 20 fr.
 Hirlanda, 6 fr.
 Historienreiber, 12 fr.
 Hofer, Andreas, 50 fr.
 Hugdietrich, 14 fr.
 Jesu Kinderbuch, 6 fr.
 Jörge v. Rosenberg, 20 fr.
 Johannes von Montevilla 36 fr.
 Käthchen von Heilbronn, 20 fr.
 Konstanzer Hans, 28 fr.
 Magelona, die schöne, 14 fr.
 Meister, die 7 weisen, 28 fr.
 Melusina, 30 fr.
 Moringen, 6 fr.

Müllerstöchter, die drei, 6 fr.
 Münchhausen, 28 fr.
 Napoleon I., 14 fr.
 Octavianus, 28 fr.
 Drendel, König, 20 fr.
 Pfarrers Tochter, 18 fr.
 Pontus, Ritter, 30 fr.
 Räthselbüchlein, 6 fr.
 Räuber die, oder Karl v. Moor, 20 fr.
 Rinaldini, 36 fr.
 Ritter von Steiermark, 6 fr.
 Ritter von Staufenberg, 6 fr.
 Robert der Teufel, 20 fr.
 Salomo und Morolf, 12 fr.
 Schildbürger, 28 fr.
 Schinderhannes, 12 fr.
 Schwannensitter, 14 fr.
 Siegfried, 10 fr.
 Sonnenwirthle, 10 fr.
 Siegfried und Chriemhild, 30 fr.
 Sprüchwörter, 300, 4 fr.
 Todenschädel, 12 fr.
 Tristan und Isolde, 30 fr.
 Untersberg, 8 fr.
 Wigolais, 30 fr.
 Wilhelm Tell, 36 fr.
 Wilhelm König, 14 fr.
 Wolfdietrich, 36 fr.
 Wunderschloß Xara, 12 fr.
 Zimmersprüche, 6 fr.

Abellino, der große Bandit, 20 fr.
 Blumensprache, 12 fr.
 Briefsteller für Liebende, 15 fr.
 Donauweibchen, 20 fr.
 Don Juan, 20 fr.
 Freischütz, 20 fr.
 Fridolin, 20 fr.
 Glöckner von Notre Dame, 20 fr.
 Johann von Leiden, 20 fr.
 Lenore, 20 fr.
 Löwenritter, 36 fr.
 Lumpaci Bagabundus, 20 fr.
 Nachtlager von Granada, 20 fr.
 Preziosa, 20 fr.

Reinete der Fuchs, 36 fr.
 Robinson, 20 fr.
 Romeo und Julie, 20 fr.
 Stumme von Portici, 20 fr.
 Universal-Taschen-Liederbuch, 60 fr.
 Dasselbe gebunden 1 fl.
 Brieftasche, die, 15 fr.
 Graf Hubert von Galw, 40 fr.
 Elisabeth, die heilige, 20 fr.
 Emma von Finkenstein, 20 fr.
 Findling im Schwarzwald, 10 fr.
 Flöte, die unglückl., 20 fr.
 Vaters Fluch, 20 fr.
 Letzter Frühling eines Frühver-
 welkten, 20 fr.
 Kerker auf Neussen, 20 fr.

Kriegsgefangene, der, 20 fr.
 Konrad, der alte, 20 fr.
 Volksliederbuch, 20 fr.
 Maria, die heilige Jungfrau,
 20 fr.
 Maria Stuart, 28 fr.
 Marie, die Regimentstochter 20 fr.
 Martha, 20 fr.
 Jungfrau von Orleans, 20 fr.
 Peter Herz, 28 fr.
 Ruine von Löwenstein, 60 fr.
 Ulrich, Herzog, 40 fr.
 Waldkreuz, 20 fr.
 Weibertreue, 20 fr.
 Zriny, 20 fr.

**Nachstehende Artikel sind bei mir stets
 in möglichst bester Qualität und Aus-
 wahl am Lager:**

A. Schreibmaterialien.

Bleistiften, feine und ordinäre, das Stück von 1 fr. bis 10 fr.

Das Duzend zu 8, 10, 12, 15 fr. bis 1 fl. 40 fr.

Briefpapiere, weiße, blaue und verschiedenfarbige, in Quart- und
 Octav-Format, aus- und inländische. Das Buch zu 20 bis
 48 fr. — pr. Rieß von 3 bis 6 fl.

Das Stempeln des Briefpapiers mit Buchstaben, Na-
 men, Kronen, Devisen u. besorge gegen ein billiges
 Honorar.

— — mit Verzierungen 3 bis 20 fr. pr. Bogen.

— — mit Ansichten von Laibach, Veldes, Franzdorf, lithographirt
 oder im Stahlstich pr. Bogen 10 fr.

Zu allen Sorten Briefpapiere sind passende Couverte zu
 haben das Duzend von 6 bis 40 fr.

Federschneidmaschinen, Pariser, zu 2 fl. 40 fr.

Gratulationsbögen für Subalterne an Vorgesetzte, schwarz 20 fr.
 Lendruck 28 fr., Bronzdr. 35 fr.

Kanzlei- und Konzept-Papier. (Aus Graz et Fiume.) Feines und
 ordinäres in diversen Formaten das Buch zu 10, 12, 16, 18,
 20 bis 45 fr.; pr. Rieß von 1 fl. 50 fr. bis 18 fl.

Rechentafeln, elastische, das Stück zu 7, 9 und 20 fr. Das
 Duzend von 74 fr. bis 2 fl. 40 fr.

Griffeln dazu, das 100 von 25 bis 30 fr., bunte zu 50 fr.
 Das Duzend von 4 bis 20 fr.

- Schreibfedern**, Wiener- und Hamburger-Kiele, der Bund zu 8, 10, 15, 20, 24 fr. bis 1 fl. 30 fr., in größeren Parthien noch billiger.
- Schreibtheften**, linirte, für Latein-, Deutsch-, Kanzlei- und Dictando-Schreiben, das Stück zu 2 fr., das Duzend 18 fr. — 100 Stück zu 1 fl. 20 fr.; unlinirte das Stück zu 2 bis 10 fr. Fleißtheften zu 6, 10 bis 50 fr.
- Siegellack**, rothen und verschiedenfarbigen, Wiener, Mainzer und Pariser, fein und ordinär. Das Stück von 5 bis 40 fr., das Pfund von 40 fr. bis 2 fl.
- Stahlfedern**, in- und ausländische, das Duzend von 3 bis 20 fr. — in großen Parthien noch billiger.
Griffeln dazu, das Stück von 1 bis 15 fr. Das Duzend zu 10, 20, 25 fr. bis 2 fl.
- Streusand**, bronze, schwarzer, blauer und grüner, das Pfund von 10 bis 24 fr.
- Tinte**, schwarze in Fläschchen zu 10 bis 20 fr. Dergleichen für Stahlfedern (Alizarintinte) zu 10, 20 bis 40 fr. — rothe (aufgelöster Carmin), von 20 bis 40 fr., blaue, grüne (aufgelösten Grünspan), gelbe (Gold) von 20 bis 40 fr. Tintenpulver das Packet 10 fr.
- Vorschriften** für verschiedene Schriftarten, das Blatt zu 3 fr.
- Wochen-, Monat- und Prüfungsartikeln** auf gutem Papier, zu verschiedenen Preisen.

B. Maler- und Zeichnungsrequisiten:

- Farbenkästchen**, feine und ordinäre, sortirt mit 12, 18 und 24 Farben — von 3 fr. bis 8 fl.
- Haar-, Fisch- und Borstenpinsel** in verschiedenen Qualitäten von 1 fr. bis 1 fl. 30 fr. pr. Stück.
- Lineale**, Reißschiene, Reißbretter, Winkelrahmen u. in verschiedenen Größen.
- Malerleinwand**, $\frac{1}{4}$, bis $\frac{3}{4}$ breite, halb- und fertiggrundirte, die Elle von 1 fl. bis 2 fl. 24 fr.
- Oelfarben** in Blasen, das Stück von 18 bis 50 fr.
- Kadivgummi**, das Stück zu 3 — 10 fr. — Gummilasticum das Stück von 3 bis 10 fr.
- Reißzeuge**, feine, mittelfeine und ordinäre in verschiedenen Größen von 1 fl. 20 fr. bis 8 fl.
- Zeichenbücher** (Album) in elegantem Einband von 2 bis 6 fl.
- Zeichenpapiere** in verschiedenen Größen und Qualitäten, der Bogen von 2 bis 50 fr. Strohpapiere der Bogen von 6 bis 50 fr.

C. Musik-Instrumente & diverse Bestandtheile.

- Colophonium** in Futteral à 6 und 10 fr.
- Capo d' Astro** für Quittarre à 30 fr.

- Darm-, Stahl- und Seidensaiten** für die Guitarre, Violine und Zither à 10, 15 und 20 fr.
Daumenringe für die Zither à 10 fr.
Fortepiano, neue und überspielte, mit 5 bis 7½ Octaven von 25 bis 300 fl.
Melodien-Organen 4 — 6 Stücke spielend à 30, 40 und 60 fl.
Guitarren in allen Größen von 3 fl. bis 20 fl.
Schrauben für die Violine à 5 fr.
Stege (Sattel) für die Violine à 5 fr.
Stimmgabel feine 75 fr., ord. 50 fr.
Violinbogen von 35 fr. bis 3 fl.
Violinen von 2 fl. 50 fr. bis 12 fl.
Zither mit 28—33 Saiten, in verschiedenen Holzsorten von 8—20 fl.
Zither-Stimmhämmer à 80 fr.

D. Verschiedene Artikel.

- Album** für Photographien in allen Einbänden von 80 fr. bis 10 fl.
Atlasse, Landkarten und Erdgloben zu verschiedenen Preisen.
Bilder, heilige, in Packeten zu 100 Stücke, schwarze und colorirte, mit slavischem und deutschem Texte, von 20 fr. bis 5 fl. pr. Packet.
 — — auf Blech gemalte, in verschiedenen Größen, mit oder ohne Goldrahmen von 40 fr. bis 8 fl.
 — — Hievon besitze ich eine so bedeutende Auswahl, daß ich fast allen billigen Wünschen begegnen kann.
Bilderbücher, für Kinder, mit und ohne ABC von 10 fr. bis 5 fl. — Für die Jugend mit deutschem oder französischem Texte von 20 fr. bis 8 fl.
Billeten und Visitenkarten für verschiedene Fälle von 1 fr. bis 1 fl.
Buchbinderfirniß in Flaschen zu ⅛, ¼, ½, und 1 Pfd. von 40 fr bis 2 fl. 20 fr.
Copierbücher mit Register von 3 bis 4 fl.
Cotillon-Orden feine und ordinäre von 3 — 50 fr., pr. Duzend 20 fr. — 2 fl.
Cölnerwasser, echtes, das Fläschchen zu 70 fr. bis 1 fl. 30 fr.
Crucifixe, gemalte, für Särge zu 5 und 10 fr.
 — — mit und ohne Postament von 50 fr. bis 4 fl.
 — — auf Leinwand in Del gemalte 8 fl., in Goldrahmen von 6 bis 8 fl. Diese Bilder eignen sich, des billigen Preises halber, besonders für Schulzimmer.
Flaschenleim 28 fr. und Mundleim das Stück von 3 bis 7 fr.
Fleißzettel, slov., auf gefärbtem Papier. 2 Sorten 100 Stück 35 fr. 2 Stück 1 fr. Vergleichen mit Golddruck 100 Stück 70 fr. 1 Stück 1 fr. — Deutsche das Hundert von 35 fr. bis 1 fl.
Fracht- und Wechselbriefe, 100 Stück von 1 fl. bis 1 fl. 40 fr. 1 Stück 1 bis 2 fr.
Gebetbücher, in deutscher, slov., italien., lateinischer und französischer Sprache, für Jung und Alt, in bedeutender Auswahl zu verschiedenen Preisen.

- Goldleisten**, für Bilderrahmen, der Schuh von 6 bis 50 fr.
- Gypsfiguren** und **Büsten** in allen Größen, weiß und bronziert zu verschiedenen Preisen.
- Handlungsbücher**, in verschiedenen Sorten und Einbänden.
- Insektenpulver**, das Fläschchen zu 18, 25, 30 fr.
- Kalender**, als: Wand-, Schreib- und Taschenkalendar, von 10 fr. bis 2 fl.
- Kreuzwege**, heil., in 14 Stationen, in Del gemalt, sammt schwarzen oder Goldrahmen mit Aufsätzen und slavischen Unterschriften von 70 bis 340 fl. — auf Papier unter Glas und Rahmen von 30 bis 50 fl.
- Laibach**, in Bistiftartenformat 40 fr.
- Musikalien**, (besonders Kirchenmusik) für verschiedene Instrumente sind in großer Auswahl vorrätzig.
- Notenpapier**, für Gesang, Violine oder Pianoforte mit 8 bis 20 Zeilen, das Buch zu 70 fr. 1 Bogen 3 fr. Notenrastrirfedern à 20 fr.
- Notizbücher** in großer Auswahl von 10 fr. bis 2 fl. pr. Stück.
- Delgemälde** in verschiedenen Größen, als: Heiligenbilder, Landschaften und Genrebilder. (Da ich mit mehreren geschickten Malern in Verbindung stehe, so nehme ich Bestellungen auf verschiedene Delgemälde an und haste diesfalls für solide Arbeit.)
- Maria** mit dem Kinde Jesu, nach Morillo von Wett in Wien, 27 Zoll hoch, 22 Zoll breit, 20 fl. — **Maria** auf der Weltkugel stehend, mit Lilien und von Engeln umgeben, 36 Zoll hoch, 30 Zoll breit, 26 fl. — **Christus** am Kreuze, 26 Zoll hoch, 20 Zoll breit, 8 fl. — **Hl. Anna**, 24 Zoll hoch, 18 Zoll breit, 18 fl. — **Hl. Herz Jesu**, gemalt, vom akadem. Maler Dietrich in Graz, 14 Zoll hoch, 12 Zoll breit, 10 fl. — **Hl. Abendmahl**, gemalt vom akadem. Maler Wett in Wien, 30 Zoll hoch, 24 Zoll breit, 26 fl. Dieses Bild ist besonders geeignet für Altäre des Hl. Altars sakramentes. — **Christus** am Kreuze, gemalt von Vogel, 28 Zoll hoch, 21 Zoll breit, 16 fl. — **Bilder** aus dem Leben des egyptischen Josef, 23 Zoll hoch, 42 Zoll breit, 10 fl. (ohne Rahmen 6 fl.) — **Hl. Herzen Jesu und Maria**, schön gemalt nach französischem Muster, 30 Zoll hoch, 24 Zoll breit, jedes 24 fl. — **Ecce homo**, 14 Zoll hoch, 12 Zoll breit, 8 fl. — **Christus** am Kreuze, 18 Zoll hoch, 13 Zoll breit, 12 fl. u. u.
- Pappdeckel** und **Kartenpapier**, das Stück von 3 bis 30 fr. Gefärbte Papiere, Goldborten für Buchbinder, Papparbeiter und Blumenmacher in großer Auswahl.
- Prämienbücher**, slov., in Packeten à 12 Stück enthaltend, theils Gebeibücher, theils Erzählungen, von 3 fl. bis 6 fl. Jedem Packete werden 100 Heiligenbilder gratis beigelegt.
- Puppen-Albums** mit Bildern von 50 fr. bis 1 fl.
- Rahmen**, diverse, für Photographien in verschiedenen Größen, von 15 fr. bis 5 fl.

Spiele, für Gesellschaften, als: Aufschlag- und Ziehkarten (8 bis 20 fr.), Tombola und Lotto (84 fr. bis 2 fl.), Domino (60 fr. bis 2 fl. 24 fr.), Glocke und Hammer (30 fr. bis 1 fl. 40 fr.) u. a. m. Für Kinder: Zerlegbilder (von 40 fr. bis 3 fl.), Karten, — Figuren zum Aufstellen u. c.

Spielekarten, feine und ordinäre, für Tarot (60 bis 84 fr.), Piquet (28 bis 40 fr.), Whist (45 bis 70 fr. pr. Spiel).

Stereoscope auf Glas & Papier schwarze und colorirte, als: Landschaften, Gruppen, Statuen (aus Museen) u. sind in bedeutender Auswahl von 25 fr. bis 4 fl. pr. Stück vorräthig. Apparate mit Prisma-Gläser hierzu von 2 bis 15 fl.

Veldes (4 verschiedene Ansichten) in Visitenkartenformat à 40 fr.

Versebögen, slov. und deutsche, für die Lebzelter und Zuckerbäcker, auf gefärbten und weißen Papier, der Bogen zu 4, 10 und 15 fr.

Visitenkartenbilder. Portraits von Regenten u. berühmten Persönlichkeiten, Genre- und Heiligenbilder von 40 bis 80 fr.

Schreibzeuge aus Holz, schwarz polirt von 42 fr. bis 1 fl. 30 fr. — Linirte Unterlagen (Faulenzer) in Stav, 4to. und Folio von 2 — 5 fr. pr. Stück. — Federbüchsen aus Pappe oder Holz zu 5, 20 bis 40 fr. — Falzbeine zu 15 fr. — Messingkluppen für Blei- und Nothstifte zu 14 bis 20 fr. — Oblaten in Schachteln von 6 bis 10 fr. — Wäschmärktinte in Stui zu 80 fr. — Violin-, und Gitarrensaiten von 10 bis 20 fr. — Stammbücher in Papier-, Leder- und Sammtband von 70 fr. bis 8 fl. — Uhrblätter zu 5 fr. u. c.

Besonders gütigst zu beachten!

Bücher, Landkarten, Musikalien, Bilder; kurz fast alle Artikel aus meiner Handlung werden gern sowohl in der Stadt als auch aufs Land zur Ansicht gesandt; jedoch sollen solche, falls sie nicht conveniren, unbeschädigt zurückgesandt werden.

Schließlich empfehle ich mich zur Uebernahme aller Bestellungen, welche ins Geschäft einschlagen, unter Zusicherung der möglichst schnellen und prompten Effectuirung.

Jan. Giontini-tova

književna, umetalna in musikalna prodajavnica v
Ljubljani priporoča naslednje bukve:

**Zgodovina svetih Apostolov slovanskih
Cirila in Metoda.** K tisočletni jubilejni
slovesnosti pokristijanjenja naših slovanskih
praočetov. Po naj novejših in naj boljših
virih česki sestavil Dr. Jan. Bily. Po-
slovenil in založil Jan. Majciger. V
Pragi, 1863. fl. 1. 50 kr.

Nanos. Slovenski zabávník za 1862.
Izdal Janko P. Vijanski. V Ljubljani. 50 kr.

Mlinarjev Janez, slovanski junak ali vple-
mitenje Teharčanov. Spisal po narodni pri-
povedki iz srede petnajstoga stoletja Fr.
Kočevár. V Zagrebu 1859. — 60 kr.

**Narodne pripovjedke skupio u i oko Va-
raždina.** Spisal Matija Kračmanov Valjavec.
U Varaždinu, 1858. fl. 1. 34 kr.

Recimo koju. Pregovorio Frane Kurelac.
Karlovac, 1860. — 75 kr.

**Pokorni i mnogi ini Psalmi Davidovi slo-
ženi u slovinjski jazik na čislo i miru po
Šimunu Budineu popu zadráninu.** Pesma o
muci Gospodinovoj od Iya Tomka Mrana-
vića spličanina. Iz novice na vidik ih iznezé
io popu zadarskom progovori Frane Kure-
lac. Na Reči, 1861. fl. 1. —

Listovi o Italiji od Adolfa Tkalčevića.
U Zagrebu, 1861. fl. 1. 10 kr.

Izabrana djela J. Jurkovića. Svezak I.
Šaljivi spisi. U Zagrebu, 1862. fl. 1. —

Magjari u Hérvatskoj. Izvorna slika iz
života v dva čina s pjevanjem. Sastavio
Josip Freudenreich. Glasbu složio Vilim
Müller. U Zagrebu, 1861. — 60 kr.

Saltjer slovinski spievan po D. J. Gjorgji.
Drugo izdanje. U Zagrebu, 1851. — 66 kr.

Spisi saborski — sabora Kraljevinah
Dalmacije, Hrvatske i Slavonije od god.
1861. Uredili i izdali Bar. Dragojlo Kuš-
lan in Dr. Mirko Šuhaj. Svezak I. U Za-
grebu, 1862. fl. 1. 60 kr.

Pravo Gorsko inače Rudno deržave Av-
strijske, spisá Matia Smodek. U Zagrebu,
1862. fl. 2. 30 kr.

Abhandlungen über Religion und Kirche. Von
Dr. Jak. Stepischnegg, Fürstbischof
der Lavante. Graz, 1857. fl. 2. —

